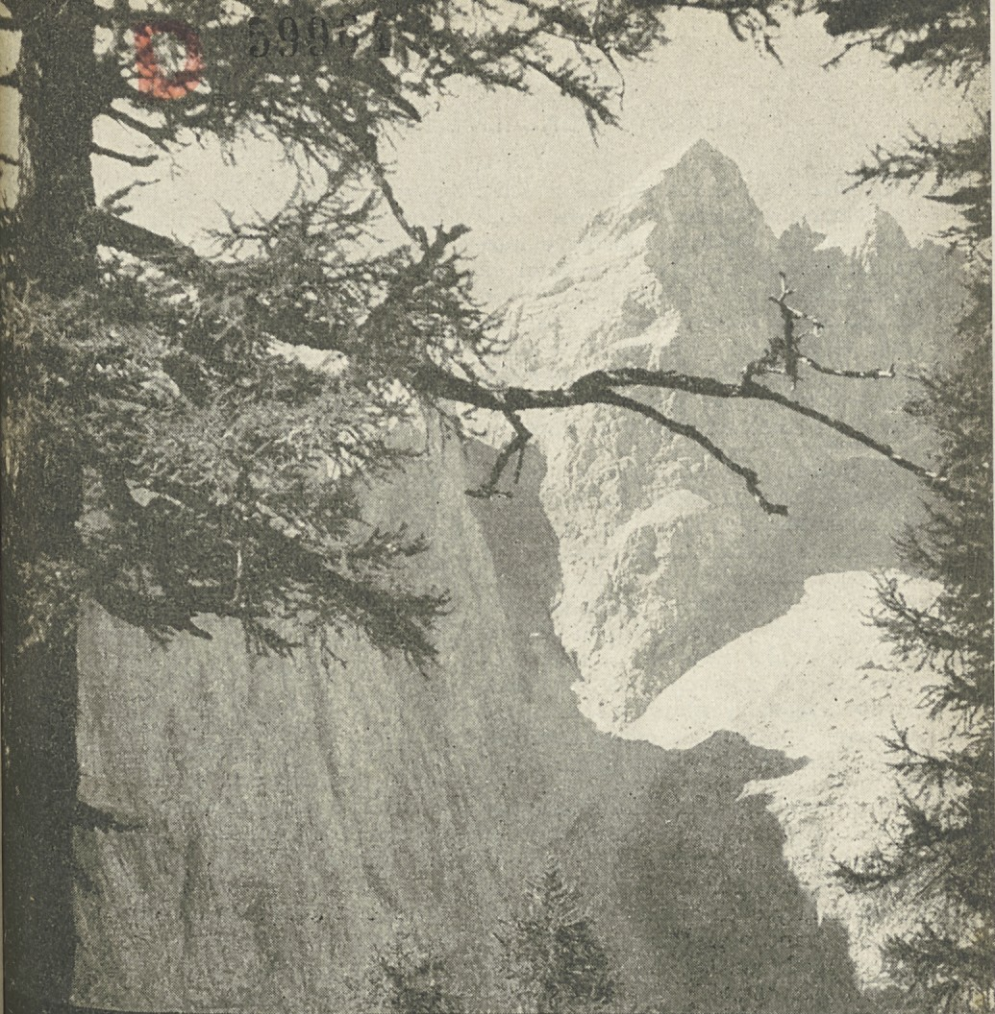

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

1953 * XXI * JULIJ

UNA PERDIDA IRREPARABLE

Es una tarea ardua de hablar sobre los hombres que sobresalen a sus coetáneos por sus dotes espirituales e intelectuales. Resulta difícil de ensaizar en pocas palabras a los hombres que nacen solamente de vez en cuando, aparecen como un meteoro en la superficie astral del cielo, alumbran a sus alrededores y desaparecen sin que pudieran dejar detrás de sí sucesores dignos de ellos.

El pueblo esloveno acaba de perder a uno de tales hombres. Ha muerto el día 20 de Mayo en la Capital argentina el Mons. Dr. Luis Ódar, profesor de derecho canónico en la facultad teológica de la universidad de Ljubljana (Eslovenia), ideólogo de la Acción católica eslovena, orador incansable en las reuniones de las organizaciones eslovenas, escritor inagotable de todas las revistas religiosas y culturales eslovenas fuera de la patria sufrida y perseguida.

En primer lugar fué Dios él que nos dió un genio tan grande como fuera el difunto prelado. Después de él, no cabe duda, contribuyeron a su formación extraordinaria y a su inteligencia admirable dos grandes profesores del finado prelado: el Mons. Dr. Alejo Ušeničnik, filósofo más notable de la nación eslovena, ahora ya difunto y el actual arzobispo de la Capital yugoslava Belgrado, el Mons. Dr. José Ujčić. El primero le infundió el amor a la verdad y a la defensa de los principios católicos, y el

otro le enseñó el cómo realizar los dichos principios en la vida diaria.

Nuestra revista "La vida espiritual" tuvo durante varios años en él un apoyo firme y fiel. No sólo que el fdo. Monseñor escribió artículos profundos e interesantes por ella; hace un año y medio aceptó la responsabilidad pesada de director de la misma.

Sus artículos se destacaban por su estilo lapidario, claro y convencedor. Estaban impregnados de su amor hondo hacia la Iglesia y las almas de sus compatriotas. Mucho escribió en contra del materialismo práctico, ya que sabía muy bien, cuantos peligros morales entraña el ambiente, en el cual los eslovenos se desempeñan.

En los últimos meses comentaba magistralmente el evangelio de San Lucas, por cuya interpretación recibió numerosos elogios y felicitaciones. Es realmente una desgracia grande de no haber podido terminar tan noble empresa.

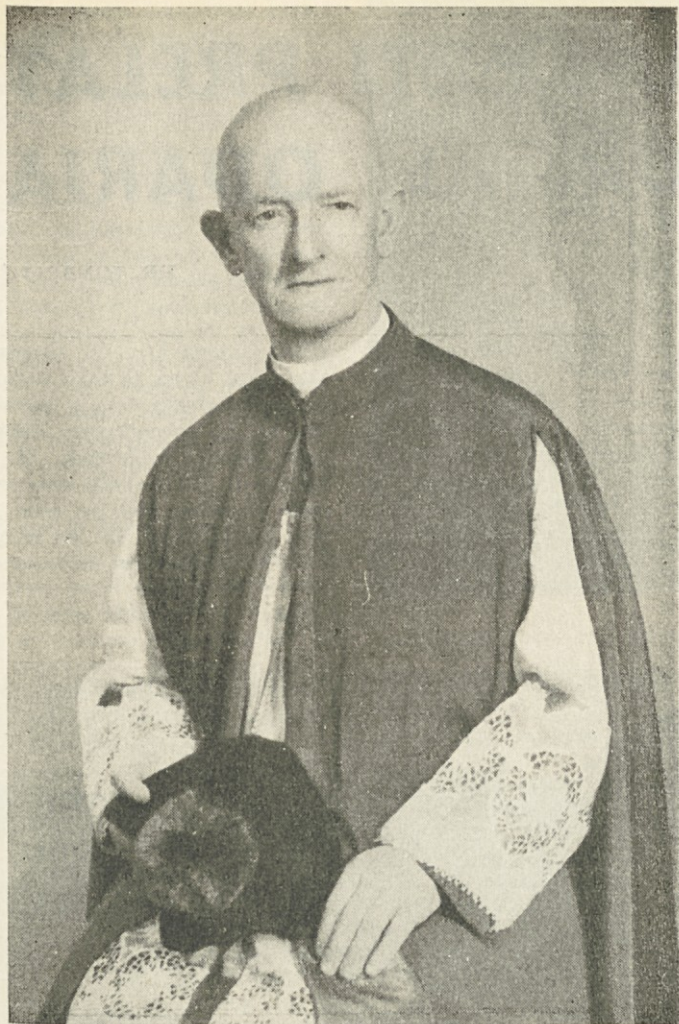
El Mons. Ódar cayó batallando, en medio de sus trabajos y esfuerzos. Dos días antes de la muerte todavía dió ejercicios espirituales a un grupo de los intelectuales eslovenos.

Ahora descansa su cuerpo en el cementerio de Chacarita. Su alma seguramente ya disfruta de los goces celestiales. El ha cumplido con su misión: de sacerdote, profesor, sabio. En cambio, a nosotros sobrevivientes nos toca en presente el deber de poner en práctica lo que el nos legara en sus escritos, conferencias y discursos.

¡Conservemos siempre luminosa su memoria inolvidable!

JOE JUCK

Naslovna stran: Stvarnik je našo domovino zasul z lepotami; Jalovec (2643 m) spada nedvomno med najlepše gore Slovenije

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“
SE HVALEŽNO KLANJA
SPOMINU SVOJEGA GLAVNEGA UREDNIKA
PRELATA DR. ALOJZIJA ODARJA
Z ŽELJO, DA BI IZ VEČNOSTI PODPIRAL,
KAR JE MORAL NA ZEMLJI PREKINITI

OB SMRTI PRELATA DR. AL. ODARJA

DR. IGNACIJ LENČEK

Zares kakor blisk iz vedrega neba je padla med nas novica o njegovi smrti. Prvi hip se nam je zdela neverjetna. A nič ni pomagalo: g. prelata ni več. Ne bo ga več med nas; ne bo ga na seje, na sestanke, na zborovanja; ne bo ga več v naš lepi Adrogué. Še v ponedeljek je bil ves dan pri nas. Predaval je 6 ur cerkveno pravo in pasto-

ralno bogoslovje, ob soparno težkem vremenu, ki ga je tako utrujalo, in to po trudapolnem delu v soboto in nedeljo, ko je izobražencem držal duhovne vaje. Danes, v četrtek, bi bil moral spet priti, — a vrnili smo se iz njegovega pogreba. Stol pri mizi je bil prazen. Zgrozili smo se: ne bo ga več.

Predlanskim sem mu napisal v „Du-

Bohinjsko jezero

hovno življenje" skromen spomin za njegovo srebrno mašo. Lani smo praznovali njegovo petdesetletnico. Obakrat smo mu želeli še dolgo in bogato življenje. Danes naj mu napišem obitnico. Trda in težka naloga!

Brez dvoma je bil g. prelat velik mož, najvplivnejša osebnost med nami, nesporna avtoriteta v naši skupnosti. Bil je steber, na katerega smo se naslanjali. Iz njega so izžarevale tolikšne sposobnosti, da se nisi mogel odtegniti njegovemu vplivu. Te sposobnosti niso ostale mrtev zaklad. Oplodil jih je s čudovito delavnostjo in rodil velika dela trajne vrednosti. Šele, ko bodo pretekla leta, jih bomo znali prav presoditi in ceniti. Danes nam je še vse preblizu. A že čutimo, kako ga bomo pogrešali.

Ne vem, kje in kako bi začel.

Spomin mi išče nazaj. Pred 24 leti sva se v Rimu prvič srečala. Kot mlad duhovnik je leta 1929 prišel v večno mesto, da se v enem letu pripravi na profesuro cerkvenega prava na teološki fakulteti ljubljanske univerze, kjer je dve leti pozneje postal naslednik škofa dr. Rožmana. Čudno se mi je zdelo, še dobro vem, da tako malo ogleduje poganke in krščanske spomenike in umetniške zaklade Rima. Danes razumem: ni bilo to pomanjkanje zanimanja zanje, marveč silna zavzetost za delo, ki mu je bilo zaupano. Srečal si ga v predavalnicah, knjižnicah, največ doma, pri knjigi, pri delu. In sodim, da je ta ena njegovih prvih odlik: neutrudljiva dejavnost. Tisti, ki smo ga od blizu poznali, smo najbolj občudovali silno pridnost, ki ni poznala „ne počitka, ne počitnic“. Morda mu je bila dana delno že po naravi, a se je tudi asketsko trudil in boril zanj vsi čas. Slučajno sem odkril med akti teološke fakultete listič z zapiski iz duhovnih vaj v Pragi 1946. Kot poseben sklep

Izredni profesor ljubljanske univerze
(leta 1937)

si je bil zapisal: „Delati in krepiti voljnost do dela.“ Upravičeno sklepamo, da je bila tolikšna delavnost sad velike krepkosti.

A njegova delavnost ne bi bila tako bogato rodovitna, če ne bi bil g. prelat obenem tako velik um. Že v šolah se je pokazala njegova izredna nadarjenost. Odlika je sledila odliki v njegovih spričevalih in izpitih. Ni čuda, da si je v teku let nabral tako globoko in obširno znanje. Reči moramo, da je bil na vseh področjih, kamor si potipal, doma. Njegovo razgledanost in splošno izobrazbo smo iskreno občudovali. Še posebej smo strmeli ob nekaterih potezah njegovega talenta: bistro je prvi hip domel problem v vsej globini, ostro zaznal njegov pomen in uvidel,

PRELATU — SOŠOLCU V SPOMIN

Tvoj dom je zdaj na Čakariti.
Na zemlji si končal življenje.
Ne morem k tebi v vas hoditi,
ki si z meno delil trpljenje.

Zdaj večna luč ti v dušo sije,
ki si na zemlji jo oznanjal;
tam ni laži in hudobije,
ki si na zemlji jo preganjal.

Dosegel cilj si zaželeni —
Gospod je tvoja večna sreča;
pokaži pot do njé še meni.

Izseljencem, ki jim nesreča
v tujini trnov venec vije,
naj večna Luč kot tebi sije.

Gregor Mali

kako soditi o njem v luči trdnih katoliških načel, ki so mu bila vselej odločilna za presojo in rešitev vprašanja. Ni miroval prej, dokler ni videl jasno. In jasnost najdemo vedno le v globini. Zato je znal tudi tako čudovito jasno pisati. V preprostih besedah je izrazil težke in zamotane resnice. V tem je bil zelo podoben Alešu Ušeničniku, svoje mu učitelju, vzorniku in prijatelju. Poleg tega je bil njegov duh čudovito urejen; znal je razčleniti, ločiti, urediti, logično povezati eno z drugim, kar je jasnost še povečalo. Hitro je mislil, zato je mogel hitro pisati. Ni bil zaprt v strogo znanstvena strokovna raziskavanja, marveč vedno odprt za sodobna življenjska vprašanja; zato je iz svoje pravne stroke vedno posegal na vsa tista področja krščanske ideologije, kjer je čutil, da je potrebna jasna načelna beseda. V tem smislu je bil tudi

praktičen duh: videl je, česa potrebujemo in kaj je treba storiti. Zato se je tako oklenil Katoliške akcije, zato tako podpiral idejno protikomunistično borbo. Izreden je bil njegov spomin. Zares, njegov talent je bil vsestransko razvit, velika sila, ki jo bomo hudo pogrešali.

Po svoji delavnosti in po svojih umskih sposobnostih je bil g. prelat velik, a morda še večji po tem, da je oboje posvetil svojemu narodu, in to še posebno v letih begunstva in emigracije, ko smo, zbegani in zapuščeni, ljudi takih zmožnosti krvavo potrebovali. Nič se ni ustavljal in obotavljal. Vedno znova se je odtrgal od svojega strogo znanstvenega dela, ki ga je tako ljubil, in se dal na razpologo, kjerkoli so ga potrebovali. Doumel je, da se pravi delati — služiti. Ni mu bilo lahko. Po naravi je ljubil samoto; najraje je bil sam v svoji sobi, pri svojih knjigah. Zdel se nam je nekako boječ, plah, kadar je prišel med ljudi. Kakor, da se ne bi bil počutil dobro. Sreč ga je vlečlo k študiju. Polagoma pa je to v sebi premagal in končno celo odšel od nas k sv. Juliji, da bi bil vsem dosegljiv, blizu vsakemu, ki bi ga iskal. Pri svojem strokovnem delu bi bil našel zase več miru, več zadovoljstva in notranje. ga miru in veliko bi bil ustvaril, pa je vendar stopil v sredo nemirnega življenja, kjer so se mu dan za dnem odkrivale nove težave in skrbi, nova vprašanja in odgovornosti, kjer so mu nalagali vedno novega in najrazličnejšega dela.

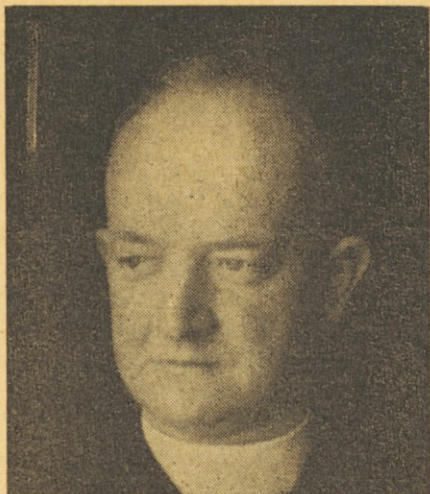
Kaj ga je nagnilo, da je posebno v zadnjih letih tako spremenil svoje življenje in svoje delovanje? Iz razgovora z njim morem reči: odločilna je bila skrb, da se ne bi rojaki zgubili v tujini, v novem življenjskem okolju, da bi ohranili vero in dom. Njegova duhovniška duša je hotela reševati, po-

magati, krepliti. To pa je prava in resnična ljubezen. Dvojna ljubezen: do Boga in njegove časti, pa do rojakov in njihovih duš. Tej ljubezni se je žrtvoval in zaradi te ljubezni najbrže prera-
no umrl. Ni padel za profesorsko katedro, padel je naravnost v vinogradu Gospodovem, pri delu za rojake in njih zveličanje. Kako lepo luč sije na to dejstvo iz njegovih besedi na že omenjenem lističu: „Stori, Oče, z mojim življenjem, kakor hočeš. Če bi mogel biti še koristen v Gospodovem vinogradu, bi rad delal. Če pa si namenil, da umrjem, rad storim to.“

V tej posvetitvi in predanosti življenja Gospodovemu vinogradu zadobé njegova delavnost in njegove sposobnosti svojo končno vrednost, g. prelat pa svojo končno veličino.

Po vsem tem moremo šele vsaj deloma doumeti njegovo veliko in pestro delo, ki je bilo plod vseh treh njegovih odlik: delavnosti, sposobnosti, ljubezni.

Drugi so popisali — in še bodo —, koliko je delal in storil kot profesor, kot znanstvenik, kot rektor semenišča in dekan teološke fakultete, ki jima je bil v begstvu ustanovitelj, steber in voditelj; kot predsednik Jugoslovanske knjižarne in tiskarne, kot organizator in duša organizacij, kot eden najpridnejših in najzaposlenejših delavcev na škofiji v Ljubljani in kot tisti, ki je storil vse, kar so ga prosili. Neizmerno veliko je napisal člankov, razprav in knjig: predaval in govoril je na številnih sestankih, tečajih, shodih; vodil je duhovne vaje, spovedoval, pridigal. Kdo bo preštel seje, ki jih je vodil ali se jih udeleževal! Koliko je razdal svoje modrosti in dobrote v zasebnih pogovorih, pismih, nasvetih. Koliko je bilo zlasti v zadnjih letih za misli in pobud, ki smo se jih oprijeli!

Redni univerzitetni profesor v Ljubljani (leta 1943)

Kaj bi ponavljal, kar smo v podrobnem brali in kar smo sami videli in doživljali! Strmimo nad obširnostjo, raznoličnostjo, vrednostjo in uspešnostjo njegove produktivnosti. Vprašajmo se: kje je našel čas za vse to? Kako je zmogel? Ljubezen je iznajdljiva.

Vse to pa je bilo le en del njegovega dela, ne vse, niti ne prvo in najvažnejše. Vse to je bilo le delo na zunanji, za druge. Veliko časa pa je posvetil notranjemu delu na sebi in zase neposredno. Živel je po geslu: ora et labora. Moli in delaj! A prej stoji: moli, kot: delaj! Tako je bilo tudi pri njem. Ni mogoče umeti njegove osebnosti, njegovega dela in ljubezni, ki smo o njej govorili, če ne upoštevamo njegovega teženja za osebno popolnostjo in duhovniško svetostjo. Na tistem lističu je prosil: „Oče, daj, da bom dosegel isto stopnjo svetosti, ki si mi jo namenil!“ Trudil se je zanjo, močno tru-

MED NAMI SE JE ODPRLA

(MONS. PRELATU IN UNIV.

I.

Zrušil se je steber med nami,
zrušil sredi viharja,
ves iz granita od glave do nog,
padlo je kladivo iz rok
našega Kladivarja ...
Spet smo bolj sami,
šibkejši
v tulečih viharjih sveta,
toda svetlejši
ob njegovi plamenici,
ki v mrtvi desnici
še plapolá
v Kristusovi resnici ...

Padel je velik vojščak;
po mnogih gorjupih sragah,
po trdih bojih in zmagah,
čast dobrega vojskovalca,
slavo zmagalca

uživa borec-junak.
Med nami se je odprla
široka praznina ...
Njena nema bolečina
pa ne bo strla
naših načel, naše moči
in našega dušnega zdravja,
ne bo zavrla
našega pohoda
pod sveto zastavo Gospoda
v veliki dan zmagoslavja!

Čim bolj nas škeli
nove vrzeli rana,
tem bolj blesteče žari:
kakor odprta pot
mimo stranpotij-zablod
nam je dana,
da ne bo nihče zabredel,
da bo poslej sleherni vedel
za kaj, kam in odkod ...

dil, in veliko dosegel. Saj bi njegova
požrtvovalnost in ljubezen sicer ne mo-
gli obstajati, živeti, toliko ustvarjati!

Človeškim očem je delo za osebno
posvečenje povečini skrito. Še posebej
g. prelat ni rad razkazoval tega. A eno
si opazil, na drugo si mogel sklepati iz
sadoy; pogosto napačno menimo, ka-
kor da so kreposti, ki jih na drugem
opažamo, nekaj naravnega, samo ob se-
bi imevnega, brez truda človeku pode-
ljenega, ko vendar pri sebi skušamo,
kako težko je storiti v kreposti le en
sam korak naprej.

To, česar g. prelat ni mogel čisto
skriti, je bilo njegovo molitveno živ-
ljenje. Zelo zgodaj je vstajal, da je mo-
gel v miru opraviti svoje premissljeva-
nje, sv. mašo, brevir in rožni venec. Ni-
koli ni ničesar opustil, niti preložil na
pozneje, pa naj je bil še tako založen
z nujnim delom. Redno je čez dan obi-
skaval Najsvetejše. Pri nobeni skupni
pobožnosti v semenišču ni manjkalo.
Pred tabernakljem je črpal moči za
svoje trdo življenje, in za rast v kre-
postih.

Iz globoke notranje povezanosti z

SIROKA PRAZNINA . . .

PROFESORJU DR. ALOJZIJU ODARJU)

II.

Sredi srditega boja
stojé kot junak si omahnil,
molčé si duri odpahnil
v deželo miru in pokoja;
zlato peró ti je padlo iz rok,
Kristusov rog
na ustnah je tvojih utihnil;
ob zadnjem njegovem zvoku
v tihem joku
ves narod je vzdihnil . . .

Gorjupi kelih si pil
s trnovim vencem ovitim,
s krvavo roso oblitim
Odrešenikom,
ker nisi hotel služiti,
srca in duha ukloniti
našega veka malikom . . .

Vsi vemo,
ko te kot padlega vojvodo zremo:
bolj kakor živ
mrtev boš vladal;

udarec tvoja kija,
razžarjen od božjega sija,
bolj kakor doslej,
odsorej
po laži, nasilju bo padal . . .

Za teboj bomo šli
kot božji vojščaki vsi,
mi vsi na branik,
naš poveljnik-vodnik,
preko vseh plotov,
globokih razdorov,
dokler ne bomo domá
v Kristusu ustoličili
tvojih načrtov in vzorov
ter zamejničili
naših meja
pod vznožji
triglavskih gorá
v novi, res božji
podobi sveta! —

Bogdan Budnik

Bogom je bujno živela njegova neomaj-
no trdna vera, ki ga je navdajala z
močnim zaupanjem in veliko vdanostjo
v božjo voljo. Zato je v velikih, na ví-
dez skoro nepremagljivih težavah, po-
sebnó ko je šlo za obstoj semenišča,
ostal miren, čeprav zaskrbljen. Težo
begunskega življenja, ki jo je zelo ob-
čutil, je vdano prenašal. Na zanj tako
naporni poti čez Ljubelj (dejal mi je,
da je čudež, kako da jo je zmogel), na
bornem ležišču na tleh v Celovcu in
Monigu, v vročini in mrazu v Pragli,
ob težavah v Bagnoliju, v težavah z

ljudmi in ob tisoč drugih prilikah. sta
prišli do izraza njegova skromnost in
potrpežljivost. Težko je nosil, za hip po-
tožil, pa nato tiho vzel nase.

Vem, da je zavestno gojil dobroto.
Bil je večkrat strog, včasih morda trd,
vedno pa v dnu srčno dober. Mislim na
mnogo primerov, ki sem jih doživel
sam. Ni bilo redko, da je bil naravnost
čustveno prevzet in topel, čeprav je bila
njegova dobrota bolj dejavna kot senti-
mentalna. Z vsemi je bil preprosto do-
mač in ljubezniv, brez ozirā na svoj po-
ložaj in naslove. Ob vseh velikih uspe-

Kot begunec v Pragma (Italija)

hih in sposobnostih, ob vsej avtoriteti, ki jo je užival, ob priznavanjih in hvalah, je bil osebno ponižen in preprost. Povsem nesebičen.

Ne gre mi za to, da bi naštel vse prelatoove osebne vrline. Vendar ne smem preiti njegove značilne točnosti in vestnosti. Kar je obljubil, je izpolnil. Raje je preje kot pozneje, kakor je obljubil, oddal zaproseni članek. V sementišču je bil točen kakor ura.

Čim bolj se nam bo časovno odmikal, tem bolj jasno bomo spoznavali njegove vrline. Prišel bo čas, ko bo mogoče bolj podrobno in izčrpno pokazati tudi veličino prelatoove npravne osebnosti, po-

sebej še lik njegovega duhovništva, ki nam je bil vselej svetel vzor.

Odšel je od nas, a njegov duh živi in bo živel med nami. Pogrešali ga bomo, a vedno ga bomo imeli pred očmi. Zapustil je toliko sledi, da nam bodo mogle kazati pot. Ne bo nam več govoril, a slišali ga bomo. Njegova podoba bo utrjevala katoliško načelnost v mišljenju in življenju, poživljala bo našo delavnost, požrtvovalnost in ljubezen do naroda, tako da bomo nadaljevali, kar je on začel in kjer je omahnil. Vse pa v duhu g. prelata: v tesni zvezi z Bogom, z molitvijo in teženjem po notranji popolnosti. To bo najlepši spomenik na njegov grob na tuji zemlji. Ne mrzel kamen, marveč živ duh in toplo srcé.

Zdaj gleda Resnico, Lepoto, Dobroto samo. Bog mu daje božje plačilo, ki neskončno presega vse, kar mu moremo želiti v svoji hvaležnosti.

Pokojni se je rodil 19. junija 1902 v Srednji vasi v Bohinju. Gimnazijo je študiral in maturiral v škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano. Leta 1922 je vstopil v bogoslovje, ki ga je dovršil leta 1927. Leto nato je doktoriral iz teologije. Cerkvenopravne študije je nadaljeval v Rimu v hrvaškem zavodu sv. Hieronima. Leta 1931 je bil imenovan za docenta na teološki fakulteti v Ljubljani. Leta 1937 je na isti fakulteti postal izredni profesor, leta 1939 pa redni. Leta 1945 je odšel v emigracijo, kjer je organiziral slovensko teološko fakulteto najprej v Pragi, nato v Brixnu, končno pa v San Luisu in Adrogué v Argentini. Bil je ves čas begunstva dekan omenjene fakultete. Zadnje čase je stanoval v župniji sv. Julije v Buenos Airesu. Imel je na svoji skrbi kaplanijo Sester večnega česčenja, poleg tega pa je pridno pomagal v župniji sv. Julije. Tu ga je tudi presenetila smrt.

ANGELI IN BETLEHEMSKI PASTIRJI V SVETI NOČI

† DR. ALOJZIJ ODAR

Nekaj dni pred svojo smrtjo je prelät dr. Odar napisal pričujoči članek — zadnji v njegovem življenju, — ki ga danes objavljamo.

V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi (Lk 2, 8).

Dobro uro hoda proti vzhodu od Betlehema se začenja pustinja in se neha vsaka civilizacija. Po slabih pašnikih te Judovske pustinja se pasejo le črede koz in ovac. Pod milim nebom so po dnevu in po noči skozi celo leto. Črede nadzirajo pastirji, ki ne uživajo dosti večje ugodnosti kot njim zaupana živina. Nič ni čudnega, če posurove.

V Kristusovem času taki pastirji niso bili na dobrem glasu. Klatili so se za živino in se niso udeleževali judovskega religioznega življenja. V tempelj niso prihajali. Veljali so za roparje. Zato vestni farizej ni kupoval od njih ne mleka ne volne ne ničesar drugega. Bal se je, da bi s tem ne sodeloval pri njihovih ropih. Judovska družba je postavljala te pastirje v isto vrsto s cestninariji. Imeli so jih torej za javne grešnike. Njih pričevanje se pri judovskih sodiščih ni pripuščalo.

Razume se samo po sebi, da niso bili vsi pastirji razbojniki in roparji. Bili so med njimi tudi pošteni ljudje, čeprav na videz trdi.

Pastirji, katerim je bilo najprej razodeto Kristusovo rojstvo, niso bili kakšni naivni pastrički, kakor si jih večkrat slika otroška vera, marveč so bili utrjeni možje in fantje, ki so živeli trdo življenje potujočih pastirjev, prenašali možato vremenske nepravilike, se spopadli, če je bilo treba, z volkom, ki je prišel davit ovce, in se pretepali s tatovi, ki so prihajali krast njihove črede.

Zanimivo je, da je bilo Kristusovo rojstvo najprej razodeto takim ljudem. V njihovi staji za živino se je Kristus rodil in njim samim se je najprej razodel. A na kako vzvišen in izreden način! Rojstva kraljevskih princev se pač naznanjajo s topovskimi streli, a kaj je to proti „množici nebeške vojske“, ki je nastopila v sveti noči.

In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospo.

Oj le šumi, šumi gozd zeleni, gozd na
tujih tleh...

dova jih je obsvetila, in silno so
se prestrašili (Lk 2, 9).

Po vsej verjetnosti je bila tista noč hladna. Čreda je počiala, pastirji pa so si zakurili ogenj in se grel ob njem. Bilo je kakor druge noči. Kar naenkrat pa se zgodi nekaj posebnega! Sv. Luka je hotel skrbno izraziti to nenadnost in posebnost. „Nenadoma je pristopil k njim“ angel, pravi grško besedilo. „Svetloba Gospodova“ ali po grškem „Gospodova slava“, to je ognjen plamen, ki je nad skrinjo zaveze in tudi sicer v stari zavezi naznanjal božjo pričujočnost, je obdala pastirje. Bilo je to nekaj tako nenavadnega in zgodilo se je tako nepričakovano, da so se sicer neustrašeni možje „silno prestrašili“. Sami so pač pripovedovali, kako jim

je bilo pri srcu tisti trenutek. To pripovedovanje se je ohranilo; gotovo so ga večkrat ponovili. Dogodek, ki so ga doživeli, je namreč napravil na nje tolikšen vtis, da ga nikdar niso mogli pozabiti. Pripovedovanje o njem se je ohranilo tako sveže, da ga je mogel Luka zapisati šestdeset let pozneje tako neposredno, kot bi bil sam navzoč.

Angel jim je rekel: „Ne bojte se; zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno“ (Lk 2, 10—13).

Angel najprej pomiri prestrašene pastirje. „Ne bojte se.“ Tako je že prej pomiril Zaharija v templju in Marijo v Nazaretu. Nebesa ne trosijo zmede po svetu, marveč prinašajo vedno veselje in mir. Angel tudi pove, zakaj naj se pastirji ne boje. „Oznanjam vam veliko veselje.“ Prinaša jim v resnici „evangelij“ ali po naše veselo oznanilo. Nikdar ne zvene besede tako polno kot takrat, ko se nanašajo na božje stvari. Nobeno veselje ni bilo nikdar tako res veselje in nobeno ni bilo tako veliko, kot je to „veliko veselje“. Oznanilo o Zveličarjevem rojstvu je v resnici „veliko veselje“. Bo pa to veselje „za vse ljudstvo“. Pastirji so pod tem pač razumeli svoje rojake, ljudi iz njihove domovine. Mi pa vemo, da pomeni „vse ljudstvo“ ves človeški rod, zakaj s Kristusovim prihodom je padla „ločilna stena med Judi in pogani“, kot uči apostol Pavel.

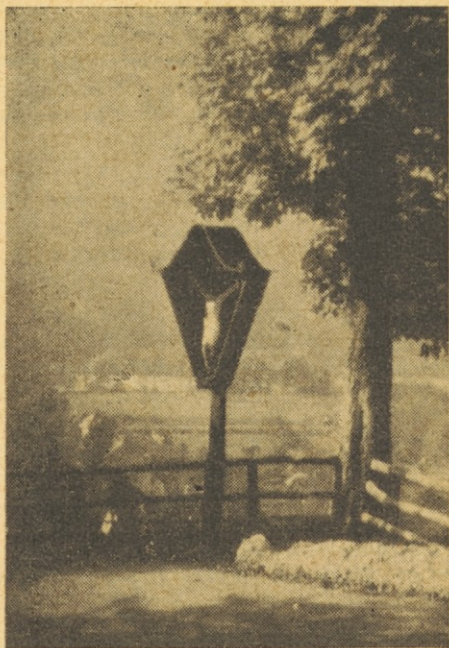
„Rodil se nam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristu Gospod.“ To je vsebina velikega veselja. Edinstven v zgodovini človeštva je ta „danes“. Resnična prelomnica v človeški zgodovini. „Danes sem te rodil.“ govori v psalmu Oče Sinu (2, 7). Tu je

govor o večnem „danes“. Temu večnemu „danes“ pa se je to noč pridružil enkratni zemeljski „danes“, na kate-rega je Sin privzel človeško naravo.

O novorojenem Detetu pove angel tri naslove: Zveličar, Kristus, Gospod. Zveličar je prevod iste hebrejske besede, iz katere je ime Jezus. To ime pa je po božjem naročilu dobila božja Beseda, ko je postala človek. Kristus meri na mesijanskega kralja, ki so ga Judje željno pričakovali. Gospod pa označuje božjo osebo Novorojenega. Novorojeni je torej pravi človek, pravi Bog in pravi kralj. „Gospod Jezus Kristus“ je njegov polni naslov.

Pastirjem, ki so pasli na pašnikih, kjer je nekoč pasel David, pove angel, da se je Zveličar rodil blizu njih „v mestu Davidovem“. Potrdil je s tem, da je ta Zveličar Mesija, ki se je moral po prerokbi in judovskem pričakovanju roditi v Betlehemu. Prerokba se je natančno izpolnila.

Bog se ne razodeva ljudem za to, da bi pasel njihovo radovednost in jih zabaval, ampak za to, da bi ljudje razodetje sprejeli, vanj verovali in se po njem ravnali. Tudi angelovo oznanilo o Kristusovem rojstvu ni zaradi radovednosti pastirjev. Predpostavlja, da bodo pastirji sprejeli sporočilo o Novorojenem in se mu šli poklonit. Zato jim pove znamenje, ki naj potrdi, da angel govori resnico, in po katerem morejo prepoznati novorojenega Zveličarja. „Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.“ Tri dele ima to znamenje: dete, v plenice povito, v jasli položeno. Teža znamenja je v tretjem delu: v jasli položeno. V plenice povitih dojenčkov je moglo biti takrat v Betlehemu več. V jasli položen pa je bil samo eden. Jasli stoje v staji za živino. Pastirji so to dobro vedeli. Znamenje je bilo vzeto iz njihovega sveta. Bilo jim je zadostno za orientacijo.

Znamenje ob poti na Golico

Preden pa so odkrili pot, se je zgodilo nekaj silno veličastnega.

In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili:

„Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji“ (Lk 2, 13—14).

Kakor da bi znamenje, ki ga je angel povedal, ne bilo zadostno, se pojavi ob angelu kot za pričo „množica nebeške vojske“. Evangelist ne pozabi dostaviti, da se je to zgodilo „v hipu“. Ni bilo opaziti prihajanja in zbiranja. Kar naenkrat se pojavi ob angelu, ki je govoril pastirjem, množica angelov. Bili so urejeni kakor vojska. Kakšen vtis je moral napraviti ta pojav na pastirje! Angeli pa „so Boga hvalili in

govorili“. Pastirji so se dobro zapomnili, kaj so govorili. Od enega od njih ali od kake priče, ki jih je slišala pripovedovati — morda celó od Marije — je Luka zvedel za angelske besede in jih po preteku dveh rodov zapisal v evangeliju.

Vsi poznamo te besede. Slišimo jih v evangeliju svete noči, a tudi čez leto velikokrat, saj se gloria pri maši z nami začenja.

Ta „spev angelskega jezika“, kakor te besede imenuje sv. Avgustin, je silno vzvišen, pa tudi poln tolažbe. Človeku postane toplo pri srcu, ko ga sliši. „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.“ Ta spev dobro označuje mesijansko dobo, ki se je začela s Kristusovim učlovečenjem. Bog in človeštvo nista več sprta. Človeštvo ni več „pogubi zapisana masa“. Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji.

Kakor je angelski spev kratek in na prvi videz lahko razumljiv, povzroča vendar v drugem delu razlagalcem precejšnje težave.

Prvi del je brez težav. „Slava Bogu

na višavah.“ Angelski spev prej s spoštljivostjo ugotavlja slavo Boga, kot pa mu jo želi. Zato „slava je, in naj bo — Bogu na višavah“. Po grškem besedilu in latinskem prevodu „na najvišjih višavah“.

Pač pa povzroča težave drugi del. Gre prvič za to. Kaj pomeni v njem grška beseda *evdokios*, ki more pomeniti ali blago voljo na strani ljudi ali pa ugodje, všečnost, dopadajenje na strani Boga. Latinski prevod se je odločil za prvo. Po njem je prevajal prejšnji slovenski prevod: „mir ljudem, ki so blage volje“. V sv. pismu pa se beseda *evdokia* pretežnokrat uporablja v drugem pomenu. Tako beremo tudi v sedanjem slovenskem prevodu, „mir ljudem, ki so Bogu po volji“. Možna pa sta tudi po grškem izvirniku oba prevoda.

Kdo pa so ti ljudje, za katere angelski spev ob Kristusovem rojstvu ugotavlja mir. Angeli hočejo reči, da je nastalo na zemlji s Kristusovim prihodom nekaj novega. Nastopil je mir, ki ga prej ni bilo. Svete duše pa so že prej uživale mir. Zato je zelo verjetna razlaga, da so ljudje, za katere je nastopil mir, vsi ljudje brez izjeme.

Pri teh razlagah, ki smo jih navedli, stoji beseda *evdokia* v roditeljskem, so pa tudi rokopisi, v katerih stoji v imenovalniku. Po teh rokopisih ima angelski spev tri dele:

„Slava Bogu na višavah,
in na zemlji mir;
nad ljudmi božja dobrohotnost.“

Opazujte sedaj dve trojici izrazov. Prva: na višavah, na zemlji, nad ljudmi. Druga: božja slava, mir, božja dobrohotnost.

Zemlja pomeni vso naravo, živo in neživo. Preroki so opisovali, da bo v mesijanski dobi nastopil mir tudi v naravi. Lev in jagnje bosta v miru živela. Do izmirjenja v naravi bo dejansko

Odličen predavatelj

prišlo ob koncu mesijanske dobe. Od ostalih bitij v naravi se razlikujejo ljudje. Za nje je s Kristusovim rojstvom zasijala božja dobrohotnost. Odrešeni bodo vsi, brez izjeme. Krščanski univerzalizem se lepo nakaže.

Koliko časa so uživali pastirji angelско prikazen, nam evangelist ne pove. Lahko pa si mislimo, da so se njih srca ob njej omehčala. Pripravili so se za obisk pri novorojenem Zveličarju. Angelske množice so nenadno utihnile in izginile, prav kakor so bile nenadno tudi prišle.

In ko so angeli odšli od njih v nebesa, so rekli pastirji drug drugemu: „Pojdimo torej v Betlehem in pogledjmo to, kar se je zgodilo in nam je oznanil Gospod!“ In pohiteli so, prišli tja in našli Marijo, Jožefa in dete, v jasli položeno (Lk 2, 15—17).

Po odhodu angelov je nastal premor. Pastirji so se šele čez čas zavedli. Evangelist je to označil v svojem poročilu. Gornji odstavek se namreč v grškem izvirniku začneja takole: „in zgodilo se je“. Tako se pričenjajo nove periode. Čez nekaj časa torej so se začeli pastirji vzpodbujati, češ, pojdimo in pogledjmo. Kratko a razgibano poročilo pisatelj, kako so hiteli in našli Marijo in Jožefa, pa tudi dete, v jasli položeno, kakor jim je bil angel napovedal. Nekateri rokopisi imajo pred pastirji še besedo ljudje. „Ljudje, pastirji so rekli drug drugemu.“ Ta tekstna varianta bi še bolj nakazala, da so prihiteli pastirji k novorojenemu Zveličarju kot prvi zastopniki ljudi.

Ko so to videli, so povedali, kar jim je bilo o tem detetu rečeno. In vsi, ki so slišali, so se čudili, kar so jim povedali pastirji (Lk 2, 18).

Zgodovinsko verno in psihološko utemeljeno poročilo evangelist. Preprost člo-

Dekan teološke fakultete dr. Alojzij Odar daruje prvo sv. mašo v novih prostorih slovenskega semenišča v Adrogué (Argentina)

vek si najprej na lastne oči ogleda, potem pa govori. Bi se ne osramotil rad. Ko so pastirji našli dete, so povedali, da jim je angel rekel, da je to dete Zveličar, Kristus in Gospod, in da je z njim nastopilo veselje za vse ljudstvo. Do besede so ponovili angelo besede in angelski spev. Iz evangelistovega poročila sledi, da se je takrat zbralo ob novorojenem Detetu še več drugih ljudi. Vsi so poslušali pastirje z zanimanjem in se čudili nad tem, kar so jim pastirji povedali.

Marija pa je vse te besede hranila in jih premišljevala v svojem srcu (Lk 2, 19).

Nad vse dragocena je ta Lukova opazka o Mariji. Vsak Marijin častilec je evangelistu za njo hvaležen. Vsebuje pa dve stvari. Prvič nam odkrije pogled v Marijino dušo. Z veliko pazljivostjo je Marija hranila v sebi vse, kar je bilo povedanega o Jezusu. S svojim prodornim umom je premišljevala vsebino tega, spravljala besede v medsebojno zvezo in si pojasnjevala manj jasne stvari z bolj jasnimi. Drugič pa nam ta opazka posredno odkrije, da je Luka zvedel za podrobnosti o Jezusovem rojstvu naravnost od Marije.

In pastirji so se vrnili in Boga slavili in hvalili za vse to, kar so slišali in videli, prav kakor jim je bilo povedano (Lk 2, 20).

Pastirjev ni prav nič motilo, da so našli novorojenega „Zveličarja, Kristusa in Gospoda“ ležati v največji revščini v jasliah. Saj jim je angel na-

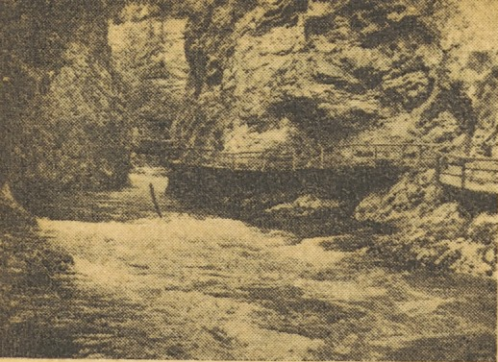
povedal, da ga bodo našli takega. Veselo jih je, da se je rodil v njihovi sredi. Vrnili so se k svojemu poslu. Slavili pa so Boga in ga hvalili za vse, kar ro slišali o novorojenem Detetu od angelov, Marije in Jožefa, zlasti pa za to, da so videli sami prav tako, kakor jim je bilo povedano.

S tem poročilom betlehemiški pastirji odidejo z evanigeljske pozornice. O njihovem poznejšem življenju ni poročil. Iz tega pa, kar nam je sv. Luka v gornjih vrsicah povedal o njih, sledi, da so bili dobri ljudje. Dolgo so se še spominjali, kar so doživeli v sveti noči. Svojim znancem so gotovo večkrat pripovedovali o novorojenem Zveličarju, Kristusu in Gospodu, ki so ga po angelovem oznanilu našli v plenice povitega in v jasli položenega. Spomin nanje pa še danes spada k poeziji svete noči.

Sv. Lucija ob Soči

1. Dragocena kri našega Gospoda Jezusa Kristusa. Danes premišljujemo neskončno vrednost Rešenikove krvi. Ves mesec julij je posvečen tej skrivnosti. Stara zaveza je polna predpodb Kristusove krvi. Kri Abela; kri velikonočnega Jagnjeta, katero je veliki duhovnik enkrat v letu zlil na skrinjo zaveze v znamenje sprave med Bogom in Izraelci. Jezus je prvič preliv svojo kri pri obrezovanju; zadnje ure njegovega zemskega življenja so pa polne prelivanja njegove svete krvi. Vse to pa je storil za nas.
2. Obiskovanje blažene Device Marije. Takoj po angelovem oznanenju je šla Marija k svoji sorodnici Elizabeti v judovske gore. Tam je Marija izlila svojo hvaležnost Bogu v spev: „Moja duša poveljuje Gospodu.“ Marija je ostala pri Elizabeti 3 mesece, na kar se je vrnila v Nazaret.
3. Prvi petek.
4. Prva sobota.
5. 6. nedelja po binkošti. Osnovni misli današnje maše sta: krst in Evharistija. (Beri berila in evangelij!) Greh je nezdržljiv z dušo, ki je bila odrešena.
6. Sveta Marija Goretti, mučenica
7. Sv. Ciril in Metod, spoznavalca, slovanska apostola. Sveta brata sta bila doma iz Soluna. Mihael III. ju je poslal na Moravsko. Prevedla sta sv. pismo v staroslovenščino. Leta 887 sta šla v Rim, kjer ju je papež Hadrijan II. slovesno sprejel. Šla sta se zagovarjat zaradi ovadbe nemških duhovnikov, češ da uvajata novotarije v liturgiji. Papež ju je posvetil v škofa. Sv. Ciril je kmalu nato umrl. Njegovo truplo počiva v cerkvi sv. Klementa v Rimu. Sv. Metod se je vrnil na Moravsko. Znova se je šel zagovarjat v Rim, kjer mu je dal papež nadškofovsko čast. Po vrnitvi je označeval vero na češkem in na Poljskem, prišel je do Moskve in ustanovil kijevsko škofijo. Ob vrnitvi na Moravsko je umrl in bil pokopan na Velehradu.
12. 7. nedelja po binkošti. Naša duša je vrt. Bog išče v tem vrtu sadov. Ne da se preslepiti od bujnega listja. Sadov hoče. — V slovenskih škofijah praznujemo danes god sv. Mohorja in Fortunata, škofa in diakona, mučenca, ki sta umrla 12. julija 67 pod Neronom v Ogleju.
14. Sv. Bonaventura, škof, spoznavalec in cerkveni učenik. Že od mladih let je bil slaven učitelj in sijajen pridigar. S 36 leti je postal general frančiškanskega reda. Pomembno je sodeloval na lyonskem koncilu. Imenujejo ga „serafinski doktor“. Umrli je 1274 in bil pokopan v Lyonu.
16. Blažena Devica Marija Karmelska. Na Karmelski gori je živela skupina puščavnikov, ki je bila leta 1150 povzdignjena v red. Kasneje so se umaknili pred Saraceni v Evropo. Sv. Simon Stock, šesti general, je prosil Marijo dokaza njenega posebnega varstva. 16. julija 1251 mu je presveta Devica dala škapulir, kot poseben znak njene ljubezni. To je skrivnost današnjega praznika.
18. Sv. Kamil Lelijski, spoznavalec. V mladosti je živel posvetno. S 25

Vintgar pri Bledu

leti se je spreobrn timer, z 32 leti pa je začel študirati. Kot duhovnik je ustanovil kongregacijo duhovnikov, ki naj skrbijo za bolnike, zlasti okužene, tudi z nevarnostjo za svoje lastno življenje. Dušam je dal čudovit zgled prave službe bolnikom, zlasti ob epidemiji v Rimu in kugi v Noli. Umrl je leta 1614. Pokopan je v cerkvi sv. Magdalene v Rimu.

19. Osmo nedeljo po binkošti. Prizadevnost otrok tega sveta (krivični oskrbnik je njih zgled). V posemeljskih zadevah naj bo zgled, kako naj delamo, da dosežemo naš končni cilj.

20. Sv. Hieronim Emilijanski, spoznavalec. Rojen je bil v Benetkah. Bil je častnik, ranjen, v neki bitki ga je sovražnik ujel. Čudovito rešen po posredovanju Matere božje je položil na njen oltar verige, s katerimi je bil zvezan, in se posvetil delom usmiljenja, zlasti skrbi za sirote. Glavno zavetišče je postavil v Somaski v Lombardiji, ki se je spremenila v sedež nove kongregacije. Umrl je, ko je pomagal okuženim, 8. februarja 1536.

2. Sv. Marija Magdalena, spokornica. Čeprav iz poštene družine, je zašla na slaba pota. Jezusove besede so

jo spreobrnil. Naredila je pokoro za svoje grehe s tem, da je s svojimi solzami umila Gospodu noge. Od tega dejanja dalje je skupaj s svetimi ženami spremljala Jezusa. Na pojedini pri farizeju je mazila Gospodove noge. Po vstajenju se ji je Jezus takoj prikazal.

25. Sv. apostol Jakob starejši. Bil je eden od treh apostolov, ki jim je Jezus dajal prednost pred drugimi. Bil je priča Gospodovega spreminjenja na gori Tabor in na vrtu Getzemani. Obglavljen je bil po Herodovem ukazu leta 42. V 6. stoletju so častili njegov grob v Jeruzalemu, po 9. stoletju pa v Komposteli na Španskem.

26. 9. nedelja po binkošti. Nedeljska liturgija se umakne prazniku sv. Ane, matere blažene Device Marije. Sv. Ana je bila Jezusova babica. Po starih virih sta pobožna zakonca Joahim in Ana živela v dobrem ekonomskem stanju. Ves denar pa sta delila na tri dele. Prvi del sta dajala revežem, drugega templju, tretjega pa sta uporabila za lastno preživljanje. Bridkost njenega življenja je bila v tem, da jima kljub neprestanim molitvam Bog ni dal otrok. Po ponovnih priprošnjah pa jima je Bog naklonil hčerko Marijo.

31. Sv. Ignacij Lojolski, spoznavalec. Služil je kot paž na dvoru Ferdinanda V. Postal je vojak in častnik. Med zdravljenjem za rano, ki jo je dobil v Pamploni, jebral življenje svetnikov, kar je preusmerilo njegovo življenje. Ko je ozdravil, je šel na božjo pot v Monserrat in potem v Manreso, kjer je delal trdo pokoro. Začel je študirati, zbral prve tovariše in v Parizu osnoval svojo družbo jezuitov. Začel je s svojim preroditvenim delom na vseh področjih krščanske aktivnosti. Umrl je 31. julija 1556. Pokopan je v Rimu. Njegovo geslo je bilo: „Vse v večjo čast božjo!“

KATOLIŠKA „REVOLUCIJA“

Živimo kakor na vulkanskih tleh. Podtalno vre. Zdaj tu zdaj tam vskipi, da opazimo skrito vrenje, večje ali manjše revolucije. Eno, dovolj strašno je večina od nas doživela. Kaj se bo skuhalo? Ne bo vse užitno, a nekaj zna ostati kot zdrava podlaga za nadaljni razvoj pravičnega reda. Nedavno je bivši zunanji minister Združenih držav George Marshall govoril gojencem vojaške akademije in priznal: „Nahajamo se sredi velike svetovne revolucije, katero komunisti izkoriščajo, da dosežejo svoje cilje. Doslej smo mi to strahotno ignorirali.“ Komunizmu ne gre le za spremembo na političnem, gospodarskem in družabnem področju, ampak končno za pokončanje vsake vere v Boga in za popolno zmago brezboštva. V tem se očitujejo izven človeške sile v ozadju te revolucije.

Komunizma ne bo premagal, kdor ne prihaja nadenj z boljšo in močnejšo idejo. Če je na eni strani Antikristova fronta z vsem satanskim sovraštvom zoper vse, kar je božjega, mora biti na drugi strani krščanska fronta doslednega krščanskega življenja. Končno gre za odločitev med tema dvema idejama. Proti revoluciji brezboštva mora vstati katoliška revolucija globoke, žive, delujoče vere. Toda ali nismo še vedno večinoma v defenzivi? Skušamo si ohraniti tradicionalno vero, za bolj ali manj trdnim obzidjem odbijamo napade božjih sovražnikov, pri tem pa se morda bojimo, da ne bomo vzdržali do konca, „ko

bo Bog čudežno posegel vmes“. Za zmago je treba v ofenzivo! Z resničnejšo, življenjsko močnejšo idejo, idejo Kristusovega evangelija, moramo stopiti na dan tako, da s svojim lastnim življenjem pokažemo njeno silo in osrečujočo moč. Evangelij je sila, ki zrevolucionira duše do dna, če jo enkrat resnično vase sprejmejo in se puste od nje ogreti. Dokler pa je v nas tako malo toplote ljubezni, božje in medsebojne, da se niti ne ogrejemo, ne bo v nas zavrelo in vzkipelo.

Zdi se mi, da je Bog v sedanjem svetovnem položaju vse pripravil za takšno katoliško revolucijo in da čaka samo še na nas, da se začne v nas vretje resničnega globoko segajočega krščanskega življenja, ki vzkipi preko tradicionalne navajenosti. Ali bomo to priložnost porabili, ali pa bo moral Bog čakati na bodoče rodove? Francoski državnik Georges Clemenceau (umrl 1929), srdit kulturne bojničnik, je nekoč dejal: „Tisti dan, ko bodo kristjani začeli krščansko živeti, se bo začela revolucija sveta.“ Ta beseda iz ust preganjalca Cerkve odkriva sramotno krivdo katoličanov, „ki imajo ime, da žive, pa so mrtvi“. Fatimska Gospa je približno istočasno na svoj način pozvala na to katoliško revolucijo: „Nehajte žaliti Boga, ki je že vse preveč žaljen,“ z drugimi besedami se to pravi: Vzemite krščanske resnice in zapovedi in živite po njih. Pa čaka že tudi 35 let na to, da bi začeli. Mnogi začeni, a ni jih še toliko, kot bi jih

moralo biti. In koliko je nas med temi?

Previhariti moramo svet, ne s krvjo, vešali in bombami, kot pojo komunisti, ampak z binkoštnim vetrom, v katerem prihaja Sveti Duh, da v njegovi moči in milosti začnemo živeti *resnično* krščansko, *dobesedno* evangeljsko, popolnoma drugače kot živi Bogu odtujeni svet. *Nov način* življenja, mišljenja, govorjenja! Ko živimo sredi takega sveta, ne smemo cediti slin po egiptovskih loncih, ne gojiti v srcu skrite želje s svetom uživati, ne le z neko trpko resignacijo samo na pol krotiti slaba nagnjenja, katere nam svet s svojim zgledom vsak dan znova vzbuja in razburja. Z invalidnimi kristjani Kristus ne more izvojevati zmage.

Judovski zdravnik dr. Karl Stern, ki je v Nemčiji doživel vso strahoto nacističnega uničevanja Judov, a se srečno rešil v Anglijo, je po silnih notranjih bolečinah in duševnih krčih našel pot v katoliško Cerkev. V knjigi, v kateri popisuje svojo življenjsko pot, je zapisal tudi to razmišljanje: „Če hočemo razrešiti mučno uganko trpljenja nedolžnih žrtev (nacizma in komunizma), moramo najprej pogledati na Jezusa Kristusa, na trpljenje najbolj nedolžnega. Če pa hočemo razvozlati vprašanje zla, odkoder je izviralo vse preganjanje in mučenje nedolžnih, moramo pogledati najprej sami vase. Če hočemo prenoviti svet, moram začeti prenavljati prav v globini svoje lastne duše. To je edino resnična in trajna revolucija, ki jo morem izvršiti.“

V naši domači revoluciji smo bili priče sproščenega zla, ki se je izdivjalo v takih nečloveških krutostih, nasladnem mučenju in podivjanem ubijanju, da nam ljudje, ki tega niso sami doživeli, niti verjeti ne morejo. Kje se je vzela tolikšna hudobija, tolikšna zlobnost, ki se zdi kar neverjetna? Odtod, odkoder prihajajo naše lastne slabe misli in želje. Izvir je isti. Če bi mi ne zavirali slabih

nagnjenj, ki so v naši naravi, bi nas sproščene strasti privedle do dejanj, pred katerimi nas je zdaj še strah. Jezus je rekel: „Iz srca prihajajo hudobne misli, uboji, prešuštva, nečistovanja, tatvine, kriva pričevanja, bogokletstva.“ Iz srca vsakega človeka, ki se ne premaguje! Jezus nam daje moč, pogum in navdušenje v svoji milosti, da zmoremo te izvire zla v srcu zaježiti in ukrotiti v toliki meri, da te temne sile usmerimo v pozitivno stran, v delo za božje kraljestvo v sebi in v svetu. Tu je najbližje in najprvo področje za našo katoliško revulucijo. V sebi jo moramo začeti, takoj in z vso doslednostjo, da se bo kmalu videlo na nas, da smo sposobni v svetu biti luč in kvas drugim.

Kako dolgo bo Bog moral še čakati, da bo število njegovih bojevnikov toliko narastlo, kolikor jih On hoče imeti za svojo zmago? Njegov namestnik na zemlji, papež Pij XII. je že 10. februarja 1952 izdal povelje: „Zdaj je čas, prav zares čas storiti odločilne korake. Ves svet je treba iz temeljev preobraziti, podivjani svet spremeniti v človeško plemenitega, človeško plemenitega pa v božanskega po božjih zveličavnih načrtih. Začnite torej mogočno dramatično mišljenje in dejavnost. To je naloga, ki zadeva vsakogar: duhovnike, ljudstvo, oblasti družine, skupine in vsakega posameznika, posebno na tehle področjih: totalna prenovitev krščanskega življenja, obramba moralnih vrednot, uresničitev socialne pravičnosti, obnovev krščanskega reda. Ni treba iskati novih načel ali novih ciljev, vse to je znano in dano iz nauka Jezusovega in iz mnogostoletnega učenja Cerkve. Treba je le enega: konkretnega uresničenja teh načel.“ Tako papež.

Resnično in prav zares popolnoma krščansko živeti, je povelje božje nam vsem v tem času!

Škof GREGORIJ ROŽMAN

SKRIVNOST KRVI

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Mesec junij, naš rožnik, nam je potekel v čiščenju presvetega Rešnjega Telesa in Jezusovega presvetega Srca. Julij pa je posvečen presveti Jezusovi Krvi, katere praznik obhajamo prvi dan tega meseca. Tako se v sveti Cerkvi dopolnjuje čiščenje božje osebe Kristusove, ki nas je odrešil s svojo drago krvjo.

Praznik presvete Krvi je bil vpeljan v bogoslužni red Cerkve po svetniškem papežu Piju IX. leta 1848, v zahvalo za srečno vrnitev iz začasnega pregnanstva v Gaeti v večno mesto Rim. Papež Pij XI. je ta praznik leta 1933, ko smo praznovali s posebnim svetim letom tisočdevetstoletnico našega odrešenja, povzdignil v praznik prvega reda, da bi se, kot pravi rimski brevir, še obilneje razlivali na nas vsi sadovi Kristusove dragocene Krvi, s katero smo bili odrešeni, in da bi se spomin na to presveto Kri še bolj živo utisnil v dušo vernega ljudstva.

Praznik presvete Rešnje Krvi odkriva pred nami pretresljive skrivnosti božjih misli in načrtov, odkriva na pretresljiv način ono skrivnost, ki nas tolikokrat vznemirja in muči, skrivnost, ki je strašna in vendar pretresljivo lepa in veličastna: skrivnost krvi.

KRI IN NJE ZADOSTILNI POMEN

Ko je Bog ustvaril človeški par, ga je ustvaril v nedolžnosti, ga je obdaril s posvečujočo milostjo in z izrednimi darovi duha in telesa. V raju ni bilo ne trpljenja ne smrti. Razmerje med človekom in Bogom je bilo razmerje popol-

nega soglasja, razmerje otrok do očeta. Ničesar ni bilo tam, kar bi človeka vznemirjalo in težilo. V otroški vdanosti sta prva človeka služila Bogu, mu izkazovala dolžno čiščenje s svojo iskreno molitvijo in mu darovala prve daritve vdanosti, zvestobe in ljubezni. V tistih prelepih dnevih neoskrunjene blaženosti sta Adam in Eva v rajskem vrtu s svojimi molitvami in daritvami Boga molila, se mu zahvaljevala za njegovo očetovsko dobrotljivost in ga ponižno prosila njegovega očetovskega varstva in blagoslova. Na tak preprost in nedolžen način sta naša prva starša v raju izražala svojo bogovdanost in vernost. Zadoščevanja raj še ni poznal; ni še vedel za ta bridki izraz in značaji človeških odnosov do Boga, ki postane po grehu bistveni znak človeškega bogočastja in človeških daritev.

Zapeljana po peklenški kači sta Adam in Eva prelomila božjo zapoved in predrzno jedla sad prepovedanega drevesa. Nad nju in nad vso zemljo se je tedaj zgrnila strašna noč greha in z njim neizmerna žalost in nesreča. Izgubljena je bila posvečujoča milost, izgubljena nesmrtna sreča nedolžnega življenja. Izgnana iz rajskega vrta veselja sta morala prva starša v bridko življenje na zemlji, ki jo je Bog preklel. Tam ju je čakalo grenko trpljenje, čakala smrt — in po smrti pogubljenje v peklju, če bi se ju Bog ne bil usmihlil. In kar je najbolj žalostno: usoda prvih staršev je postala usoda vsega človeštva, ki od njiju izhaja.

Neskončno usmiljeni Bog pa se je

grešnega človeka usmilil in mu je že v raju obljubil Odrešenika. Odrešenje pa, ki ga je Bog določil, bo odrešenje po krvi.

Ta kri, ki bo edina mogla Bogu zadostiti za neskončno krivico greha, bo kri Sina božjega, ki se bo učlovečil po Svetem Duhu iz Marije Device, si bo privzel iz nje meso in kri in bo to presveto kri prelił za odrešenje sveta.

In da bi ljudje nikoli ne pozabili na svoj silni dolg pred Bogom, da bi ne pozabili na obljubljenega Odrešenika, ki jih bo odrešil s svojo krvjo, ukáže Bog človeku ne več samo one mirovne žrtve iz časa prve rajske sreče, marveč krvave daritve, ki naj bodo pretresljivi izraz človeške krivde in nezmožnosti popolnega zadoščenja in vedno živ spomin božje človeške krvave žrtve, ki bo prišla.

Krvave daritve vidimo takoj v prvih početkih človeške zgodovine. In od tedaj si sledijo brez odmora na oltarjih ljudstev in narodov zemlje. Kamor koli gre človeški rod, povsod nosi s seboj zavest svoje krivde in dolžnost zadoščevanja, prelivajoč kri darovanih živali, s katero kropi oltarje, svete prostore in posode, s katero se kropijo duhovniki in ljudstvo, s katero je oškropljena po Mojzesu sama knjiga postave. V silne številke gredo množice darovanih živali, kakor v ponižno priznanje, da je vse človeško zadoščevanje nezadostno.

Oddaljujoč se od svete poti božjega razodetja zaide grešni človek tako daleč, da začne prelivati v zadostilom in spravno daritev celo človeško kri. Navadno so to nedolžni otroci in neomadeževane device, ki jih koljejo na oltarjih svojim malikom v čast. Strašna je ta zabloda poganških narodov, ki se je celo izvoljeni judovski narod ni mogel popolnoma ubraniti, kljub božjim grožnjam in prepovedim. Preroki nam žalostni in ogorčeni poročajo o daritvenih oltarjih, kjer so judovske matere žrtvovale Molohu svoje sinove in hčere.

Ko zdaj v novi ameriškanski domovini preučujemo zgodovino teh dežel novega sveta, nas je groza, kar beremo o krvavih žrtvah pri Inka-Indijancih v Mehiki in Perú. Španski zgodovinar Duran poroča, da so v Mehiki leta 1487, petindvajset let pred zasedbo, dežele po Špancih, ob posvetitvi novega poganškega templja, žrtvovali v krvavem klanju v štirih dneh 80.400 ljudi. Strahotno darovanje je trajalo od zore do mraka. Ko so se utrudili eni darovalci, so nastopili drugi. Še živim žrtvam so trgali srce iz prsi in ga še utripajočega darovali soncu. Strašni so bili potoki krvi, ki je tekla po stopnjicah oltarja in se na tleh strjevala. Duhovniki so to kri zaklanih žrtv nabirali v posode in šli po vseh bivališčih prebivalcev ter jih mazali z njo. S krvjo so mazali malike, svete posode, stene, sedeže in vse druge stvari v svetišču. Strahoten je bil smrad razkrajajoče se krvi...

Potoči krvi, tudi človeške, se prelivajo skozi človeško zgodovino od raja do Kalvarije. Čeprav so strašne v tem pogledu človeške zablode, vendar oznanjajo kot pretresljiva predigra kalvarijske žrtve velike resnice: Človek je z grehom zaslužil smrt. Ko preliwa kri, ki je sedela na življenja, izraža s tem svojo krivdo in pripravljenost zadoščevanja. Izraža misel apostolov, ki pravi, da „brez prelivanja krvi ni odpusčenja grehov“ (Hebr 9, 22). Izraža tudi globoko misel, da so vse človeške žrtve nezadostne, čeprav so žrtve čistih in nedolžnih bitij, zakaj vsak človek je omadeževan po izvirnem grehu in slednjič ne more Bogu ničesar dati, kar bi mu že itak ne pripadalo. Zato silna množica daritev. Človek bi hotel nadomestiti njih malo vrednost z njih velikim številom. Na dnu vsega tega ravnanja pa se skriva vera in upanje v končno čisto in brezmadežno žrtve, ki bo, sama neskončne vrednosti, mogla potolažiti božjo jezo in zadostiti

popolnoma neskončni božji pravičnosti. Te žrtve, ki bo Boga vredna, je človeštvo pričalo v žrtvi brezmadežnega božjega Jagnjeta, Jezusa Kristusa.

KRI KRISTUSOVA — PREDRAGOCENA CENA NAŠEGA ODREŠENJA IN NEIZČRPEN VIR VSEH MILOSTI IN DOBROT

Skrivnost presvete Krvi je bila ena od večnih zamisli božjih, del božje modrosti, božje slave in božje blaženosti od vekov. Bog je od vekomaj videl stvarstvo, ki ga je hotel poklicati v življenje, videl je človeka, videl greh — in presveta Kri Kristusova mu je bila od vekomaj pred očmi kot cena odrešenja.

Bog je dopustil greh, ker ga more v svoji neskončni modrosti in moči obrniti na dobro. In ga je po milosti odrešenja tudi res obrnil v svojo slavo in našo srečo. Zato poje sveta Cerkev vsa prevzeta hvaležnih čustev v slavošpevu velike sobote, ko blagoslavlja velikonočno svečo, ki pomeni in predstavlja Kristusa: „On je plačal za nas večnemu Očetu Adamov dolg in je s svojo dragoceno krvjo izbrisal sodbo prvega greha. On je pravo velikonočno Jagnje, s čigar krvjo so posvečena vrata vernikov... O zares je bil potreben Adamov greh, ki je bil zbrisan s Kristusovo smrtjo!... O srečni greh, ki si zaslužil takega in tako velikega Odrešenika!“

Kakor je bila strašna nesreča greha, je vendar neizmerno večja milost odrešenja. Bogastvo milosti, ki nam jih je Kristus zaslužil s svojo krvjo, je večje, kot je bilo ono prvih staršev in raju. Velicina božjega usmiljenja, ki se razodeva v odrešenju, neskončno prekaša bedo, ki jo je povzročil Adamov greh. Adam nam s svojim grehom ni mogel toliko škodovati, kolikor nam more Kristus korigirati z milostjo odrešenja, odpuščajoč nam po svoji Krvi izvirni greh in osebne grehe, ki jih zagrešimo po svoji volji.

Oltar Zalostne Matere božje v vetrinjski cerkvi

obdajajoč nas obenem s tolikimi dobrotami in blagoslovi, da bi nas oni iz prvotnega stanja in raju mogli zavidati za duhovno bogastvo svetih zakramentov in svete maše, ki so, sad Kristusove krvave smrti. Tako piše sveti Pavel Rimljanom: „Ni tako kakor z grehom tudi z milostjo; kajti, če je zaradi prestopka enega človeka prišla smrt na vse, sta se milost božja in dar v milosti Jezusa Kristusa izlila na množico v mnogo večjem izobilju... Kjer se je pomnožil greh, se je še bolj pomnožila milost... (5, 15, 21).“

S krvjo darovanih živali je bila potrjena prva zaveza v starem zakonu. Je

zusova kri pa je kri nove in večne zaveze, kakor piše sv. Pavel Hebrejcem (9, 11): „Kristus je prišel kot veliki duhovnik in je ne s krvjo juncev in kozlov, ampak z lastno krvjo enkrat za vselej vstopil v svetišče ter pridobil večno odrešenje.“

Vsa prevzeta spoštovanja in hvaležnosti se spominja Cerkev v maši in brevirju praznika presvete Krvi tega krvavega Kristusovega darovanja. Vse postaje njegovega življenja obnavlja, kjer je tekla njegova kri za naše odrešenje: od obrezovanja, kjer jo je prelil prve kaplje, do strašnih skrivnosti njegovega trpljenja, ki se jih pobožno spominjamo v žalostnem delu rožnega venca, krvavi pot na Olski gori, bičanje, kronanje s trnjem, križev pot in križanje, ko mu je slednjič že mrtvemu vojak odprl presveto stran in je iz njegovega srca pritekla kri in voda, znamenje, da je prelil za nas svojo kri do zadnje kaplje, čeprav bi nas bil mogel odrešiti z eno samo, da, z enim samim vzdihom, z eno samo prošnjo. Gospod Jezus nam je v tem svojem popolnem žrtvovanju pokazal vso svojo neizmerno ljubezen in nam pridobil neskončno in neizčrpno odrešenje. Tako neskončno je morje zadoščenja, milosti in zasluženja, ki nam jih je pridobil Jezus s svojo krvjo, da se v tem neizmernem morju njegovega trpljenja človeški greh izgubi kakor kaplja žolča, ki pade vanj in se razgubi.

Tudi je naduse tolažilna verska resnica, da je božji Odrešenik izkruvavel na križu za vsa svet, zadostil za vse grehe in za vse ljudi. Za vse se je daroval in ni nikogar izključil. Njegove na križu razpete roke so objele vse ljudi, od Adama do njegovega zadnjega potomca. Izključeni so le oni, ki zavračajo njegovo ljubezen. Tako piše sveti Pavel: „Kristus je po svoji žrtvi za vse, kateri so mu poslušni, postal začetnik večnega zveličanja“ (Hebr 5, 9).

Tako je zdaj presveta Kri, prelita zaradi naših grehov, vir vseh milosti, vseh blagoslovov za čas in za večnost, vir vsega zasluženja in vse prihodnje slave. Iz svete Krvi izvira moč svetih zakramentov in vsa nadnaravna krepostna delovanja. Nič ni na črpaljo iz nje svojo vrednost. Nič ni na zemlji svetega, velikega, vrednega, kar bi ne bilo v zvezi s presveto Krvjo. Le po sveti Krvji se spreobračajo in zveličujejo grešniki. Sveta Kri je popolnost in stanovitnost svetnikov, po njej vztrajajo mučeniki v svojih mukah. Iz svete Krvi črpa molitev svojo učinkovitost, po njej se vnema ljubezen do žrtvovanja. Vse zmage Cerkve so sad svete Krvi. Tudi v vice sega nje odrešilna moč, ona je življenje vesoljstva. Brez svete Rešnje Krvi bi zemlja postala pekel, tako pa kljub brezboštvu cvete na njej krščanska krepost, tem lepše, v čim večji borbi dozoreva. Sveta Rešnja Kri vpije k Bogu z vseh naših oltarjev, ne za maševanje, ampak za odpuščenje: „To je kelih moje krvi, ki se za vas in za mnoge preliva v odpuščenje grehov.“ Presveta Kri je tista čudovita, skrivnostna sila, ki ohranja v svetu božje ime in božje kraljestvo.

Da bi vsega tega nikoli ne pozabili, nas ljubeznivo opominja sv. Peter v svojem 1. pismu (1, 18—21): „Vedite, da niste z minljivimi rečmi odkupljeni iz svojega praznega življenja, ne s srebrom ali zlatom, marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta, da je tako potrjena vaša vera in tudi vaše upanje v Boga.“

SKRIVNOSTNO POSLANSTVO PRESVETE KRVI V NEBESIH

Na vseh oltarjih sveta se obnavlja dan za dnem Jezusova daritev na križu, na skrivnosten, nekrvav način. Iz veka v vek se tako ohranja sveta Rešnja Kri, ki se skrivnostno preliva v naše odrešenje in kot oživljajoča reka oživlja vesolje.

stvo s svojo skrivnostno, sveto močjo.

Pa tudi v samih nebesih vrši poveljčana Kristusova kri svoje čudovito, skrivnostno poslanstvo. Dva največja apostola, sveti Janez in sveti Pavel, nam o tem govorita. Oba sta bila zamaknjena v nebesa in sta tam videla „Jagnje božje, zaklano od začetka sveta“ (Raz 13, 8).

Sveti Pavel piše Hebrejcem: „Imamo vzvišenega velikega duhovnika, ki je šel skozi nebo pred božji prestol, Jezusa, Sina božjega... On je v dneh svojega življenja na zemlji daroval prošnje in molitve s silnimi klici in solzami Bogu... in ko je dosegel popolnost, je bil od Boga imenovan za velikega duhovnika po redu Melkizedekovem... On sedi na desnici prestola božjega v nebesih, kjer se za nas neprestano predstavlja božjemu obličju...“ Svojo smrt in svoje rane kaže Bogu naš veliki duhovnik. „To je njegovo neumrljivo duhovništvo, v moči katerega more tistim, ki se po njem bližajo Bogu, tudi zveličanje vedno dajati, ker vedno živi, da prosi za nas“ (Pogl 4, 7, 9).

Sveti Janez Evangelist pa govori o božjem Jagnjetu v nebesih v svojem Skrivnem Razodetju. Takole piše v 6. poglavju: „In videl sem pred prestolom božjim Jagnje, ki je stalo kakor žrtvovano... In vzelo je knjigo sedmerih pečatov iz rok sedečega na prestolu... Tedaj so padla predenj četverga živa bitja in štiriindvajset starešin, ki so pred prestolom božjim in peli so novo pesem, govoreč: Vreden si, da vzameš knjigo in odpreš njene pečate, zakaj bil si žrtvovan in si nas s svojo krvjo Bogu odkupil iz vsakega rodu in jezika in naroda in ljudstva, in napravil si jih našemu Bogu za kraljestvo in duhovnike in bodo kraljevali na zemlji. In slišal sem glas mnogih angelov okrog prestola in govorili so z močnim glasom: Vredno je Jagnje, ki je bilo žrtvovano, da prejme oblast in

bogastvo in modrost in moč in čast in slavo in hvalo.“

Več kot tridesetkrat se Jezus v Skrivnem Razodetju kot Jagnje omenja. V 19. poglavju pa ga gleda sveti Janez v novi podobi: „Glej, bel konj in jezdec na njem, ki se imenuje Zvesti in Resnični ter pravično sodi in se vojskuje... in ima ogrnjen plašč, ki je namočen s krvjo in njegovo ime se imenuje Beseda božja.“

Sredi svoje nesmrtni slave, v nebeskem blaženem poveličanju, nosi torej naš božji Odrešenik sledove svojega trpljenja, svoje rane, spomin svoje prelite krvi. Kot žrtvovano Jagnje se večno Bogu predstavlja. To je večno poslanstvo Kristusa, našega velikega duhovnika, v nebesih, to skrivnostno upitje njegove predragocene Krvji za našo srečo, za naše zveličanje.

Kako neizmerna in nepopisna bo ta naša sreča, če vztrajamo zvesti v veri, upanju in ljubezni, ko ga bomo mogli enkrat v nebesih pozdraviti in nam bo, kot nekoč Tomažu, pokazal svoje roke in svojo stran ter svoj nebeški plašč, namočen z njegovo krvjo, vse v luči slave in poveličanja. Tedaj bomo z vsemi angelskimi in svetniškimi zbori tudi mi peli slavospev Jagnjetu, ki je bilo za nas darovano, in bomo v neskončni hvaležnosti in ljubezni z vsemi blaženimi ponavljali Tomažev klic: „Moj Gospod in moj Bog.“

In čim večje je bilo naše trpljenje na zemlji, čim več ran bomo prinesli iz svojih bojev, tem večja bo naša sreča, tem veličastnejša naša slava.

Največja bo v nebesih slava krščanskih mučeničkov, ki so dali za Jezusovo ime svoje življenje in za sveto vero prelili svojo kri. Mučeniška smrt je dokaz največje ljubezni. Je to posebna milost, ki jo mora Bog človeku posebej nakloniti in ki jo v vseh časih tudi mnogim naklanja. Nekaj skrivnostnega je v tem

prelivanju mučeniške krvi. Ko bi Bogu to ne bilo všeč, bi preganjanje in mučeništvo preprečil. Tako pa dopušča, da tisoči in tisoči gredo k njemu skozi kri in smrt. Prav naši časi, veliki na hudo-biji, so tudi veliki in slavni po mučeni-kih, katere Bog kliče k največji preizkušnji, da bi postali podobni njegovemu ljubljenskému Sinu, ki se je v krvavi žrtvi za nas daroval.

V 7. poglavju Skrivnega Razodetja gleda sveti Janez veliko množico, ki je nihče ne more prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov; stoje pred prestolom in Jagnjetom, oblečeni v bela oblačila in s palmami v rokah. In eden izmed starešin mu pravi: „To so tisti, ki so prili iz velike bridkosti in so oprali svoja oblačila in jih očistili s krvjo Jagnjetovo... Zato so pred božjim prestolom in mu služijo noč in dan v njegovem svetišču. Ne bodo več lačni ne žejni, tudi sonce jih ne bo peklo ne druga vročina; zakaj Jagnje, ki je v sredi pred prestolom, jih bo paslo ter jih vodilo k virom živih voda; in Bog bo obrisal vse solze z njih oči.“

*

Bilo je okrog praznika presvete Krvi, malo pred začetkom vojne vihre, ko smo se zbrali ljubljanski duhovniki v jezuit-skem kolegiju k mesečni duhovni ob-novi. Po premišljevanju v kapeli nam je v dvorani govoril profesor dr. Lambert Ehrlich o skrivnostnem pomenu in po-slanstvu krvi. Kot strokovnjak na polju primerjalnega veroslovja nam je v pre-tresljivih slikah slikal to strašno in ve-ličastno poslanstvo krvi v vseh različnih verah. Govoril nam je o pomenu muče-ništva, kjer se kri prelije za najvišje vrednote, v zvesti ljubezni do Boga... Ne on, ne kdo od nas ni tedaj slutil, da bo pav on med prvimi, ki bo radi pri-čevanja resnice prelil svojo kri. Padel je z mladim akademikom na ljubljanski ulici, ubita oba po zapeljanem komu-

nističnem morilcu. V njuno kri smo i pobožnim spoštovanjem močili svoje robe, ko prvi kristjani nekoč v kri svo-jih mučencev. Kot drag spomin jo na-sim s seboj.

S smrtjo profesorja Ehrliche se je sprožil tisto strašno leto 1942 plaz trplje-nja in krvoprelivanja nad naš narod, kakor ga v tej strahotni obliki ni še ni-koli doživel. Časi velike hudobije, ki jih rodili med našim narodom tisoče velikih spoznavalcev in mučeniških prič. Naše misli jih iščejo in preštevajo. Naša srca se jih v ljubezni spominjajo, naše duše jih blagrujejo. Dali so Bogu in narodu največ kar so mogli dati. Njihov spomin je nesmrten.

Mi vsi pa, ki smo kri tega našega mučeniškega naroda, vzemimo si iz tega premišljevanja o skrivnostnem poslanstvu krvi velik nauk: Vztrajajmo zvesti v veri, v upanju in v ljubezni! Polni udanosti in iskrene pripravljenosti ho-dimo po stopinjah križanega Gospoda, za zgledom naših mučenicov, da bomo vredni Kristusove krvi in vredni jun-škega zgleda naših bratov.

Skozi trpljenje in morda skozi kri vo-di pot v večno blaženost in slavo nebes. In je prav ta pot, čeprav bridka in tež-ka, najbolj zanesljiva in najbolj gotova, zakaj po besedah Apostolskih del „mo-ramo po mnogih stiskah priti v božje kraljestvo“ (14, 22).

ŽELJA

Rad bi bil sam,
majhen, neznan.
Nikdo ne misli bi name,
le veliki Bog z dobroto svojo
nenehoma pomil samoto bi mojo.

Stanko Janežič

ODHOD

Prispevali koroški bogoslovci. Črtica je izšla najprej v njihovem bogoslovskem listu „Bratoljub“

Celo noč je prečul na gori v molitvi. Ko pa je sonce pozlatilo hribe, je vstal, da bi šel med ljudi, med svoje. Baš so zatulile sirene in klicale na delo. Pomešal se je kar med delavce in hitel z njimi v tovarno. Pa ga nihče ni poznal. Še ozrl se ni nihče nanj. Hodil je od delavca do delavca, iz obrata v obrat, povsod tuj. In ko so ob desetih použivali delavci ubogi, z znojem prepoteni kruh, na stroje naslonjeni, ga je delodajalec opozoril, da je nezaposlenim vstop prepovedan. Kaj da išče tu, ko delavske karte nima. Da je brat med delavci, sam delavec, je rahlo ugovarjal. Da ga nihče ne pozna, so izjavili, prav nobeden. In vrgli so ga ven, a od delavcev nihče z rameni ni skomignil. V umazane cunje so si otirali roke, od malice umazane, se počasi razšli po obratih k strojem.

On pa je šel iz tovarne, žalosten po prašni cesti v šolo. Vesel smehljal mu je prešinil lice, ko je zagledal kodrolase glave otrok, ki so vedoželni zrli na učitelja, ta pa je govoril o velikih možeh, govoril o naravi, govoril o vsem mogočem, a zanj in imel besede. In ko so pisali otroci, se je z neizmerno ljubeznijo sklanjal nad njimi, ki so z okornimi prsti risali neokretne črke. A nihče ni pisal o njem. Ko da ga nihče ne bi poznal. Žalosten in upognjen je odšel iz razreda, še predno je zvonilo. In še odprl mu ni nihče, kot bi gotovo naredil, da je kdo drug odšel iz razreda. Otroci še glav niso dvignili, niso se ozrli za njim...

Šel je v hišo k družini. A spet, ko da je prišel k popolnoma tujim ljudem. Pes se je pred hišo leno pretegnil, hlastnil po muhi, a na tujca ni zalajal; ko da ga videl ni. In gospodinja, ki je šarila pri ognjišču, se za njegov pozdrav ni zmenila. Vtila je juho v skled in jo nesla na mizo. Molče so sedli v krog mize. Nihče ga ni ogovoril. Za berača bi imeli kos kruha, žlico pri mizi — zanj še pogleda ne. Pa so ga vendar videli, vsaj gospodinja, ko je po kosilu zanesla tik mimo njega kruh v omaro. Ko je pomivala posodo in mu obračala hrbet, je tih in žalosten vstal in šel.

Šel je na polje, kjer so se podili otroci. Za hip so ga osuplo pogledali, hitreje so jim bila srca, v očeh se je vzbudilo tajno hrepenenje, ki jih je vlekel k njemu, tujcu. Že je razprostrl roke, že jih je hotel poklicati, pa glej, razbrzdan paglavec mu je vrgel žogo v hrbet, da je truden omahnil na kolena. Zastala so za hip srca malčkom. Za hip! Zasmejal se je predrzneš, zasmejala za njim mladina in že so se podili za žogo, se porivali krog njega, smejali, vpili... Žalosten je vstal, otrese prah s kolen in šel...

Dan se je nagnil na večer, ko je prišel do cerkve. Pravkar je stari župnik večernico zvoniti hotel, a omahnila mu je roka, opotekla se mu noga in padel bi bil, da ga ni neznanec podprl, peljal pod temni obok pred oltar, kjer je si volasi duhovnik omahnil na oltarne stopnice in se s trudnim smehljamem

**Presvetli prošt Benetek blagoslavlja
zvonove v žihpoljah na Koroškem**

obrnili k neznancu, da bi se mu za pomoč zahvalili. V temni cerkvi ga ni takoj razločil; trudno se je obrnil proti oltarju, sklonil glavo, globoko, da so se sivi lasje skoraj dotikali stopnic, ko da moli svoj zadnji konfiteor. Neznavec pa se je sklonil k njemu, mu položil roko na glavo: „Prav, dobri in pridni služabnik, v malem si mi bil zvest, čez veliko te bom postavil. Pridi!“ Odprle so se duhovniku oči, spoznal ga je po glasu, svetel žarek mu je prešinil od skrbi razorano obličje in tiho potožil: „Glej, Gospod, oznanjal sem Te, prilično ali neprilično, pa me nihče ni poslušal. V otroška srca sem sejal Tvoje seme, a glej, kar je v cerkvi vzkliklo, s koreninami so doma poruvali; kar sem skrbno gojil v ljubezni, v sovražstvu so poteptali na cesti... Ko da sem na kamenita tla sejal Tvoje dobro, močno seme — še na živi skali bi poglalo — da ga niso poteptali. Da bi čuval — preslab sem bil — krvavelo mi je srce, ko sem videl in čul, kako jo teptajo, Tvojo setev. Saj sem molil in branil po močeh, gojil in žrtvoval. S srčno krvjo sem zalival mlado setev, bujno bi poglala, bogato obrodila, da je ni podsul prah in umazanost ceste. Glej, močna je kri, a močnejši še strup.

Posušila se je setev mlada prav do korenin požgana. In s krvjo sem jo gojil. Vse sem dal, srčno kri in ljubezen, mladost in veselje. Nimam, kar bi Tebi zdaj dal...“ Prav ob oltarno stopnico je udaril s čelom, iz kota ustnic sta mu pribrzeli dve kaplji krvi, zadnji dve, prav iz globine srca.

Pa mu je le še enkrat rekel: „Pridi, dobri in zvesti služabnik...“

Blažen smehljal je preletel starčev obraz. Navček v linah je sam zacinal gljal. Tujec pa je ob mrtvem prižgal, odprl prazni tabernakelj, potegnil prte z oltarja, da so padli na tla in je oltar kot črna mrtvaška krsta strašil v temni večni luči. A še to je tujec potegnil navzdol, jo ugasnil, da je tema zajela vso cerkev, ko da bi jo pregrnil črn netopir. Le tam ob mrtvecu je brnela svečka.

Noč je prečul v molitvi ob mrliču.

Proti jutru se je dvignil. Naravnost proti vzhodu je šel. Na hribu se je še enkrat ozrl in se zjokal nad mestom, ki ni spoznalo ne njega ne svoje ure. Ko pa je stopil na morje, da bi odšel, glej, zaječala je zemlja, kot zaječi otrok, ko mu mater pokopavajo, za drhtela so sadna drevesa, kot drhti v joku deklet, zatrepetali hrasti, kot trepeti v pritajenem joku fant ob predragem grobu, zabučale gore, ko da z mrzle grude votlo done na krsto. Vsa narava je zajokala, da se je zabliskalo sonce v tisočerihih solzah, ki so se obešale po vseh listih in cveticah, po težkih klasih in lahnih bilkah — o, on jih je rodovitne ustvaril — zajokala je narava, ko je stopil na morje.

V mestu pa so zatulile sirene, in klicale na delo. Še enkrat se je okrenil skrivnostni potnik, potem pa je šel preko morja, v kraje, kjer so željno stegovali roke po njem.

Kristus je zapustil Evropo.

DVA SVETILNIKA NA NEBU SLOVANSTVA

ANTON MERKUN

V slovenski zgodovini žari spomin dveh mož, ki sta kakor bliščeč meteor za trenutek ožarila tužno zgodovino naših pradedov in povzročila tako veliko versko in kulturno delovanje, da ju polovica Evrope slavi kot svoja apostola. Naša domovina je posvečena po delu dveh velikih svetih prosvetiteljev; naša zemlja je posvečena po stopinjah dveh velikih apostolov Kristusove blagovesti. Našim pradedom v Prekmurju in v vzhodni Stajerski sta sv. vero oznanjala sv. Ciril in Metod. Sv. Metod je bil kot prvi panonsko-slovenski in moravski nadškof tudi vladika naših prednikov.

Po naši zemlji sta sv. brata potovala v Rim, po naši zemlji je s trudnimi koraki stopal sv. Metod, ko je potoval v Rim, da se brani proti klevetam svojih sovražnikov. Po naši zemlji je hodil, ko se je potolažen vračal iz Rima. Naši pradedi so bili deležni prvih toplih žarkov slovanske krščanske prosvete in prvih uspehov slovanske krščanske knježevnosti.

SV. BRATA — APOSTOLA VERSKE OBNOVE

Slovanska apostola sta živela v veliki dobi, ko se je odločevala usoda vesoljne krščanske edinosti med Vzhodom in Zapadom in s tem tudi usoda slovanskih narodov v vzhodni Evropi.

A velika odločilna doba žal ni imela velikih mož, ni bilo velikih harmoničnih osebnosti, kakršne bi bile potrebne za ohranitev soglasja v krščanskem svetu in za harmonični razvoj kršćan-

ske prosvete v Evropi. Fotij na Vzhodu ni bil velik krščanski značaj, a na Zapadu so se po prvi krščanski gorečnosti pojavljali znaki propadanja. V Rimu pa so se že pojavljali pod površjem krščanstva ostanki poganstva. Lahko trdimo, da sta bila sv. Ciril in Metod največja moža svoje dobe in da njuno delo prav zato ni imelo še več uspeha, ker sta bila v oni dobi **preveč osamljena**.

Slovanska apostola sta se samostojno poglobila v Kristušov nauk brez ozira na predsodke in forme one dobe. V samoti in zatajevanju sta se prenovila v Kristusu. Tako sta se poglobila in usposobila, da sta mogla med Slovani goreče delovati za dosledno izvajanje krščanskih načel, za čistost in poglobitev krščanskega življenja.

„GRANDE MUNUS“ PAPEŽA LEONA XIII.

Papež Leon XIII. je dne 30. septembra 1880 izdal o svetih bratih posebno okrožnico. Med drugim piše: „Močno smo ginjeni, ko gledamo daleč nazaj na najbolje pričeto sijajno zvezo slovanskih narodov z rimsko Cerkvijo. Onadva razširjevalca (sv. Ciril in Metod) sta sicer iz Carigrada odšla k poganskim narodom, toda njuno poslanstvo je moralo biti od tega apostolskega stola kot središča katoliške edinosti ali naravnost ukazano, ali pa pravilno in sveto potrjeno. Res sta tukaj v Rimu dajala račun o sprejetem poslanstvu in odgovor na pritožbe. Tukaj pri grobu sv. Petra in Pavla sta prisegla na kato-

liško vero ter prejela škofovsko posvečenje obenem z oblastjo osnovati cerkveno uredbo. Slednjič sta tukaj izprošila rabo slovenskega jezika pri najsvetjših obredih, in letos je minilo tisoč let, odkar je papež Janez moravskemu knezu Svetopolku tako-le pisal: „Po pravici hvalimo slovanski jezik, v katerem se Bogu dolžna hvala razlega, ter ukazujemo, da naj se prav v tem jeziku dela našega Gospoda Kristusa razlagajo. Zdravi veri ali nauki tudi ni nasprotno, bodisi sv. mašo peti v tem slovanskem jeziku ali brati sv. evangelij.“ In dolgo potem je Benedikt XIV. z apostolskim pismom, danim dne 15. avgusta leta 1754 potrdil to navado.

Kolikokrat pa so knezi, ki so vladali po delovanju sv. Cirila in Metoda pokristjanjene narode, prosili pomoči rimskih papežev, niso papeži nikoli odrekli dobrotljive pomoči, prijaznega pouka, blagohotnih nasvetov in najboljše volje v vsem, karkoli so mogli. Pred drugimi pa so Rastislav, Svetopolk, Kocelj, sv. Ljudmila in Boris izkušali veliko ljubezen naših prednikov ob raznih priložnostih in časih.“

OKROŽNICA JUGOSLOVANSKIH ŠKOFOV

O binkošti leta 1919 so jugoslovanski škofje izdali posebno okrožnico o sv. Cirilu in Metodu. Pišejo: „Po sveti gorečnosti svetih bratov je krščanska vera med Slovani lepo napredovala. Treba je bilo urediti cerkvene razmere. Zato sta sveta brata odpotovala v Rim, papež Hadrijan II. je goreča apostola prijazno sprejel. Potrdil je njuno apostolsko delovanje in dovolil, da smeta pri sv. maši in pri drugi službi božji rabiti slovanski jezik in slovanske bogoslužne knjige.

Žal, da so Grki vzhodne Slované: Srbe, Bolgare in Ruse odtrgali od katoliške Cerkve. A spomin na sv. Cirila in Metoda opozarja vse Slované, naj se vrnejo k cerkveni edinosti.“

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA

Jugoslovanski škofje v svoji okrožnici pišejo dalje: „Med katoliškimi

Slovani se je ustanovila pobožna družba Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije, ki z združenimi molitvami in z dejansko ljubeznijo nadaljuje apostolsko delo sv. Cirila in Metoda za cerkveno zedinjenje. Ta apostolska bratovščina je že razširjena v mnogih župnijah. Želimo, da se razširi v vseh župnijah. Naj bi vsi katoličani z združenimi molitvami in prispevki delali za vzvišeno delo svetega zedinjenja.“

ŠKOF SLOMŠEK — ČASTILEC SVETIH BRATOV

Škof Slomšek je bil velik častilec sv. bratov. Vezala ga je neka notranja sorodnost duha in osebnega značaja. Kakor v slovanskih apostoli, tako so tudi v Slomškovem delu in značaju vodilne poteze onih osnovnih krščanskih misli, ki so od nekdaj dajale smer krščanski obnovi posameznikov in človeštva. 1. prenovitev v Kristusu, 2. ljubezen do vseh teptanih in sprava med stanovi, 3. sporazum med narodi.

Slomšek je sv. Cirila in Metoda častil kot prva učitelja slovenskega naroda. Z vsem svojim življenjem je pokazal, da tudi dela po zgledu sv. slovanskih apostolov.

Še bolj goreče je častil sv. Cirila in Metoda tudi zato, ker sta se z apostolsko gorečnostjo žrtvovala za Slovence in Slované, da bi jim prižgala luč prave vere in vse Slované združila v edino pravi Cerkvi Kristusovi.

Kot vnet katoličan je vedel, koliko premore združena molitev tisočev vernih. Zato je sklenil ustanoviti pobožno molitveno družbo za zedinjenje cerkveno ločenih kristjanov Slovanov s katoliško Cerkvijo. Bratovščino je izročil v varstvo sv. Cirilu in Metodu, da bi tako povzdignil njuno češčenje in obenem pospeševal zedinjenje.

Meseca junija 1851 so imeli duhovniki lavantinske škofije svoje duhovne vaje v Brežicah. Tam je bilo zbranih okoli 60 duhovnikov in tja se je napotil tudi škof Slomšek, da vse zbrane povabi ustmeno. Toda na poti je nenadoma smrtno nevarno obolel. Poslal

Maribor

je duhovnikom le pismeno vabilo, ki je imelo tem večji uspeh, ker je prišlo od nad vse ljubljenega, na smrt bolnega škofa. Takoj se je oglasilo 50 duhovnikov. Tako je bila narejena podlaga bratovščini, ki se je v kratkem tako lepo razcvetela.

BRATOVŠČINA SV. CIRILA IN METODA

Bratovščina sv. Cirila in Metoda je bila Slomšku glavno sredstvo, s katerim je hotel delati za cerkveno zedinjenje in poživljati češčenje sv. Cirila in Metoda. Tukaj je bilo takorekoč ognjišče, na katerem se je Slomškova ljubezen do naroda na najvzvišenejši in najplemenitejši način združila z njegovo gorečo ljubeznijo do vere in Cerkve Kristusove. Le tako si moremo razložiti njegovo skrb in veliko gorečnost za napredek bratovščine.

Takoj naslednje leto po ustanovitvi je Slomšek prosil v Rimu, da podeli bratovščini odpustke, kar je tudi dosegel. Leta 1852 je pisal v Zgodnji Danici: „Kar je storil napuhnjeni Arij Cerkvi božji v četrtem stoletju, to je storil ošabni Fotij v devetem, to je do-

končal častilakomni, zviti Mihael Cerialarij v enajstem stoletju: raztrgala sta drago svatovsko oblačilo Jezusa Kristusa — njegovo Cerkev narazen v dva velika kosa in sta napravila obžalovano ločenje (razkolništvo) med zapadno (rimsko) in vzhodno (grško ločeno) Cerkvijo. To nesrečno ločenje slehernega vernega kristjana 800 let sem v srce boli, ako pomisli, da zlasti to ločenje je tudi islamu (turški veri in oblasti) v tri dele sveta (Azija, Afrika in Evropa) vrata odprlo, jih na milijone k odpadu od vere zapeljalo, najlepše krščanske občine razdrilo in zibel krščanstva v puščavo spremenilo.

To žalostno cerkveno razdrtje pa ni nobenemu ljudstvu v Evropi tako globokih ran vsekalo, kakor Slovenom, ki so bili v 9. stoletju po apostolskih bratris sv. Cirilu in Metodu za krščanstvo pridobljeni... Kristus še dandanašnji kaže oblačilo svoje svete Cerkve bolj kot kdaj poprej raztrgano, zlasti med obilnimi pokolenji sicer tako pohlevnih obilno obdarovanih slovanskih rodov, ki so si tako blizu in vendar tako daleč med seboj.“ (Zgodnja Danica 1852, št. 29 in 30.)

Nagibi pri vzgoji

DR. RUDOLF HANŽELIČ

Često se komu zdi čudno, kako to, da so troci tega in tega ne povsem vzornega človeka lepo vzgojeni in ostanejo dobri tudi potem, ko se osamošvoje, dočim pa se otroci kakega znanega poštenjaka, kake globokoverne družine, tako hitro zgube, brž ko zapuste očetovo hišo. Ta pogostna žalostna dejstva more povzročiti mnogo vzrokov, a najbolj pogost vzrok je v tem, ker so starši otroka vse preveč vzgajali zgolj s suhimi zapovedmi in prepovedmi, premalo ali pa nič z nagibi, to je, so morali premalo pojasnjevali otroku zakaj naj to ali ono stori ali opusti. Le vzgoja, ki upošteva nagibe, bo zares vzgajala ter otroka dobro pripravila na življenje.

Gotovo je najmočnejši nagib za uspešno vzgojo spoštovanje in ljubezen otroka do vzgojitelja. O tem smo že govorili. A otrok ni le čustveno bitje. Je tudi razumsko bitje. Zato za vzgojo ne zadostuje le ljubezen. Otrok mora spoznati tudi razumske razloge za to, kar starši zahtevajo, svetujejo ali odsvetujejo. Seveda otroku v njegovih prvih letih svojih zahtev ne boš pojasnjeval, ker bi otrok pojasnjevanja še ne razumel, ampak ga boš k temu, kar naj vrši in kar mu bo pozneje potrebno ali vsaj koristno — zgolj vztrajno, potrpežljivo navajal, da si s tem pridobi čim prej dobre, utrjene navade. Čim bolj pa otrok postaja razumen, tem bolj je potrebno pojasnjevanje, utemeljevanje raznih navodil in

zahtev. Spočetka n. pr. od petega do osmega leta čisto kratko, preprosto. A še v teh letih bo važnejše vztrajno navajanje, kakor pojasnjevanje. Od devetega do dvanajstega oziroma trinajstega leta bo treba utemeljevanje že poglobiti, a še vedno bo moralo biti kratko in preprosto. Tudi v teh letih je namreč otrok še vedno zelo dostopen za kratke, jasne, pametne zahteve, nasvete, zapovedi, prepovedi. Saj je tudi v teh letih tako predan le zunanjemu svetu, igram, zabavam, družbi sebi enakih, da o razlogih za zahteve staršev ne razmišlja veliko ali pa sploh nič.

Velika sprememba pa nastopi v tem pogledu v dobi pubertete, to je v dobi dozorevanja, to je okoli 12 do 13 leta pri dekletu in okoli 13 do 14 leta pri fantih. V tej dobi se namreč otrokova pozornost obrne do samega sebe. Začne veliko razmišljati o sebi pa tudi o vsem tem, kar se godi okoli njega, o tem, kar mu kdo zapoveduje, prepoveduje, naroča, svetuje; postaja za vse to silno kritičen, ker je prišel v dobo, ko si mlad človek nad vse želi samostojnosti, neodvisnosti. Zato bi v tej dobi zgolj suhoparne zahteve, zapovedi ali prepovedi pri otroku naletete na odpor. On želi in hoče zdaj vedeti, zakaj mora to in ono storiti, opustiti, se tega ali onega varovati itd. Zato moramo v tej dobi svoje zahteve in nasvete trezno, pametno pojasnjevati, bolj svetovati kakor zapovedovati. A

ko pojasniš in otrok vendar noče storiti, kar je zanj potrebno in pred Bogom prav, le odločno tudi v tej dobi zahtevaj. Ne trdimo pa, da mora vzgojitelj vsako svojo zahtevo znova utemeljevati. Vedno bo našel gotove trenutke, prilike, ko bo s svojim otrokom lažje zaupno in pristrčno in obširno govoril o nagibih za to ali ono dolžnost in krepost. Enkrat povedano bo še treba ponoviti, poglobljati, ker je otrok zlasti v tej dobi raztresen, pozabljiv in si želi vedno novih, močnejših nagibov za to, kar naj vrši ali opusti. A mnogokrat bodo prilike same n. pr. pomankanje časa, zadostna poučenost itd. zahtevale, da svojo zahtevo zgolj poveš, le namigneš na razloge ter zahtevaš pokorščino.

Zelo važno je pa, s kakimi nagibi, razlogi, skušamo podpreti svoje zahteve in nasvete. Nagibi, razlogi morajo biti pametni, v skladu z otrokovo miselnostjo in ne zgolj v skladu z našimi željami in našimi pogledi na življenje in njega zahteve.

Če starši n. pr. opažajo otrokovo ne-hvaležnost in nepokornost, je kaj razumljivo, da skušajo pridobiti otroka za hvaležnost in pokorščino z očitkom: glej toliko sva z očetom pretrpela zate, dan za dnem garava zate in ti si tak in tak. . . Gotovo je človeško vzeto tak očitek, to sklicevanje na žrtve — povsem razumljiv, a otrok tega ne bo prav razumel. Očitek nehvaležnosti bi mogel v njem vzbuditi prepričanje, da so starši do njega dobri zgolj zato, ker upajo, da bo zaradi tega tudi otrok dober do njih, da je torej njih dobrota le nekaka dobro premišljena sebična kupčija, češ: bom dober z njim, da bo on dober do mene. Vtis, da vzgojitelj pri svoji dobroti le nekako sebično išče protidobrote, more v otroku zopet vzgojiti le sebično trgovsko dobroto do njega, češ: bom ubogal, bom dober, da

bom imel tako pravico zahtevati dobroto očeta, matere. Kadar pa skušata medsebojno razmerje urejati dve sebični dobroti, vlada vedno nekaka napetost, nevarnost prelomov med otroki in starši, ker sebičnost išče vedno predvsem sebe, svojo korist, svoje dobro in sebičnemu se vedno zdi, da je za drugača več storil, kakor pa je od njega za to prejel. Čisto drugače pa vpliva na otroka, če n. pr. mati radi otrokove neubogljivosti postane žalostna in tiha, brez besede takih očitkov; otrok začuti, da je žalil materino nesebično ljubezen.

Če torej hočeš, da bo tvoja ljubezen do otroka postala zares najmočnejši nagib pri vzgoji, očisti svojo ljubezen do njega, da vedno, kadar kaj zahtevaš ali svetuješ, iščeš le njegovo dobro. Ko mu moraš n. pr. kaj odreči, česar te prosi, in mu stvar ni potrebna, mu moreš dobrohoteče dejati: „Glej, srčno rada bi ti spolnila vsako tvojo željo, a zaradi tvoje sreče tega ne smem. Kajti razvadila bi te in povzročila, da bi tvoje želje rastle iz dneva v dan in se množile in bi se v tebi začele prebujati tudi neizpolnjive ali celo slabe želje. Postal bi suženj svojih želja in ne več gospodar nad samim seboj. Čim prej te navadim na skromnost, na majhne žrtve in odpovedi, na vestno spolnjevanje tvojih dolžnosti, bolje bo zate, za tvojo srečo, ker boš tako tem bolj pripravljen na svoje prihodnje življenje, ki bo dnevno od tebe zahtevalo mnogo samopremagovanja, žrtev, odpovedi.“

Morda moraš otroka kaznovati n. pr. zaradi kake zgrešene ponovne neposlušnosti ali napake itd. Zopet mu morda prej dobrohotno pojasni: „Hudo mi je, ker te moram zaradi tega in tega kaznovati, ker na mojo mirno besedo nisi bil poslušen (ali: ker si po-

lastni krivdi zagrešil to in to napako), a kaznovati te moram, zaradi tvoje sreče, da se boš istih napak gotoveje v prihodnosti varoval. Sem pa tudi pred Bogom odgovoren za tebe. Bog hoče, da si srečen in zato zahteva od mene, da te varujem pred slabim, in te navajam k dobremu ter ti tako pripomorem do časne in večne sreče.“ Otrrok bo tako nate, na Boga in na svojigoazen kazen gledal vse drugače, prebudil se bo pa v njem tudi čut odgovornosti pred prihodnostjo in večnostjo.

Še važnejše je pa to, kako pridobivamo otroka za dobro, za zvesto spolnjevanje njegovih dolžnosti.

Je mnogo vzgojiteljev, ki skušajo otroka navajati na dobro, na spolnjevanje na dolžnosti s pomočjo raznih obljub, češ, če boš storil to in to, boš dobil sladolek, boš šel v kino, ti bom kupila to in to itd. To so prave cvetke vzgojne nepremišljenosti. Otroka namreč tako sami vzgajamo k skrajni sebičnosti in kaj kmalu bo celo za spolnjevanje najosnovnejših svojih dolžnosti zahteval nagrade, plačila, in to vedno več in več. Če tega ne bo dosegal, bo svoje dolžnosti zanemarjal, opuščal. Vzgajamo k sebičnosti tudi, kadar otroka navajamo, naj dela, naj študira zato, da bo prvi v šoli, da bo dobil prvo nagrado, da bo vzgled za druge, da bo pozneje v življenju veliko zaslužil itd. Otrrok se nauči spoljevati svoje dolžnosti zopet zaradi sebe, zaradi sebičnosti, zaradi napuha. Mlad človek, ki ga k delu nagiba sebičnost in napuh, bo svoje dolžnosti brž opustil, ko njegova sebičnost in napuh ne bosta prišla na svoj račun. Sebičen in napuhnjjen človek pa tudi pozneje v življenju postane prava šiba, prava kuga za družbo. Je brezsrčen tiran, ki bo zaradi slavoahlepnosti ali denarja ali oblasti neusmiljeno izrabljal in zlorabljal in teptal vse okoli sebe. Taki lju-

dje so nevarni zlasti za slabotnejše, za nezaščitene.

Nevarno je pridobivati za dobro tudi zgolj s kaznijo. Taki, ki spolnjujejo svoje dolžnosti zgolj iz strahu pred kaznijo, bodo dolžnosti zanemarjali, se bodo dobremu izneverili takoj, kakor hitro bo minil strah pred kaznijo. Strah pred kaznijo pa tudi sicer vzgaja hinavce, farizeje, kajti v svojem življenju se ravnaajo ne po svojem prepričanju, delajo dobro ne zaradi dobrega, ampak zgolj zaradi drugih, iz strahu pred drugimi, iz strahu pred kaznijo.

Dobra vzgoja skuša pridobiti otroka, da spolnjuje svoje dolžnosti s tem, da budi v njem čut odgovornosti, češ, „Bog ti je dal tvoje talente, in dal ti jih je ne zato, da lenariš, ampak da jih uporabljaš. In če ti je Bog dal več talentov kakor drugim, ti je dal več ne zato, da se s svojimi talenti bahaš, da druge preziraš, ampak zato, da s svojimi talenti služiš tistim, ki so od Boga prejeli manj. Čim več talentov si prejel, tem večja je torej tvoja dolžnost in odgovornost. Mera talentov in naših sposobnosti pomeni torej vedno tudi mero naših dolžnosti in odgovornosti. Zato je znak grdega značaja, je nečastno in poštenega človeka nevredno, ako se kdo zaradi lenobe, zaradi zabav ali iz kakršnega koli vzroka svojim, od Boga prejetim, dolžnostim izneverja ali jih spolnjuje le površno.“

Resni vzgojitelj otroka navaja, da spolnjuje svoje dolžnosti, tudi s tem, da mu nazorno kaže, kako lepa in pomembna je krepost, češ kako lepo je in častno, če je kdo n. pr. resnicoljuben, čist, pravičen, vesten, vztrajen, delaven, zvest, itd., da zavisi naša čast in dostojanstvo prav od našega zvestega spolnjevanja vsakdanjih dolžnosti. Potrebno je, da vzgojitelj otroka tudi poučuje, kako pomembne, kako po-

trebne so kreposti, n. pr. resnicoljubnost, čistost, pravičnost, nesebičnost, zvestoba itd. za družabno življenje, kajti od kreposti je odvisno medsebojno zaupanje in spoštovanje, napredek, vzajemnost; naj otrok spozna, da brez kreposti družba ne more uspevati, ampak propada.

Vendar bi vzgoja, ki bi skušala pridobiti otroka za dobro, za krepost le s tem, da mu slika nje lepoto in pomembnost, prav lahko povzročila, da bi otrok postal napuhnjén, poln samodopadenja in sebičnosti, to je, da bo delal dobro, da se bo trudil za krepost in zvesto izpolnjevanje svojih dolžnosti iz sebičnega samodopadenja, češ, kako sem plemenit, dober, kreposten, sem boljši od drugih itd. Otrok pa, ki bo spolnjeval svoje dolžnosti, ki bo hotel biti kreposten iz samodopadenja, zaradi občudovanja samega sebe, iz nahuha, se bo dobremu kaj kmalu izneveril, bo v dobrem omagal brž, ko bo zvestoba dobremu in lepemu zahtevala od njega žrtve, zlasti če bo zahtevala velike osebne odpovedi; predal se bo slabemu brž, ko mu bo to nudilo ugodje, čeprav le trenutno.

Zato dobra vzgoja otroku nazorno kaže lepoto in pomembnost kreposti. pa tudi grdobijo, zlost slabega. Otrok mora živo začutiti, koliko gorja povzroča v življenju poedinca in družbe n. pr. napuh, sebičnost, nečistost, lenoba, brezvestnost, netočnost itd. Otrok mora iz najglobljega prepričanja in s srcem vse slabo obsojati, prezirati, odklanjati; v slabem mora videti nekaj sramotnega, ponižujočega, človeka nevrednega.

A to še ne zadostuje. Če hočem doseči, da bo otrok rad z veseljem in vztrajno spolnjeval svoje dolžnosti, ni dovolj le, da ljubi svoje starše in vzgojitelje, kj mu zapovedi in nasvete dajejo, ni dovolj le to, da spozna lepoto

in pomen kreposti ter grdobijo slabega, otrok mora spoštovati in ljubiti tudi tistega in tisto, komur in čemur na ljubo naj spolnjuje svoje dolžnosti. N. pr. bolničarka bo toliko vestneje in veseleje spolnjevala svoje dolžnosti, če bo bolnike resnično spoštovala in vzljubila. Brez tega bo svoje dolžnosti prav gotovo prej ali slej zanemarjala. Če torej hočemo doseči, da bo otrok zvest svojim poklicnim, verskim in narodnim dolžnostim, moram najprej s pomočjo primerne pouka doseči, da bo spoštoval in ljubil Boga, Cerkev, svoj poklic, svojega bližnjega in ves svoj narod.

Vendar zgolj naravni nagibi za uspešno vzgojo ne zadoščajo. Pri majhnem otroku morda še, a zelo zelo dvomim. Zgolj naravni nagibi pa gotovo odpovedo v dobi, ko začne v mladem človeku mladostno vretje, ko začne zaradi prebujanja novih sil v njem sam sebe precenjevati, ko začne postajati skrajno kritičen za vse, kar je človeškega, ko se hoče osamosvojiti vse človeške oblasti in pokorščine, vsemu zgolj človeškemu. Zlasti v tej dobi bo otroka reševala zavest, da so starši namestniki božji, da so njegove dolžnosti utemeljene ne v človeški samovolji, ampak da so od Boga, večnega, vsevednega, neskončno modrega. Kajti prav v dobi doraščanja išče otrok za svoje dolžnosti neko globljo, nadčasovno in nadčloveško utemeljenost.

To se pravi: če hočemo, da bo naša vzgoja zares uspešna, trajno uspešna, moramo pametno družiti naravne in nadnaravne nagibe za zvestobo lepe-mu, dobremu in resničnemu. To se pravi: vzgoja mora biti verska. To poudarja danes psihologija — dušeslovje — bolj kakor kdaj poprej. O verski vzgoji smo pa že obširno govorili v „Duhovnem življenju“ v letniku XVI (leto 1949, str. 296, 359, 409).

Papeški nauk o podjetju

Za 25 italijanski Socialni teden je mons. Montini, namestnik državnega tajnika, poslal genovskemu naškofu Siriju, predsedniku tedna, pismo, ki povzema papeški nauk o krščanski ureditvi podjetja. (Socialni teden, ki mu je bilo pismo namenjeno, se je vršil v Turinu od 21. do 27. septembra lanskega leta.)

Prevzvišeni! Izvršujem častito naročilo, ko Vam sporočam, da je Njegova Svetost z očetovsko blagohotnostjo pregledal program dela, ki se bo razvil na 25. Socialnem tednu italijanskih katoličanov v Turinu od 21. do 27. tega meseca.

Tema „Podjetje v modernem gospodarstvu“ je važen predmet študija in razpravljanja ter odseva željo in celo potrebo, da italijanski katoličani prispevajo k rešitvi vprašanj, ki najbolj vznemirjajo duhove in vesti ljudi na določenem področju in v nekem zgodovinskem trenutku političnega, socialnega, gospodarskega in moralnega življenja naroda.

Zato more Cerkev, ki se vedno zanima tudi za časní blagor človeštva, le pohvaliti in vzpodbujati velikodušne napore tistih, ki z iskrenim namenom in s pravilnim poznanjem krščanskih socialnih načel skušajo pospešiti ustvaritev tistega potrebnega soglasja, ki mora vladati med različnimi družbenimi sloji in ki mora temeljiti na zahtevah pravičnosti in krščanskega bratstva.

Zato lahko tukaj omenimo nekaj koristnih naukov papežev o tem posebnem vprašanju tedna.

TRIJE VIDIKI TEDNA

Kakor je znano, je način proizvodnje in razdelitve bogastva temeljni problem

gospodarskega življenja, ki mora biti rešen v skladu s pravičnostjo in skupno blaginjo in tako, da ostaneta zavarovana nedotaknjenost in razvoj človeške osebnosti. In kdor pregleda papeški nauk, ki to obravnava, more opaziti tri važne vidike podjetja: odnos med strojem in delavcem, pravno-socialni položaj delavstva, odnosi med podjetjem in državo.

Čeprav so se v zadnjih desetletjih pokazala bistvena izboljšanja v delavnih okoljih, je vidik odnosa med strojem in delavcem še vedno pereč. Izum, prilagoditev in uporaba strojev gotovo predstavljajo uspeh človeškega napredka. Toda ta veličastni pojav ima v sebi negativno stran, v kolikor postopki proizvodnje zaradi razdelitve v vrsto faz, ki so skoraj vedno enake, groze s tem, da vzamejo delu vsako človeško vrednost in da ga spremene v golo mehanično gibanje.

Iz tega sledi, da je treba preučevati posebne ukrepe tam, kjer stroj lahko poveča brezposelnost; da je treba nuditi delavcu primerno poklicno izobrazbo, ki mu bo dala zavest o specifičnem prispevku, ki ga prinaša k proizvodnji dobrin (in kar se tega tiče, zaslužj priznanje delo javnih oblasti za ustanovitve in razširjanje tečajev za poklicno kvalifikacijo); treba je težiti k izboljšanju moralne zavesti in socialnega čuta, da bo delavec prepričan, da

je njegovo delo tudi služba bližnjemu, in še posebej okrepiti verski čut, da bo delavec gledal na svoje delo kot na sodelovanje pri stvariteljskem in odrešilnem delovanju božjem in torej kot na sredstvo za lastno duhovno rast.

NEVARNOSTI IN IDEALI

Sveti oče Pij XII. je omenil ob mnogih priložnostih pravno-socialni položaj delavstva v podjetjih in je določil, kaj spada v področje naravnega prava in kaj je del teženj delavskih slojev in k čemu se torej sme težiti kot k idealu, če se uporabljajo dovoljena sredstva: sveti oče je dejansko opozarjal, da „nastopi nevarnost, kadar se zahteva, da naj imajo delojemalci nekega podjetja pravico do gospodarskega soupravljanja, zlasti še, kadar to pravico dejansko izvršujejo, posredno ali neposredno, organizacije, ki imajo svoje vodstvo izven podjetja. Toda niti narava delovne pogodbe, niti narava podjetja ne vsebujejo nujno take pravice... Naš predhodnik Pij XI. je to jasno razložil v okrožnici „Quadragesimo anno“, kjer se zato zanika bistvena nujnost, da se spremeni delavna pogodba v družbeno pogodbo.“ (Govor 3. junija 1950.)

Strogo vzeto torej delavec nima pravice do udeležbe pri vodstvu. Toda to ne brani podjetnikom, da bi dovolili delavcem udeležbo na kateri koli način in v kateri koli meri, kakor tudi ne brani državi, da dá delu možnost, da uveljavi svoj glas pri vodstvu podjetja, pri nekaterih podjetjih in v nekaterih primerih, v katerih prevelika oblast brezimnega kapitala očitno škoduje skupnosti, če je ta prepuščen sam sebi. In v radijskem nagovoru dne 1. septembra 1944 sveti oče uči, da se morajo varovati in pospeševati „majhna in srednja podjetja“ v poljedelstvu, v mali in srednji obrti, v trgovini in industriji; zadrugne zveze jim morajo za-

gotoviti prednosti velikega podjetja; koder se veliko podjetje izkaže še vedno produktivnejše, je treba nuditi možnost, da se delavna pogodba ublaži z družbeno pogodbo.“

ČLOVEČANSKI ČUT

Toda sveti oče je hotel z očetovsko vztrajnostjo obrniti pozornost na globoke duhovne spremembe, ki jih je uveljaviti, da postanejo bolj človeški in se poživijo odnosi med delavstvom in vodstvom znotraj podjetij. Dejansko se je sveti oče izrazil tako-le, ko je govoril krščanskim podjetnikom: „Ta dolžnost, ta ideal, smo dejali, je polno, vzvišeno krščansko delovanje vašega podjetja, prepojeno s človečanskim čutom v najvišjem in najširšem pomenu besede. Ta človečanski čut bi moral prodreti, kakor kaplja olja med kolesje, med vse člane, med vse organe podjetja: med vodje, sodelavce, uradnike, delavce vseh stopenj, od obrtnika in najbolj kvalificiranega delavca, do najskromnejšega težaka.

Če bi se pomnožila in se vam drugo za drugim pridružila podjetja, res prepojena s pravim človečanskim čutom; če bi postala kot številne velike družine in če bi se ne zadovoljila, da živijo le zasebno življenje kot v zaprti posodi ter bi se združila med seboj, bi vsa skupaj pomagala ustvarjati močno in srečno družbo.

Vi hodite... po edini varni poti, ki skuša poživiti osebne odnose s čutom krščanskega bratstva; to je pot, ki jo je mogoče vedno uporabljati in ki ima obsežne možnosti v podjetju. Ta vaš namen vas bo napravil iznajdljive in spretni, in dosegli boste, da se osebno delavčevo dostojanstvo nikakor ne bo izgubilo v splošni ureditvi podjetja, ampak bo le-to privedlo do tega, da me bo le materialno bolj učinkovito, temveč mu bo tudi in predvsem prineslo vred-

note prave skupnosti (govor 31. januarja 1952). Ko se bo spremenilo ozračje v podjetjih, bodo možne in lahko uresničljive spremembe, ki jih v danem trenutku morejo dovoliti in zahtevati poklicna sposobnost in čut odgovornosti delavcev, bistra in živa občutljivost podjetnikov in zahteve skupne blaginje.

PODJETJE IN DRŽAVA

In končno je jasen nauk Cerkve o odnosih med podjetjem in državo. Če se pojmovanje, imenovano liberalno, naslanja na razna zmotna načela, ni nič manj zmoten in nevaren nauk, ki daje državi pravico do celotne načrtne ureditve gospodarskega življenja, že zato, ker iz nje sledi odprava in smrt osnovnih človeških pravic: „Naj prihaja ta sužnost, — tako se modro izraža Njegova Svetost —, iz čezmerne oblasti zasebnega kapitala ali od državne oblasti, učinek je vedno isti. Še več, pod pritiskom države, ki vse obvlada in ureja celotno področje javnega in zasebnega življenja ter podpira celo na področje idej in prepričanj in na področje vesti, more imeti to pomanjkanje svobode še težje posledice, kakor to kaže in priča izkušnja.“ (Božični nagovor 1942.)

Gospodarstvo ustvarja predvsem svobodna volja ljudi. Državi torej gre, da ustvarja pogoje, ki omogočijo zasebni pobudi razmah v mejah moralnega reda in skupne blaginje.

STALIŠČE CERKVE

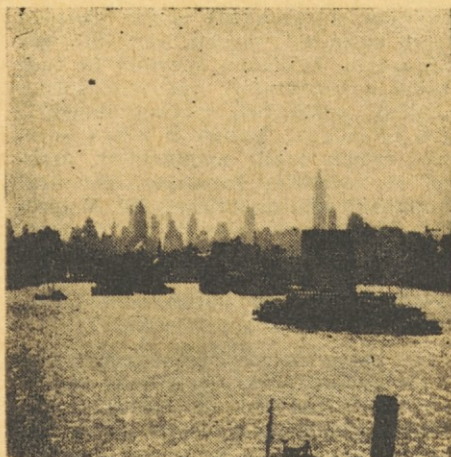
Zato je Cerkve gledala vedno z zadovoljstvom in priporočala tiste oblike podjetij, v katerih more nastajati in se razmahniti zasebna pobuda, kot je obrtniško podjetje, prikrojeno družinskemu obsegu, združno podjetje... (Nagovor po radiju 1. septembra 1949). Toda Cerkve zatrjuje tudi, da ni v nasprotju s pravim redom, če podjetja velikega

obsega — kadar skupna blaginja očitno ne zahteva kaj drugega — ostanejo v krogu zasebne pobude. (Govor 7. maja 1949). To bo mogoče doseči toliko bolj, kolikor bolj odgovorni ljudje v podjetju poznajo svoje pravice in dolžnosti, tako do državljanske skupnosti, kakor do svojega delavstva, in kolikor bolj so delavski sloji, ki se zavedajo negativnih strani državnega superkapitalizma, pripuščenji, da prevzemajo primerno odgovornost v krogu narodnega gospodarstva, v poklicnem življenju in v proizvodnih organizmih samih. Njegova Svetost je v govoru 11. marca 1945 podčrtal, da bi k tej rešitvi pomagala pravo pojmovanje pravičnosti in dejavni čut krščanskega bratstva: „Prišel je čas, ko je treba opustiti prazno govorjenje in ko je treba misliti s „Quadragesimo anno“ na novo ureditev proizvodnih sil naroda. To se pravi, da naj ljudje znajo videti in priznati nad razlikovanjem med delodajalci in delojemalci tisto višjo enotnost, ki veže med seboj vse, ki sodelujejo pri proizvodnji, to je svojo povezanost in vzajemnost v dolžnosti, ki jo imajo, da stalno skupaj skrbijo za skupno blaginjo in za potrebe vse družbe. Ta vzajemnost naj se razširi na vsa področja proizvodnje, naj postane temelj boljšega gospodarskega reda, zdrave in pravične avtonomije in naj odpre delavskim slojem pot, da pošteno dosežejo svoj delež pri odgovornosti v vodstvu narodnega gospodarstva. Na ta način bo delavec lahko našel, zaradi te skladne koordinacije in sodelovanja, zaradi tesnejše združitve svoja dela z drugimi činitelji gospodarskega življenja, v svojem udejstvovanju varen in zadosten zaslužek za vzdrževanje sebe in svoje družine, resnično zadovoljstvo duha in krepko izpolnitev.“

Janez Krstnik Montini

KATOLICIZEM V U.S.A.

M. ŠKERBEC

New York

Uredništvo „Duhovnega življenja“ me je naprosilo, da bi napisal članek „Katolicizem v Združenih državah“. Da bi bil tak članek res izčrpen, bi rabil dosti časa, da bi mogel zbrati ves potreben material, tako pa radi pomanjkanja časa podam le nekaj površnih slik in vtisov o ameriškem katolicizmu.

Vsak narod, vsaka država ima pač svoje posebne in lastne kulturne, socialne, gospodarske in tudi versko cerkvene razmere, ki so sad zgodovinskega razvoja. Kamor koli smo prišli slovanski begunci in izseljenci, smo lahko opazili, da so verske razmere v dotični deželi več ali manj različne od onih v naši stari domovini. Verski nauk je v katoliški cerkvi sicer povsod eden in isti, toda praktično udejstvovanje pa je v raznih državah precej različno.

IRSKI ELEMENT V U. S. A.

Na ozemlju sedanjih Združenih držav so se najprej naseljevali večinoma protestantje, tako se je zdelo, da bo ta del sveta postal čisto ali vsaj pretežno protestantovski. Silno preganjanje katoliških Ircev od strani nekatoliške An-

glije pa je prisililo velike množice Ircev, da so zapustili svojo trpečo in zasužnjeno domovino in se naselili na ozemlju Združenih držav, kjer je od pričetka vladala velika verska svoboda.

Morda se je takrat tudi kdo v dvo-mu izpraševal: „Zakaj Bog pač pusti, da sovražniki katoliške Cerkve tako strahotno preganjajo irski katoliški narod?“ Danes vidimo, da bi ne bil ameriški katolicizem tako močan, kot je, ko bi ne bilo takrat onega preganjanja v Irski.

Irci so nekako jedro katolicizma v Združenih državah. Izgubili so svojo domovino, izgubili svoj irski jezik, toda ostali so še vedno katoliški Irci, ponosni, da so „irish“ (ajriš) in da so katoliki. Irski element je precej vtisnil pečat vsemu ameriškemu katolicizmu.

Na praznik sv. Patrika, dne 17. marca 1952, patrona Irske, ki ga ameriški Irci povsod slovesno praznujejo, sem prišel v Pittsburgh iz kolodvora naravnost v sredo ogromnega irskega sprejema, manifestacije, ki jo ta dan Irci prireje po vseh ameriških mestih. V

sprevodu so korakale močne skupine irskih kulturnih, verskih, socialnih, gospodarskih, zabavnih, športnih in tudi gasilskih organizacij, vsa njih šolska mladina, inteligenca, trgovci, industrijalci in delavci. Mnogo je bilo v sprevodu raznih vozil: avtomobilov, osebnih in tovornih, brigalne, reševalni avtomobili njih organizacij itd. V sprevodu je šlo tudi večje število društvenih in župnijskih godb. Zelena barva Irske je prevladovala v vsem sprevodu: Zastave, predvsem zelene, plašči, celo visoki cilindri so bili zeleni.

Irci imajo tudi, kot drugi narodi, svoje slabosti. Z njimi bi posebno ne bil zadovoljen naš pokojni apostol protialkoholnega gibanja, prelat Janez Kalan, ker mislim, da nas Slovence precej prekašajo v uničevanju alkohola, toda skupaj pa drže, kakor da bi bili cementirani in pa odlično katoliško čutijo. Nekoč mi je pravil neki duhovnik, ki dobro pozna Ameriko, da bo Irc, morda pijan v salonu, tudi morda ne kaj posebno dober obiskovalec cerkve, pripravljen s steklenico razbiti bučo zabavljajuč čez vero in njih duhovnike. Glede tega bi se pač morali Slovenci marsikaj naučiti od katoliških Ircev. Ne sicer sedenja v salonu in pitja, pač pa narodne in verske katoliške zavesti.

Poleg irske so v Združenih državah močne narodne skupine nemških, poljskih, francoskih, ukrajinskih, slovenskih, hrvaških in drugih katoličanov. Mnogo priseljencev se je tu v verskem oziru izgubilo, kar se je rešilo, se je večinoma potom katoliških narodnih župnij. Kjer so Slovenci ustanovili svojo narodno župnijo, tam so se versko prilično dobro ohranili, drugod pa po večini tudi versko izgubili. Narodne župnije pa polagoma izginjajo iz ameriškega katoliškega življenja, največ so k temu pripomogle farne šole, ki so po prvi svetovni vojni postale le angleške. Pred prvo svetovno vojno se je v župnijskih elementarnih šolah poučeval tudi materni jezik, po prvi svetovni vojni pa je to prenehalo in sedaj slovenska mladina ne zna več ne pisati in

ne brati slovensko in tretji rod tudi ne več govoriti materinega jezika. V desetih ali petnajstih letih bodo izginile vse narodne župnije, dasi so te največ pripomogle, da so se njih prvi člani ohranili katoliški Cerkvi.

ŠTEVILO KATOLIČANOV V U. S. A.

Je navedeno uradno od katoliške statistike nekako 29 milijonov. Toda župnijske statistike štejejo med katoličane le one, ki so vpisani v župnijo, suhih vej, ki niso združene z župnijo, ne štejejo med katolike. Ameriško vojaštvo pa je med drugo svetovno vojno na podlagi razmerja moštva v armadi računalo, da je v Združenih državah nad 40 milijonov katoličanov, ker so med katoličane prištevali vse one, ki so se izjavili, da simpatizirajo s katoliško Cerkvijo.

Ravnokar berem v clevelandskem „The Catholic Universe Bulletin“, škofijski tednik, da je bilo v drugi svetovni vojni v USA armadi 3.080 katoliških vojnih kaplanov v službi, zdaj jih je 999, da je sedaj v ameriški vojski 31% katoličanov. Če bi bilo tako razmerje katoličanov do drugovercev tudi izven vojske in bi bilo 31% vseh državljanov katoličane, potem bi moralo biti v U. S. A. nad 47 milijonov katoličanov. Toda računati moramo, da imajo ravnokatoliške družine več otrok kot drugoverske in da je radi tega tudi več katoliške mladine sorazmerno v vojski, zato mislim, da je bila pravilna vojaška kalkulacija, da je v Združenih državah okrog 40 milijonov katolikov, torej je kakih 10 milijonov takih „katolikov“, ki jih cerkvena statistika ne vodi med katoličane. Mislim, da ne bom pretiraval, če trdim, da se je versko izgubilo tu vsaj ena četrtina onih katoličanov, ki niso imeli svoje narodne župnije. . . Evropa je dosti grešila, ker ni poslala sem za izseljence dovolj katoliške duhovščine, tudi Slovenci smo glede tega dosti grešili, zato je breztožni socializem zastrupil tu toliko Slovencev, posebno tam, kjer ni bilo slovenske župnije. . .

Vsekakor pa je katoliška Cerkev v Združenih državah najmočnejša skupina, pa tudi najbolj enotna, delavna in ugledna. Vsako leto pristopi v katoliško Cerkev tu — če se ne motim — kakih sto tisoč drugovercev. V letošnjem letu — 1952 — so kurati krstili in sprejeli v katoliško Cerkev 20.172 vojakov.

Stari naseljenci, ki so izgubili stik z narodno župnijo, so ga izgubili navadno tudi s katoliško Cerkvijo in umirajo mnogi „sine lux et sine crux“, kot je nekak „tehnični“ izraz za umiranje brez zakramentov. Socializem je posebno med slovensko skupino mnogo grešil, ker je svoje privrženice navdal z neko enstrpno surovostjo in sovražstvom do katoliške Cerkve in duhovnika, ki ga drugod nikjer ne najdete med drugimi narodnimi skupinami v Ameriki.

Amerikanci so zelo tolerantni, vljudni napram duhovniku, četudi so druge vere ali brez konfesije. Povsod je katoliški duhovnik deležen spoštovanja in velike vljudnosti. Le enkrat me je tekom 3 let na cesti sirovo napadel neki možki, ki pa je bil seveda Slovenec — socialist, pa je hitro odhitel naprej, ker mislim, da se je bal, da bi še kdo drugi slisal...

DRŽAVA IN CERKEV

sta tu ločeni, toda ne sovražno, marveč prijateljsko. Državna oblast je napram številnim cerkvam v državi nekako nevtralna, sicer pa njeni oblastniki kaj pogosto povdarjajo potrebo in važnost vere za privatno in javno življenje. Ob priliki letošnjih kongresov obeh velikih političnih strank v Čikago smo lahko gledali na televiziji, kako so na obeh kongresih molili za božji blagoslov zastopniki vseh različnih ver v državi, tudi čikaški kardinal je pred vsem zborom molil ob tej priliki. Kaj takega najbolj klerikalna stranka v Evropi ni storila! Pred sejami raznih občinskih odborov se marsikje javno moli in tudi pred kongresom v Washingtonu. Oba kandidata za predsednika sta javno povdarjala veliko potrebo in važnost krščanstva za ameriško demokracijo.

Pri zadnji statistiki, ki jo je izvedel Gallupov zavod, so našli v vsej državi le en procent ljudi, ki ne verujejo v Boga. Seveda je ta vera pri mnogih zelo meglena, površna, toda eno je gotovo, da je nasprotnikov vere sorazmerno malo v državi.

Značilno pa je za ameriški katolicizem, da je zelo nacionalno zaveden in navdušen za državo. Pogosto opaziš v cerkvah pred oltarjem ameriško zastavo, ki je postavljena tudi v vsakem razredu katoliških šol. Vsekakor so ameriški katoličani veliki patriotje, dosti bolj kot smo bili mi kdaj v Evropi.

KATOLIŠKO ŠOLSTVO

je najlepši list v delovanju in življenju ameriškega katolicizma. O tem sem že lansko leto pisal b „Duhovnem življenju“. Katoličani vsako leto izdajo poldrugo milijardo dolarjev za svoje versko šolstvo. Samo jezuitje imajo v zvezni državi 27 kalidžev in univerz, poleg teh imajo pa še benediktinci, frančiškani in drugi redovi dosti višjih šol. V državi Ohio, kjer bo morda kakke 3 milijone katoličanov, vzdržujejo samo jezuitje dve univerzi in sicer v Clevelandu in Cincinnati. Morda se najlepše razvija katoliško šolstvo ravno v clevelandski škofiji, kjer se vedno grade nove elementarne, višje šole, kalidži in univerze. V Clevelandu ima većinoma vsaka župnija svojo 8 razredno elementarno šolo. Vzgoja v teh šolah je vsekakor daleč pred ono na državnih šolah, ki so popolnoma laične, kar se očitno pozna pri mladini.

Farne šole imajo vsak dan skupno mašo, velik del mladine prejema zelo pogosto sv. zakramente, mesečno pač vsi. Ameriški katoličani imajo nekaj odlične mladine, vzgojene na verskih šolah. Kaj bi bili mi Slovenci lahko storili, če bi bili imeli take šole...! Večkrat si mislim: Kaj bi se dalo vse napraviti s to mladino...

Katolicizem v Združenih državah drže na primerni višini predvsem redovniki in redovnice, ki poučujejo na verskih šolah... Ti odvzamejo duhov-

nikom velik del bremena v dušnem pastirstvu.

KATOLIŠKO ČASOPISJE

Kolikor vem, nimajo katoličani v Združenih državah nobenega dnevnika, ki bi bil izrazito katoliški. Katoliške dnevnike imajo le narodne skupine — Slovenci, Poljaki itd., v angleškem jeziku pa ni nobenega katoliškega dnevnika. Toda vsi ameriški veliki časopisi so verskemu gibanju in življenju naklonjeni, razen malih izjem socialističnega in komunističnega tiska. Veliki dnevniki priobčujejo redno tudi verske in cerkvene vesti vseh različnih ver. Katoličani pa imajo veliko število izrazito katoliških tednikov in revij, oziroma magazinov. Mislim, da ima vsaka škofija svoj tednik. Ti pa so nekoliko drugače urejevani kot so katoliški listi v Evropi, vsebujejo večinoma poročila in vesti o verskem in cerkvenem življenju, o prireditvah škofije in župnij, šol in društev, zlasti pa mnogo pišejo o športu v katoliških šolah in organizacijah. Šport je za Amerikanca največje zanimanje. Vzgojnih, načelnih in ascetičnih člankov je bolj malo v tem časopisu. Amerikanec splošno ne bere rad kaj težkega.

Med katoliškimi revijami bi omenjal le jezuitsko „America“, ki je odlično urejevana in bi jo primerjal nekako nekdanjemu slovenskemu „Katoliškemu Obzorniku“. Ta revija priobčuje načelne članke iz vseh panog javnega in duhovnega življenja, presoja vse: politiko, gospodarstvo, socialno življenje, literaturo in vse drugo kulturno udejstvovanje s katoliškega stališča. Izhaja tedensko in njeno sodbo zelo upoštevajo ne samo katoliški krogi.

KATOLIŠKE ORGANIZACIJE

Ameriški katoličani so, kot sem že omenil predvsem navdušeni za šport, kot je vsak povprečni Amerikanec. Šport in športne organizacije igrajo veliko vlogo tudi v fašnem življenju in v farnih organizacijah, zlasti pri mladinskih.

Kolikor se mi zdi, je nekako osred-

nje versko društvo „Holy Name“, to je družba najsvetejšega Imena, ki naj bi bila po zadrževanju ameriških krogov nekaka Katoliška akcija. To pa je nekaj podobnega kot je bilo pri nas apostolstvo mož. Mesečno enkrat je skupno obhajilo, kak sestanek, družabni večer, seveda s plesom, včasih prirede kako skupno uro molitve.

Bolj kot Holy Name pa mi imponira red Kolumbovih viteзов, ki je dosti bolj podoben KA kot Holy Name. Kolumbovi vitezi so nekak protitež framašonski organizaciji. Članov šteje danes nad 830.000 mož in bo kmalu doseglo en milijon. Organizacija je letos praznovala svojo 70 letnico obstoja in šteje 3.100 skupin. Tu je izbrana moška elita ameriških katoliških mož. Ta organizacija izdaja svojo revijo v kakih 850.000 izvodih, „Columbia“. Ima svoj milijonski fond, iz katerega podpirajo z brezobrestnimi posojili in darili katoliško šolstvo, bolnišnice, dobrodelnne ustanove in župne cerkve. Celo v Rimu vzdržuje red 7 igrišč za mladino. Najbolj pa imponira katoliška propaganda, ki jo ima organizirano ta organizacija. V St. Luisu vzdržujejo osredno informativno in propagandno pisarno, ki izdaja letake in brošure za širjenje in obrambo katoliške vere. To literaturo dobiš lahko po vseh vlakih in kolidvorih. Ta informacijska pisarna vzdržuje ogromen aparat, ki po pošti potem pisem podaja verski pouk vsem, ki se zato zanimajo. Sedaj poučuje sto tisoč oseb v katoliški veri pismenim potom. To je res katoliška organizacija!

KARITATIVNA ORGANIZACIJA

Katoliški Amerikanci imajo danes gotovo največjo karitativno organizacijo med katoličani na vsem svetu. Vsaka škofija, po številu 120, ima svojo lastno karitativno organizacijo, svojega škofijskega ravnatelja za karitas, ki vodi vso škofijsko dobrodelnno akcijo. Vse škofijske dobrodelnne organizacije pa so se združile v National Catholic Welfare Conference (NCWC), ki jo vodi od ameriških škofov za to izvoljeni škof. Ta organizacija je leta 1947 orga-

nizirala v svoje okrilju The War Relief Services, pomoč vojnim žrtvam, beguncem in izseljencem. Med vsemi begunci, izseljenci in drugimi vojnimi žrtvami je bilo 52 % katoličanov, za katere se je predvsem zavzela ta organizacija, oskrbela v smislu zakona sponzorje, da so se mogli priseliti v U. S. A., skrbela za razne njih stroške in podpore. Do pred kratkim je ta organizacija zaposljevala skupno 650 oseb in od teh je bilo 380 na delu v Evropi. Do 30. junija je pomagala nad 150.000 vojnim žrtvam pri vselitvi v Združene države.

V Clevelandu vsako leto zbira občinska organizacija za razne dobrodelne ustanove in je letos nabrala kakih 7 milijonov dolarjev. Poleg tega pa zbira še katoličani samo za svoje lastne karitativne organizacije in so letos nabrali samo v denarju 789.501 dolar. S tem vzdržuje škofijska karitas 24 škofijskih dobrodelnih ustanov: bolnišnic, sirotišnic, zavodov za onemogle, najdenčke itd.

Kjer je na svetu kaka katastrofa, najdete danes zastopnike ameriške NCWC, ki pomaga z denarjem obleko in živili.

Karitas ameriških katoličanov mora vsakemu imponirati!

Ameriški katoličani so danes tudi neke vrste financirji katoliške Cerkve: Vatikanu in katoliških misijonov. Misijonskih poklicev je kaj dosti tu, denarni viri za katoliške misijone pa najbrž po večini prihajajo tudi iz Združenih držav.

SENČNE STRANI AMERIŠKEGA KATOLICIZMA

„V vsaki močni državi je nacionalna zavest zelo močna in ta vpliva potem tudi na versko cerkvenem področju. To kaj lahko zapelje katoličane, ki niso imeli prilike študirati razmer drugod, da mislijo, da je pri njih vse na višku. Pri velikih državah je vedno nevarnost, da se v katoliške vrste vrne nekaj snobizem, prevelika samozavest, ki jim brani, da bi pogledali, kako je drugod po svetu in bi — kar je dobrega drugod — tudi sami sprejemali.“ Značilno

sodbo o ameriških dijakih na katoliških višjih šolah priobčuje jezuitska revija „America“ z dne 28. julija 1951, kjer piše: „Med katoliškimi graduiranci (tistimi, ki končajo neke vrste našo univerzo) na kalidžih (univerzah) je vse preveč bahaštva, socialnega in intelektualnega, da gojenec smatra sebe za nekaj vzvišenega nad onimi, ki niso tako vzgojeni kot on.“ Potem se isti članek pritožuje, da je ta mladina premalo vzgojena za apostolat.

Več ali manj bo ta sodba najbrž veljala ne samo za gojence ameriških višjih šol! Ko bi na ameriških katoliških šolah imeli organizirano Katoliško akcijo, recimo po vzoru naše dijaške, bi se dali doseči ogromni uspehi. V reviji „America“ pa se opaža, da čutijo, da bi bilo treba Katoliško akcijo res organizirati po vzoru drugih dežel. Splošno pa ne kaže, da bi skušal kdo tu priporočati, da bi se KA organizirala kaj drugače in po zgledu drugih v Evropi, ker si povprečen Amerikanec ne more misliti, da bi bilo kje drugod kaj bolje organizirano kot je tu.

Ločitev Cerkve od države nudi v Združenih državah popolno svobodo katoliški Cerkvi, ima pa to posledico, da morajo katoličani plačevati davke za državne šole in poleg tega še vzdrževati svoje lastne šole. V tem oziru se godi katoličanom tu krivica, ki je pa najbrž ne bo mogoče popraviti, ker protestantje nimajo tako razvitega verskega šolstva, zato pa se med njimi vedno bolj širi sekularizem.

Vsled ločitve Cerkve od države je v Združenih državah državno zakonito dovoljena razporoka sveda tudi za katoličane. Vsak cerkveno sklenjen zakon je od države priznan kot državno veljaven, toda država ne prizna nerazdružnosti katoliškega zakona. Razporoka je največje moralno zlo v tej državi, kjer je ločen vsak tretji zakon... Sicer med katoličani razporoka ni tako pogosta kot med drugimi, vendar je pa tudi med njimi dosti tega zla.

Tudi zakonska morala v tej državi ni na višku. Stari naseljenci in njih družine so imele po 8 ali še več otrok,

danes so večinom družine z enim, dvema otrokoma...

Amerika je na višku civilizacije in življenjskega standarta, pa tudi na potu degeneracije, kot je ugotovil neki ameriški pisatelj.

Zelo čudno vpliva na katoličana, ki pride iz Evrope sem, velika ločitev med črnimi in belimi, kar je tudi med katoličani žal zelo razširjeno.

Lani 8. julija so v mestu Cicero pri Čikago razbili beli neko hišo, kamor se je hotel vseliti neki črnc s svojo družino. Velikih demonstracij proti vselitvi črne družine med bele se je udeležilo tudi mnogo katoličanov, kot so pisali časopisi. Ponekod se v mestih zavežejo med seboj v ulicah vsi lastniki hiš, da ne bodo prodali svoje hiše črn-

cem. V neki ulici v Clevelandu je nastal velik vrišč, ko je neka lastnica hotela prodati svojo hišo črncu, da bi se maščevala nad sosedo... Če se namreč kje nasele črnici, potem bela gospoda prične tam prodajati svoje hiše in se izseljevati v druge predele, kjer ni črnih... Čudno, da so se tega mišljenja navzeli tudi sem priseljeni mnogi Slovenci...

Toda država Ohio je naravnost idealna za črnce, ki so sicer tu popolnoma enakopravni, po nekaterih državah pa je ločitev med obema plemenoma tako velika, da morajo črni imeti svoje gostilne, da se morajo voziti v posebnem oddelku na vlakcu. Resnične ljubezni manjka. Sicer pa je pomanjkanje ljubezni svetovni pojav.

NEZVESTI VLADAR SALOMON

BORIS KOMAN

V kraljevi palači na Sionu v Jeruzalemu se je razvil v mladeniča odličnih lastnosti Salomon, najljubši sin kralja Davida, ko se je temu življenje nagibalo v zaton. Ne majhno razkožje na dvoru in že ustaljene in urejene razmere v kraljestvu so vtisnile temu sinu skromnega izraelskega naroda neko vzvišenost in plemenitost, ki jo srečujemo le pri redkih izbrancih. Na posredovanje njegove zaskrbljene matere Betsabeje ga je dal David še za svojega življenja mazilit za kralja (3 Kralj 1, 39). Preden pa je umrl, mu je še položil na srce: „Spolniju zapovedi Gospoda, svojega Boga! Drži se njegovih potov, ohrani njegovo bogoslužje in njegove postave! Tako bo Gospod potrdil besedo, ki mi jo je dal rekoč: „Če bodo tvoji sinovi delali dobro, hodili v moji pričujočnosti, se držali resnice s

celim srcem in z vso dušo, bo vedno eden tvojega rodu zasedel prestol Izraela!“ (3 Kralj 2, 1—4). In še mu je rekel: „Bog mi je rekel: ‘Salomon, tvoj sin, bo zidal tvojo hišo, zakaj njegova sem izvolil za sina in jaz mu bom oče.’ Ker te je torej Gospod izvolil, da mu zidaš svetišče, bodi srečen in dovrši delo“ (1 Kron 22, 8—11).

PREVZAME KRALJEVO OBLAST

Po Davidovi smrti je Salomon zasedel prestol in njegovo kraljestvo je bilo krepko utrjeno (3 Kralj 2, 12) po zašlugi njegovega modrega očeta, ki mu je vse to s svojim življenjskim delom pripravil. Vsem je bil všeč in ves Izrael mu je izkazoval pokorščino. Prav tako so mu tudi vsi knezi in velikaši in vsi sinovi Davidovi prisegli zvestobo in se podvrgli kralju Salomonu (1 Kron 29,

23—24). Res je imel v začetku nekaj težav z možmi, ki so si tudi hoteli pri lastiti kraljestvo, pa je vse z odločno roko hitro strl (3 Kralj 2, 15).

SALOMONOVA MODROST

Pri vsem tem se je mladi Salomon dobro zavedal, kako slaboten je človek in kako težko je prav vladati ljudstvo. Ko se mu je v sanjah prikazal Gospod in mu rekel: „Prosi, kar hočeš, da ti dam!“ je Salomon odgovoril: „Gospod Bog, postavil si za kralja mene, svojega hlapca, na mesto mojega očeta Davida. Jaz pa sem še zelo mlad in ne znam vladati. Daj torej svojemu hlapcu učljivo srce, da bo mogel soditi in razločevati med dobrim in hudim; zakaj kdo bo znal vladati to ljudstvo, to tvoje tako številno ljudstvo.“ Vseč je bila ta prošnja Gospodu, ker je prosil Salomon tako milost. In mu je rekel Gospod: „Ker nisi prosil dolgega življenja, ne bogastva, ne smrti svojih sovražnikov, ampak si prosil modrosti, glej, sem ti storil po tvojih besedah in ti dal modro srce, razumno tako, da nihče pred teboj ni bil tebi enak in tudi za teboj tebi ne bo. Pa tudi to, česar me nisi prosil, ti bom dal, bogastva namreč in slave. In če boš hodil po mojih potih, ti bom dal tudi dolgo življenje“ (3 Kralj 3, 5—14).

Kmalu je mogel Salomon pokazati modrost, ki si jo je izprosil od Boga. Prišli sta h kralju dve ženi, ki sta se prepirali zaradi svojih novorojenčkov. Ena je ponoči v spanju zadušila svojega otroka in mrtvega podtaknila drugi, njenega pa vzela k sebi. Obe sta hoteli živlega otroka. Kralj pa je razsodil: „Prinesite meč in razdelite živlega otroka v dva dela! Dajte polovico eni in polovico drugi!“ Žena, katere sin je bil živ, je tedaj rekla: „Prosim, gospod, dajte ji otroka živega in nikar ga ne usmrtite!“ Druga pa je govorila: „Naj

ne bo ne moj ne tvoj, ampak razdeli naj se!“ Kralj pa je razsodil: „Dajte oni otroka živega; zakaj ta je njegova mati!“ In razširila se je kraljeva rozsodba po celim Izraelu in vse je napolnil svet strah pred njim, ker so videli, da je božja modrost v njem (3 Kralj 3, 16—28). In povzdignil je Gospod Salomona čez ves Izrael in muodelil tolikšno slavo v kraljestvu, kolikršne ni imel prej noben kralj v Izraelu (1 Kron 29, 25). Napisal je tudi mnogo modrih besed, ki jih imamo deloma ohranjene v svetopisemski knjigi Pregovorov.

ZIDA TEMPELJ

V takšnih okoliščinah mu ni bilo težko izpolniti Davidove poslednje volje. Na hribu Moriji v Jeruzalemu je sezidal Gospodu veličasten tempelj. Tirskega kralja Hirama je naprosil, da mu je dal cedrovega lesa z Libanona, za plačilo pa mu je dal žita in olja. Tirski stavbeniki in obrtniki so skupaj z množico domačih delavcev gradili to veličastno zgradbo sedem let. Trideset tisoč delavcev je bilo pri zgradbi sami, 70.000 jih je dovažalo gradbeni material, 3.300 je bilo samo mož, ki so vodili vse to delo! (Prim. 3 Kralj 5. pogl.). Sam Bog ve, koliko izmed teh je podleglo ogromnim naporom, strtih od ogromnih skalnatih blokov in pod ogromnimi debli ceder! Saj je bilo treba vse storiti s človeško roko in s človeško močjo, brez potrebnih strojev. — Sezidali so tempelj po načrtu svetega šotora, le da so ga veliko povečali in še dodali številne pomožne stavbe. Bil je silno dragocen. Vse stene znotraj so bile obložene s cedrovino in z zlatom od vrha do tal. In vse je bilo okrašeno z umetniškimi rezbarijami (3 Kralj 6, 18, 22, 29).

Ko je bil tempelj dograjen, so se zbrali v Jeruzalemu poglavarji rodov

in nepregledne množice ljudstva. V sprevedu so med godbo in petjem prenesli skrinjo zaveze iz svetega šotora na Sionu in jo postavili v presveto. In oblak Gospodovega veličastva je napolnil svetišče (3 Kralj 8, 11). Salomon pa je pokleknil pred oltar, razprostrl roke proti nebu in rekel: „Gospod, Izraelov Bog! Nebesa te ne morejo obseči, koliko manj ta hiša, ki sem ti jo sezidal. Vendar se ozri na molitve svojega hlapca! Poslušaj prošnje svojega hlapca in svojega ljudstva Izraela. Ustliš jih, česar koli te bodo prosili na tem kraju“ (3 Kralj 8, 27—30).

Potem je kralj s celim Izraelom daroval Bogu velikanske daritve: 22.000 volov in 120.000 ovac. Na ta način so posvetili tempelj Gospodov. Ko je Salomon končal svoje molitve, je švignil ogenj z neba ter povžlil žgalne in druge darove. In božje veličastvo je napolnilo vso hišo (2 Kron 7, 1). Gospod se je spet prikazal Salomonu in mu rekel: „Ustliš sam tvojo molitev in posvetil hišo, ki si mi jo sezidal, da ostane v njej vedno moje ime. Če boš hodil pred menoj kakor tvoj oče v preprostosti srca in pravičnosti in boš storil vse, kar sem ti ukazal in boš spolnil moje zapovedi, bom postavil prestol tvojega kraljestva nad Izraelom za vedno; kakor sem obljubil tvojemu očetu Davidu. Če pa se boste ločili od mene ter ne hodili za menoj, temveč častili tuje bogove, bom potrebil Izraela z zemlje, ki sem mu jo dal, tempelj pa vrgel izpred svojega obličja in Izrael bo v pregovor in zasmeh vsem ljudstvom“

NA VRHUNCU MOČI IN SLAVE

Salomon je po svojih delih in po svoji modrosti zaslovel tudi preko mej svojega kraljestva. Z vseh strani so ga hodili poslušat in prihajala so odpustanstva od vseh krajev sveta, med katere se je razširila slava o njegovi

modrosti (3 Kralj 4, 34). Celo kraljica iz Sabe v Afriki ga je prišla občudovat z veličastnim spremstvom in z dragocenimi darovi. Spraševala ga je razne stvari in vsa vzhičena priznala: „Še veliko večja je tvoja modrost nego sloves o njej! Blagor možem, ki vedno stoje pred teboj in poslušajo tvojo modrost! Češčen Gospod, tvoj Bog, ki te je ljubil in te postavil na izraelski prestol!“ (3 Kralj 10, 1—8).

Ugled in bogastvo Salomonovo je doseglo doslej neslutene višine. Bil je na višku človeške slave in blagostanja. Razen templja so tirski stavbeniki zgradili Salomonu tudi veličastno palačo: Oprema je bila zlata in srebrna, izdelana iz tísovega in cedrovega lesa ali iz slonove kosti ter okrašena z biseri. Kraljici, ki je bila faraonova hči, je dal sezidati posebno palačo. Utrdil in oplešal je mnogo mest. Njegove ladje so v zvezi s Hiramovimi dovažale z daljnih dežel zlato in srebro, slonovo kost in druge dragocenosti. Zelo se je dvignilo poljedelstvo, z njim vred pa tudi trgovina. Podjarmljeni narodi so plačevali visoke davke. Salomonova oblast je segala od Egipta do Eufrata (Prim. 3 Kralj pogl. 9, in 10.). V deželi je vladal mir in vsak Izraelec je prebival brez strahu, vsakrati pred svojo trto in smokvo vse dni Salomonove. Bog je spolnil svojo obljubo dano mlademu Salomonu, ko ga je prosil modrosti.

PROPAD

Ni pa spolnil Salomon svoje dolžnosti do Boga. Vsa neizmerna slava in moč ter bajno bogastvo in razkošje ga je upijanila. Preveč ga je zaposlila; da je začel zanemarjati svojo notranjost. Bolj in bolj se je začel oddaljevati od Gospoda, svojega Boga, obenem pa popuščati slabim nagnjenjem in strastem. Sčasoma je izgubil oblast nad samim seboj in postal suženj strasti,

posebno počutnosti. Ta mož, ki je tako iskreno znal moliti, ko je bil mlad, ki je tako odlično znal ločiti med dobrim in zlom, ki je s tako gorečnostjo sezidal veličastni tempelj pravemu Bogu, se je dal na starost omrežiti od tujih žensk, ki so ga sčasoma čisto izpridile. Obdal se je z množico teh žensk, jim ugodil v vsem, in jim dal celo graditi malikovalske templje! On, maziljenec in ljubljenec božji!

S tem je seveda silno globoko padel in strašno razžalil Gospoda Boga, ki se je razsrdil nad Salomonom in mu rekel: „Ker nisi držal moje zaveze in zapovedi, ki sem ti jih dal, bom odtrgal kraljestvo od tebe in ga dal tvojemu hlapcu. Pa ne bom storil tega za tvojega življenja iz ljubezni do Davida,

mojega služabnika, in do Jeruzalema, mojega izvoljenega mesta“ (3 Kralj 11, 11—12). Nastali so upori proti Salomonu. Jeroboamu, enemu izmed upornikov, je, bilo prerokovano, da bo vladal desetim izraelskim rodovom. Zato mu je Salomon stregel po življenju, pa ta se mu je umaknil v Egipt (3 Kralj 11, 40).

Po štiridesetih letih vladanja je Salomon umrl. Odšel je neslaven s pozornice, ker ni spolnil božje volje. Pri vsej svoji izredni modrosti ni doumel, da je več kot slava, moč in bogastvo modrost vseh modrosti: zvesto služiti edino pravemu Bogu. Zelo resen opomin nam vsem, posebno onim, katerim je Bog zaupal večjih darov ali odličnejši položaj.

Drobne vesti iz Nemčije

Martin Bormann, sin proslulega Hitlerjanca in zagriženega sovražnika Cerkve Martina Bormanna, se je spreobrn timer katoličanstvu leta 1948 obenem s štirimi sestrami in dvema bratoma, ko je študiral na katoliški šoli „Canisius“ v Ingolstadt na Bavarskem, katero vodijo misijonarji presvetega Srca. Leta 1952 je vstopil v noviciat tega reda, kjer se je izkazal za zelo gorečega v samostanskem življenju. Zdaj ima le to željo, da pojde za misijonarja v prekomorske kraje.

V Nemčiji po vojni raste število duhovniških poklicev. Tako jih je v semenišču v Paderbornu 160. Ta številka je najvišja v 175 letih od ustanovitve semenišča, ki je dalo v tem času 4.558 duhovnikov.

V mestu Bonn so otvorili dve laiški semenišči: eno za može in drugo za žene. Bonn spada pod kölnsko nadškofijo. Študij traja dve leti in v tem času se morajo kandidati usposobiti za katehete in pomočnike dušebrižnikov. Ti

laisčni semeniščniki ne smejo imeti manj kot 21 let in ne več ko 33 let. Imeti morajo tudi dovoljno izobrazbo, po možnosti veliko maturo. Po končanem semenišču ostanejo eno leto na preizkušnji. Šele potem so dokončno nastavljeni. Za vzdrževanje poskrbi škof.

Na potn do oltarja je 14 letni kmečki fant Bernhard Lehner iz škofije Regensburg. Nadškof Mihael Buchberger je ob prenosu zemeljskih ostankov pokojnega fanta Bernharda dejal: „Svetost se ne meri z leti življenja. Bernhard si je ohranil čisto dušo. Bil je vedno zvest in točen v izpolnjevanju svojih dolžnosti, pokoren, preprost in skromen v vedenju. Bil je goreč v molitvi in vesel tovariš, z eno besedo, jasen dokaz, da se da biti v mladosti istočasno vesel in pobožen.“

Od 1. oktobra dalje se ne smejo več prodajati v Vzhodni Nemčiji nabožni listi in revije, ki izhajajo na Zapadu. Vse take liste zaplenijo že na pošti.

NEBONADMOČVIRJEM

Družina Goretti išče delo

Ta film sta izdelala brata Renat in Karl Basoli po vodiču Avguščina Genina.

Igralci so preprosti kmetje s podeželja, kjer je živela sveta Marija Goretti. Njen praznik praznujemo dne 6.

Julija od leta 1950, ko je bila po Piju XII. proglašena za svetnico vpričo svoje matere, bratov in milijonske množice vernikov. Glavno vlogo v filmu igra 13 letna deklica Nežka Orsini, tudi preprosta deklica iz podeželja, kjer je

umrla mlada svetnica. Je otrok preproste, a številne družine. Zelo uspešno je igrala v znanem filmu „Fatimska Gospa“, katerega komentar najdemo v marčni številki. Ta, danes šestnajstletna deklica, je članica italijanske Katoliške akcije. Bila je izbrana za ta film izmed štiri tisoč kandidatov, da predstavlja na platnu svetnico. Zato je obljubila sv. Mariji Goretti, da ne bo nikoli igrala v slabem filmu, in vsak dan prosi svetnico, ki jo je tako dovršeno predstavljalna na platnu, da bi jo tako tudi v življenju.

ZIVLJENJE IN SMRT SV. MARIJE GORETTI

Poštena, a zelo revna kmečka zakonca, Lojze Goretti in njegova žena, zapuščata kraj, ki je bil priča njune prve ljubezni. Naselita se v Colle Ginturco, a kmalu morata zapustiti tudi to revščino.

Smo v letu 1899. Na filmskem platnu zagledamo sedemčlansko Gorettijevo družino, ki v dežju in mrazu išče svoj novi dom. Namenjeni so v kraj Canca. Najstarejši otrok ima komaj 21 let. Deklica Marija, ki nosi v naročju najmlajšo sestrico Reziko, ima komaj 10 let. Ostali: Marijan, Aleksander in Ersilija komaj še premikajo svoje drobne nožice. Trudni so in lačni. To noč prepijo v hlevu, kot pred 2.000 leti nazareška družinica.

Blizu podeželskega gradiča grofa Teneroni s težavo najamejo kos zemlje in še to pod slabimi pogoji. Sedaj bodo živeli na tej zemlji in se z božjo pomočjo borili, da ustvarijo iz močvirja rodno zemljo, ki bo mogla rediti številno družino. Ta kraj je oddaljen 5 km od mesteca Neptuno, ki leži nedaleč od Rima.

Žive v revni kmečki hiši in si dele prostore s sonajemnikom Serenellijem in njegovim 20 letnim sinom Aleksandrom.

Težko se užive v nove razmere. Mehka kmečka duša ne more pozabiti rojstnega kraja, nekdanjih sosedov in vaške cerkvice ter tamkajšnje narave z ve-

drim nebom, ki jim je vtisnila v mlade kmečke duše neizbrisne spomine.

Iznova se bo treba živeti v nove razmere po starih krščanskih navadah: „Revni dom, kjer se trdo dela, a molter vzgaja otroke v strahu božjem in pokorščini do staršev in ljubezni do resnice, poštenosti in čistosti.“ Že kot otroci se uče živeti skromno in pomagati staršem na polju in v hiši, kjer narava in zdravo družinsko okolje, ki jih obdajata, močno vpliva, da se tako čimbolj približajo Kristusu po moči njegovih milosti. Stari in preprosti, a učinkoviti način vzgoje, ki ne more biti nadomeščen z boljšim in novejšim in brez katerega propadajo današnje moderne družine (Misi iz govora Pija XII. o kanonizaciji svetnice).

Serenellijevi niso v začetku prijazno sprejeli Gorettijevih, ker so imeli slabe skušnje s prejšnjimi sonajemniki. Toda s posredovanjem sosedu Terezije se sprijaznijo. In tako se je začelo na novem domu za Gorettijeve enolično kmečko-najemniško življenje. Vsi delajo, a komaj zaslužijo za vsakdanji kruh, a zaupanje Vanj, „ki krmi ptice pod nebom in oblači lilije na polju“, jim daje moč in vero v življenje. Najstarejši sin Angel postane desna roka očetova in Marija mlada mati svojim mlajšim bratcem. Ona ne pomaga le v hiši, ampak mora poprijeti tudi za poljsko delo in večkrat na teden oditi peš v bližnji trg prodajat poljske pridelke.

Alojzij Goretti, mož in skrben oče ter neutrudljiv delavec čuti, da mu močvirje črpa mlade moči. Nekaj časa se še bori z boleznijo, a kmalu pride zanj odločilni dan. S hčerko Marijo se odpeljeta v trg Neptuno, da bi tam prodala raznovrstne pridelke. Ta dan ga trese mrzlica in se počuti zelo slabega. Marija, ki je vedno hrepenela, da bi videla morje, podoba svoje čiste in nepokvarjene duše, zapusti očeta ter odide z Aleksandrom k morski obali. Ko je gledala brezbrežno morje, je vzkliknila: „O Jezus, kako neizmerno je to morje, tako kakor tvoje nebo.“ Nato se sezuje in začne stopati v morje, — hoče

vedno naprej, voda ji seže že do kolen in čez — mladeniču se ob tem, ko jo gleda brodit z golimi nogami po vodi, zbudi poželenje po njej. Vrneta se k vozu. Aleksander, ki je bil do tedaj njen varuh, postane odslej njen zalezovalec. Vračajo se domov. Med potjo omahne oče v naročje hčerke. Spravijo ga z voza in tam na širnih poljanah preneha biti srce moža, ki se je ves žrtvoval za svojo družinico. To je bil za Marijo najžalostnejši dan. Zanj se je začelo ta dan dvojno trpljenje: smrt očetova ter tiha borba med Aleksandrom in njo, res borba za življenje ali smrt.

Za osamljeno družino se prične sedaj še težje življenje. Mlada vdova se z najstarejšim sinom in hčerko Marijo vsega v zemljo, da iz nje izvleče kruha številnim otrokom. Ob koncu leta izplača najemninu in ostane z dolgom 14 lir. Težak položaj, a ne obupa. Marija tolaži mater: „Korajza, mamica! Ne plakaj! Ne boj se! Boš videla, da bo šlo. Zmagali bomo, da zmagali! Bog nam bo dal zdravje. Zaupajmo v božjo previdnost!“ Filmski žarki, ki mečejo na platno zunanjo podobo Marije, nam ne morejo naslikati njene preproste duše. Na zunaj zgleda navadna preprosta poljska deklica iz okolice Rima. A globina ter preprosta vera njene matere je oblikovala ter gradila njeno notranjost in jo pripravila, ne da bi sama slutila, za devico in mučenico, kar je bila Marija pozneje s polno zavestjo svojih mladih let.

Hito so minevali dnevi mladi svetnici, ki so ji vsako jutro prinašali novo zrelost. Pri ne še dopolnjenih 12. letih je postala že deklet; utrjena od dela, trpljenja in vere, za dan, ki ni bil več daleč. Telesno je bila zelo razvita. Merila je 1 meter 60 cm, ko še ni spolnila 12 let. Obraz, ki je bil lepo izoblikovan, so krasile in mu dajale privlačnost velike, čiste kostanjeve oči. Glava ji je bila pokrita z bogatimi rujavimi lasmi. „Bila je lepa ta mlada svetnica, da bi bila vredna čopiča samega Fray Angelica“ (Pij XII.). Postava in oblika telesa so ji dajale videz dekleta, jasne

oči nedolžnost otroka, a stisnjene drobne ustne so izražale trden in neupogljiv značaj. Ni bilo lahko zanjo, v tem okolju, postati svetnica. Lažje bi postala osebnost v svojeglava ter muhasta, a se je trudila v posnemanju nasprotnih čednosti. Učila se je ljubiti Boga v vsakdanji molitvi, delu in ob kruhu, ki ga je jedla v znoju svojega obraza. Kolikokrat je morala težko obložena prehoditi petkilometrsko pot, da proda jajca, kokoši ter ostale pridelke in nato nakupi potrebnih reči za dom in družino. Nosj vodo iz vaškega vodnjaka in pere ter kuha za obe družini. Boli jo nagajivost bratcev: „Angel, zakaj nagajaš materi, saj vidiš, da ni več očeta!“ A vseeno jih ljubi v svojo sestrsko ljubeznijo in oni to čutijo: „Marija, brani nas, mama nas hoče tepsti!“ In glej, ljubeznivost in nasmeš Marije, razoroži jezno mater. Marija pa ne pozabi pokarati otrok in jih poučiti: „Kaj bi bilo z nami, če nam bi umrla mamica?!“ Mati je dobro vzgojila njo, a ona vzgaja sedaj ostale bratce. Ni težko vzgajati številne družine, težje je vzgojiti enega ali dva.

Marija je bila v vsem svojem ponašanju resna. Bila pa je tudi širokosrčna, požrtvovalna in ljubezniva in to v hiši, kjer je večkrat primanjkovalo kruha. Mati je pravila o njej: „Marija je imela do vseh nas bogato srce. Pri mizi je najprej drugim postregla, ne da bi nase mislila. Ko je opazila, da sem jaz malo vzela, je vztrajala, da sem vzela več, rekoč: Poslužite se, mamica, jaz sem mnogo mlajša kot vi!“

Bila je zelo pobožna, a ne napačna. Pa ne samo kadar je molila, ampak ves dan je imela Boga pred očmi. In božja milost ni bila prazna v njej, ampak ji je pripravljala mlado nedolžno srce za skorajšnje preizkušnje.

Obe družini sta ostali še nadalje v skupnem gospodinjstvu. Stari Serenelli se je večkrat napil in takrat hotel prestopiti napram mladi vdovi meje dostojnosti. A bila je skrita v hiši še večja nevarnost, ki pa je ni moglo odkriti budno materino oko. Mladj Serenelli čuti nenkrotljivo silo, ki ga vleče

k telesu Marije. Svojo strast podžiga z branjem umazanih knjig in revij, ki jih kupuje v bližnjem trgu. Marija ne slutí še nevarnosti. Skupaj delata na polju, jesta polento iz iste sklede in pogosto mu pere umazano perilo in krpa razcefrane srajce.

Nekega dne jo z besedami napeljuje v greh. Ona, ki ni nikoli hotela ničesar takega slišati, se mu iztrga iz rok rekoč: „Kaj praviš?! To se ne sme, to je greh!“ In nato v samotí joka, da tako v joku utopi prvo srečanje z zlom. Aleksander ji zapove molk s strašno groznjo. A kmalu fant znova napade, to pot že bolj energično. „Bog to prepoveduje, ti boš šel v pekel,“ je bil odločen odgovor uboge deklice. Tudi to pot Marija molči, da ne bi prišlo zopet do nepotrebnih prepírov. Sama prenaša in trpi ter se priporoča Jezusu in Mariji v vsakodnevnem rožnem vencu. Tako se njena duša vedno bolj približuje Kristusu, katerega je začela tedaj še bolj spoznavati v krščanskem nauku. Pripravljati se je začela namreč na svoje prvo sveto obhajilo. Kolikokrat je v mrazu in dežju prehodila pet kilometrsko pot, da je poslušala gospoda župnika ali učiteljico, ki sta ji razlagala verske resnice. Spovedovala se je vsaka dva meseca in tako prejemala milosti, da je bila tako njena duša vsak dan bolj pripravljena na veliki dan srečanja z evharističnim Jezusom. Na Te-lovo, 29. maja leta 1902, je prešla v vaški cerkvi, oblečena v lepo belo obleko, katero so ji podarili vaščani, svojega Kristusa. O, koliko sta si imela ta dan povedati in zaupati sri, ki sta se tako ljubili. Ta dan je naredila Marija trojno obljubo: gojiti pobožnost do žalostne Matere božje, zmoliti vsak dan 3 zdravamarije na čast Brezmadežni za ohranitev čistosti in končno, izogibati se vsega, kar bi jo zavedlo v nečistost. Ta dan je govorila materi: „Od danes naprej, ko sem prejela Jezusa, hočem biti zelo pridna.“

Marija je ohranila svojo dušo čisto, a to ne brez bojev in težav. Prilik je bilo dovolj. Pri vaškem vodnjaku, ko

Marija se brani pred napadalcem

je točila vodo, je morala večkrat poslušati nespodobno govorenje deklet. Ko je to razodela svoji materi in jo je ta vprašala, če ji to ugaia, je odločno odgovorila: „Jaz nočem nikoli kaj takega govoriti. Ne, nikoli! Rajši se dam...“ besede ubiti ni izrekla, a jo je pustila kasneje za vedno zapisano s svojo mučeniško krvjo.

Marija je bila močna. Poznala je hudo-bijo sveta in pomen skušnjav in prav zato je hotela rajši umreti kot grešiti. Ni slabotna deklica, ampak junakinja, ki ni pod mrzlim leklom mislila na raz-dejanje svojega lepega telesa, ampak na rešitev svoje neumrjoče duše. „Je to moč device, moč mučenice, ki umre grehu, da bi živela Kristusu“ (Pij XII.).

Odslej zanjó ni več miru na tem sve-tu. Boj, ki se je spočel ob brezmejnem morju, je dosegel po nekaterih praskah svoj vrhunec. Marija nekako slutí ta dan. Je nemirna. Mater prosi, da naj je ne pusti same v hiša, mati nevarnosti ne slutí in se ne zmeni za prošnje hčer-ke. Marija se čuti osamljeno. Previd-nost ne zadošča, potrebuje moči. Bolj kot tolažbe, hoče nasvetov. Misli na sveto spoved... in na kruh močnih. Napoči 5. julij 1902. Zakaj hoče jutri k sv. obhajilu? Slutnja?! Božji opomin? Še ne ve, kaj se bo zgodilo popoldan istega dne... Zunaj je vroč julijski dan. Ostali so na polju. Ozračje je tež-

Na durih se prikaže senca...

ko. A Marija čuti v svoji duši neizmeren mir. Pred nekaj urami se je vrnila od sv. maše, pri kateri je prejela hrano močnih — Kristusa. Zdaj napolnjuje mlado dušo čisto veselje. Vest ima mirno in brez očitkov. Je li to mir pred viharjem?... Pri kosilu zajemajo polento iz iste sklede. Marija je skuhala južino. Morda zadnjič zajema iz te stare, bakrene sklede. Aleksander išče njen pogled, a ona se mu izmika. Zdi se, da je šel po zadnjem grizljaju v njegovo dušo satan. Sklep je storjen. Načrt pripravljen. Takoj po kosilu prosi Marijo, da mu popoldne zakrpa srajco. Ona nekaj sluti. Ve, da ne potrebuje še danes srajce, ker ima pripravljeno drugo. Molči. Mati pa misli, da ni razumela, zato ji ukaže znova. Marija boječe pritrdi. Ko pospravi kuhinjo, vzame srajco in jo začne krpiti na stopnicah. Aleksander dela na polju. Sedaj je prišla njegova ura. Odda

voz Marijini materi in z izgovorom odide v hišo. Tam vzame nož, ki ga je preje skrbno nabrusil, pripravi pri vratih klop za zapah in pokliče Marijo. „Kaj hočeš?“ vpraša boječe deklica. „Ne grem, če mi ne poveš, zakaj!“ Poln strasti in v jezi zagradi deklico za roko in jo odvede v kuhinjo. Ona ne vpije, a je zelo resna in se trese. Misli, da bo zlepa zmagala kot že večkrat. „Vdaj se!“ — „Ne, nikoli ne, to je greh!“ — „Vdaj se, sicer te ubijem,“ in v tem dvigne bodalo nad ubogo deklico. „Ne, to je greh, in če hočeš to storiti, boš šel v pekel.“ — Hoče se iztrgati iz njegovih rok, a on napade in jo večkrat rani v trebuh. Ona pa se ne meni toliko za rane, kot da si popravi obleko na razgaljenem telesu. Medtem se onesvesti, on se za hip umakne v sobo. Ko se ona osvesti, začne klicati njegovega očeta, a med tem se Aleksander vrne k njej in ji zada še nove rane v vrat in prsa.

Marija je sedaj kot mrtva. Ob klicanju se zbudi mala Rezika, ki začne jokati; pride bratec, ki ga pošlje mati, češ kje je Marija, da ne potolaži Rezike. Mladi Marijan se skupaj s starim Serenellijem znajde pred strašnim prizorom. Med tem vstopi še mati in obupni klici pritegnejo še sosedo.

Vsa vas je pokonecu. Nato pride sanitetni avto in prijašejo karabinerji, ki otmejo ubijalca, da ga razjarjena množica ne linča. V bolnišnici se zdravniki trudijo, da rešijo življenje, ki ugaša na posledicij štirinajstih ran. Nato pride duhovnik, ki ji podeli sv. popotnico. Dolgih 20 ur se bori Marija s smrtjo bolečina, žeja, odpuščanje ubijalcu, končno se poslovi od matere in bratcev in vpiše v Marijino družbo, kateri se bo kmalu pridružila za večno. Dne 6. julija leta 1902 izdihne svojo mlado, čisto dušo. Ima 11 let, 8 mesecev in 20 dni. Na dan pogreba govori množici duhovnik: „Deklice, dekleta in žene, učite se od te preproste vaške deklice, kako se je treba boriti in če je potrebno, tudi umreti za sv. čistost.“

Proizvajati verske filme je zelo tvegana reč. Posebno za družbe, ki gledajo na čim večji dobiček. Današnji svet se boji resnih filmov, kajti ob njih se mu vzbudi vest z očitki ter vprašanje o onostranskem življenju. Zato ljudje raje gledajo filme, ki vest uspavajo in telesu nudijo užitke mesa. Filmati prav v časih, ko povsod cveti pohota, življenje slabotne deklice, ki je vsemu temu odmrila, zato da bi večno živela, je pravzaprav drzen korak. Tega se je zavedal tudi pisatelj vodiča za film. Kako združiti nebo z zemljo, kako približati peklo nebesom? Saj je naše življenje neprestano nihanje med zlom in dobrim. Ali naj se torej svetnico idealizira in tako prikaže današnji mladini? Kaj pa, če se raje ustvari nekaj novega, a resničnega? Sklep je bil storjen: Podajmo življenje svetnice tako, kakršno je bilo! Svetloba in senca, boji in zmage, skušnjave ter čednosti, nič romantičnosti, kajti moderni človek hoče biti kritičen in romantičnosti ne mara. Hoče gledati resnici v oči, čeprav je ta korak. Zamisel režiserja je uspela. Na mednarodnem filmskem festivalu v Benetkah je bil film nagrajen z eno prvih nagrad.

KAKO NAJ SODIM FILM JAZ?

Vsak film moremo motriti z dvojnega vidika: umetniškega ter moralnega. Kinematografsko je film dovršen in se lahko postavi ob stran vsakemu modernemu filmu. V današnjem italijanskem filmu se opaža tendenca, ostati zvest resničnosti. Zato se v njem vse naravno dogaja, brez pretiravanj in izumetničenj. Celo igralci so navadni kmetje, ki niso nikjer študirali oderske ali kinematografske umetnosti. In kljub temu, ali prav radi tega so uspehi čudoviti.

V moralnem oziru film prikazuje dve skrajnosti: Marijo in Aleksandra. Junaška čednost proti umazani, s slabim čtivom gojeni strasti. Režiser je znal obe skrajnosti dovršeno vključiti v okolje dogodkov. Vročemu julijskemu

Marija Goretti umira

popoldnevu in žetvi na polju postavi nasproti mirno delo v hiši ter spanje nedolžnega otroka. Res mir pred viharjem. Nato nastopi višek. Kar smo sejali, to bomo želi. Razbesnela strast si zadosti v umoru junaške deklice, ki je vedno sebi odmirala, da bi v drugih Kristusu služila. Sovraštvo, ki je plačano z odpuščanjem.

POMANJKLJIVOSTI FILMA

Film lepo prikaže življenje deklice, ki umre, da ohrani svojo čistost. Ali to že zadošča za razglasitev za svetnico? Ne pokaže nam torej dovolj ostalih herojskih čednosti, ki so potrebne za kanonizacijo. Manjka to, kar morda Italijani že poznajo oziroma so videli od blizu: življenje in čudeže svetnice, ki so ji pripomogli do svetniške časti.

Nekaterim se zdijo nekateri dogodki zelo močni. Zgodi se, da si celo ljudje, ki so te stvari navajeni gledati ob bli-

zu, zakrijejo obraz in hočejo oditi iz dvorane.

Pa ne bodimo izumetničenj, ne bojmo se tega, kar večkrat celo želimo in mislimo, ampak delajmo to, kar bi morali misliti tudi tedaj, ko gledamo pod krinko lepega in umetnega najpodlejše namige, ko temu, kar bi morali vedno sovražiti in odklanjati.

KORISTI ZA MLADINO

Ta film moremo danes priporočati mladini. Ne bojmo se nekaterih surovosti. Teh se naučijo v drugih na prvi pogled bolj nedolžnih filmih. Kajti realno življenje pokaže marsikaj, kar na platnu ne vidimo „skoraj nikoli“, a vpliva na mladino ravno na nasproten način, kot pa realen film: „Nebo nad močvirjem“.

Vo. Fk.

Zanimivosti iz diaspore v Srbiji

Leta 1928 je začela v Skoplju izhajati „Blagovest“. Njen namen je bil, da med razpršenimi katoličani skopljanske škofije budi versko zanimanje in vsaj deloma nadomesti pomanjkanje rednega dušnega pastirstva. Ta škofija je takrat imela okrog 20.000 katoliških Albancev, naseljenih po Kosovu in Metohiji, okrog 5.000 katoliških Janjevcev in Cetničanov, ki so slovanskega porekla, saj so se v 14. stoletju preselili iz Dalmacije, nadalje je bilo takrat tudi še nekaj tisoč nestalnih katoličanov, ki so po letu 1918, ko je nastala Jugoslavija, prišli v te južne kraje. Med njimi je bilo veliko orožnikov, financarjev, oficirjev, nekaj civilnih uradnikov, rudarjev in kmetov. Ti slednji so se naselili po izpraznjenih turških posestvih. Po narodnosti so bili zastopani vsi narodi in vse narodne manjšine Jugoslavije.

Leta 1934 je prišel v Skoplje ljubljanski novomašnik Alojzij Turk, ki se je z vso vnemo vrgel na pastoracijo ravno teh razpršenih doseljenih katoličanov, ki so predstavljali ondotno diasporo. Zaradi takih potreb je takratni tamošnji škof svetniški Franc Ivan Gnidovec klical slovenske duhovnike v svojo škofijo. Kmalu po svojem prihodu je g. Turk postal urednik „Blagovesti“, v kateri je živahno opisoval svoja pastirska pota preko Sandžaka, Čakora, kakor tudi preko raznih težkih hribov Macedonije. Jezik, v katerem se je v listu pisalo, je bil srbohrvatski, deloma v latinici deloma v cirilici. Vsekakor se je poznalo, da je urednik Slovenec. Tako je ostalo tudi še nekaj časa po smrti škofa Gnidovca

„OBLAKI SE RAZGRINJAJO“

Mons. Feltin, pariški nadškof, ki je 20. januarja prejel kardinalski klobuk, je hotel v svojem lepem govoru pri duhovnih vajah podčrtati rastoči pohod Cerkve.

V mojih letih se da še boljše razumeti tolažilivo resnico te ugotovitve.

Ko sem prišel januarja leta 1889 kot mlad kaplan v Clichy, je bil moj prvi vtis, da stojim sredi brezbriznosti in sovražnosti. Ob nedeljah je prišel k maši le redek možakar. Pač pa so v procesijah zahajali v pivnice ter ostajali tam do konca bogoslužja.

In na cesti so bila sramotjenja vsakdanji kruh duhovnikov.

V Saint Roche sem leta 1896 naletel na človeški ozir, ki je tedaj vladal v odlični in bolj izobraženi družbi.

Zene in dekleta so hodile k maši ob nedeljah, pa ne zaradi maše ali nedelje. Toda moške so jih polagoma pregovorili in začeli so vsi skupaj zahajati v slaščičarne namesto v cerkev.

To je bilo eno velikih razočaranj v mojih mladih letih, ko sem videl toliko ljudi, ki so izgubljali vero, ker so prebirali

Renana, moža „mekkušnosti“ in „morebitnosti“... Renana, ki je bil tedaj najbolj moderen, kategorija pa danes nihče več ne prebira.

Oficir, ki je hodil k maši, je bil že zaznamovan. In ako je prišel z molitveno knjižico, je bila njegova bodočnost uničena...

To je bila doba zasledovanja, pogostnih dram, ki sem jih jaz opisal v „Samo duhovnika ne med teboj in menoj!...“

Dandanes pa je v naših cerkvah toliko moških kot žensk. In nobenih človeških ozirov ni več, razen med tistimi, ki so revni na duhu, ali pa med tistimi, ki so zato, da ohranijo kruh svojim družinam, obvezani od framašonskih lož, da ne bodo nikdar prestopili cerkvenega praga, razen na dan svoje smrti.

Cerkev ne le, da pridobiva vedno več duhov, marveč se tudi poslužuje vseh pridobitev moderne znanosti in tehnike.

Spominjam se, da sem bil ob pojavu prvega kolesa napisal članek, naj bi podeželski duhovniki, ki so često preobloženi s farnimi zadevami, dobili dovoljenje za rabo kolesa.

To je bil ogenj v strehi pri tistih, ki so sicer dobromiselni, pa so naenkrat postali neizprosni varuhi preteklosti in prepovedali pomladiti si obraz ob jutranjem dihu bodočnosti.

Zdaj pa se vozijo s kolesom celo redovniki in često v značilnih haljah davne preteklosti.

Drugo še bolj značilno dejstvo. Z M. Richemontom, ravnateljem gledališča Champs-Élysées, sem šel k sv. Lovrencu na Var, da nadzorujem mašo, ki naj bi se igrala na platnu na podlagi moje filmane povesti: „Kako sem ubila svojega otroka“.

Pri prvi seji sem videl, da niso bili igralci popolnoma „na viši-

vse do prihoda sedanjega škofa Smiljana Čekada. Pri tem letu 1940 je Alojzij Turk predložil uredniške posle na ramena škofovega tajnika in odšel za župnika v Bitolj, koder je imel precejšnjo diasporo, zlasti Ohrid. V aprilu 1941 je izbruhnila vojna in list je prenehal.

Po drugi svetovni vojni na pomlad leta 1946 je „Blagovest“ spet začela izhajati. Sedaj ne več v Skoplju, ampak na ozemlju beograjske nadškofije, v mestu Nišu. Glavni urednik je nekaj časa ostal še g. Turk, ki je medtem postal generalni vikar skopljanske škofije, a odgovorni urednik pa mons. Viktor Zakrajšek, ki je z januarjem 1941 postal konzultor beograjske škofije in župnik ter dekan v Nišu. Prve štiri številke lista od aprila do avgusta so izšle v Nišu, vsaka na 16 straneh. Ker je tedaj lastnik tiskarno prodal, se je morala „Blagovest“ preseliti v Beograd.

Za Beograd so govorili tudi drugi razlogi: v prestolici je bilo laže dobiti tiskarno s strojnimi stavkom, nadalje sodravnike, papir in drugo. Tako je „Blagovest“ postala beograjski katoliški list. Tu je postal odgovorni urednik, a potem tudi tehnični, dr. Janez Jenko, beograjski katehet, z izjemo nekaj mesecev, ko ga je nadomestoval konzultor dr. Milorad Avramović v letu 1950.

V tem razdobju od oktobra 1946 do maja 1952 je preživljal list razne težave, ki se razodevajo v tem, kako so se menjale tiskarne, menjala oblika lista, menjalo število strani, menjal rok izhajanja, menjal raznovrsten papir. Še nekako najbolj redno je izhajal list v letih 1947 in 1948, redno vsak mesec na 32 straneh. V letu 1949 je nastal za januarjsko številko daljši presledek do meseca julija in potem spet od oktobra istega leta do marca 1950. Nato je bil obseg lista zmanjšan na eno četrtino, kar je ostalo do decembra 1951. Nato je list spet izšel štirikrat mesečno do aprila 1952.

V tej dobi od 1946 do 1952 se je povsod čutilo pomanjkanje katoliških časopisov, pa so verniki segali za listi, ki so jih mogli dobiti. Tako se je „Blagovest“ razširila izven meja južnih, srbskih škofij v prečanske kraje, deloma celo v Slovenijo.

Po vsebinj je ta čas prinašala „Blagovest“ sestavke in članke iz vseh bogoslovnih strok, prav precej tudi iz apologetike, tako da je mogel čitatelj pridom duhovnik kakor laik,

izobraženec kakor manj šolan človek. Morda bi jo mogli karakterizirati, da je bila malo nad gladino povsem poljudnega nabožnega lista. Redno je prinašala odlomke originalne domače povesti, pisane posebej za „Blagovest“, in kratek pregled vesti iz katoliškega sveta, kolikor jih je bilo mogoče dobiti.

Kakor vsaka stvar, nosi danes pečat časa, njegovih borb in težav, tudi „Blagovest“. List nima nobenih platnic, papir je slab, tehnična oprema precej primitivna. Pisana je v latinici, deloma v jekavskem, deloma v ekavskem dialektu.

Kakor čujemo, trenutno list preživlja malo krizo. Tiskarna, katera jo je dosedaj tiskala, je odpovedala delo, a druge tiskarne, ki bi bila voljna prevzeti delo, še ni bilo mogoče dobiti.

Z APOSTOLSKIH POTOV V DIASPORI

V Ušču ob Ibru je star rudnik. Tu obiščem slovensko družino. Babico razveselim z veselo novico, da bo naslednje jutro sveta maša. Hčerko pripravljam, da napiše prošnjo za odvezo od izobčenja. Ima tri otroke; dva je dala krstiti v pravoslavni cerkvi, najmlajšega sem krstil jaz. Prošnjo ji moram narekovati. A drugo jutro — razočaranje. Babica, ta je prišla k maši, žena pa ne, niti ni poslala prošnje: mož ne pusti...

Družino N. sem prosil, da bi smel pri njih maševati, pa tudi prenočevati. Najvažnejšo nalogo moram opraviti: Gospodarjev sinko je še edini v Ušču, ki ni prejel svetega obhajila. Sedaj je še v šoli. Oče je na delu, katoličan, doma iz Nemčije. Babica je evangelijske vere. Celo popoldne učim Riharda moliti. Pripravljam ga na sveto spoved in sveto obhajilo. Zvečer je ves razigran, kar samo se mu smeje. Dal sem mu križec, za njegov oltarček. Tudi oče in mati sta vesela in še dva otročiča tudi. Drugo jutro smo s skupnimj močmi postavili oltar in ga okrasili s cvetjem. Med mašo je mali prejel prvo sveto obhajilo. Oče je ministriral. Mati je zajokala.

Zvečer grem obiskat še druge družine. Tu ima mati dve hčerki, je pa ločena. Ena hčerka ima že dve leti starega, a še ne krščenega otroka. Mnogo je bilo treba truda, da so otroka dali krstiti! Mlada mati — tudi že ločena od moža — ni poučena v veri, ne moli. Obljubijo mi, da bodo molili vsak večer desetko rožnega venca.

ni“. Tedaj sem pograbil škaltlo s pudrom in šminkami in si začrtal gube na obrazu, da sem mogel sam predstavljati prvi prizor tega filma. In sem naredil to tako dobro, da je ostalo dokončno.

Toda zvečer, ko sem se vrnil v avtomobilu na Esterel, se je ravnatelj naenkrat obrnil k meni in me zaskrbljeno vprašal:

„Ali se vi nič ne bojite? ...“

„Bojim? ... Čemu? ... zakaj?“

„Ker bo film z „vašo“ vlogo predvajan v Parizu v dvorani Mogador. In vi ste prvi duhovnik, ki ste se dali filmati. Kaj bodo rekli vaši predstojniki? ...“

„Prav res, niti mislil nisem na to, niti en sam trenutek!“

Moji predstojniki niso rekli ničesar.

In dandanes je Cerkev sprejela kino, ki se je udomačil povsod, za širjenje resnice.

Sami ste opazili, kako so letos filmi popolnoma verske, dá, celo mistične vsebine in gledališka dela istega duha vseč občinstvu.

Cerkev in napredek morata korakati roko v roki proti bodočnosti. Toda vladati mora soglasje, izenačenje med materialnim in moralnim napredkom.

Nevarnost — in celo zelo velika — lahko nastane, kadar se človek pusti obvladati ponosu mehanizma in tehnike.

Vsaka luč ima svojo senco.

Toda ta senca nikakor ne sme ovirati našega prizadevanja za napredek.

Mi verujemo v živo Cerkev, ki osvaja z vso silo in vsem navdušenjem svoje večne mladosti.

PIERRE L'ERMITE.VINKO

JUNAK STEPINAC

Lepe besede je napisal dnevnik „El Pueblo“ o zagrebškem nadškofu:

Zagrebski nadškof je bil po-
višan h kardinalski časti.

Vsi se radujemo tega.

Vsiljena, skoro blazna oblast
že več let določa usodo Jugosla-
vije. Podla in drzna roka hoče
tam streti vero, duha in vse kar
je vzvišenega, plemenitega in le-
pega. S pravim peklenskim besom
preganja Cerkev.

Jo preganja z nerazumevanjem
in sovraštvom. S satanskim sov-
raštvom tulečega volka in po-
žrešne hijene. To sovraštvo se je
vedno kazalo proti vsem, ki so
raje umrli v miru z Bogom kot
bi hlapčevali hudiču. In med te-
mi, ki so se borili za Boga in do-
movino v Rusiji, Mehiki, Španiji,
Poljski, Ogrski, Rumuniji, Bolga-
riji in trpe še danes neizrekljive
muke, ki nimajo imena, je tudi
prevzvišen zagrebski nadškof,
čudovit izraz zvestobe in krščan-
ske močnatosti za Kristusovo za-
devo in težave svojega naroda.

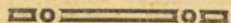
Mons. Stepinac je le simbolič-
no prejel kardinalski klobuk, kar
je seveda v veliko zadoščenje ne-
katerih ljudi, ki so zlobnejši od
krvoločnih zveri.

Konzistorij pa ima izredno ve-
ljavo, kar dokazuje vesoljnost in
ednost Cerkev, ne le, ker ga
tvorijo zastopniki raznih dežel,
temveč tudi ker papež Pij XII.
nudi s tem junaškemu nadškofu
veliko tolažbo in neprecenljivo
zadoščenje.

Veseli nad pridobljenimi ovčkami hitim .
drugi rudnik Jorando. Rad bi osrečil starega
Slovenca — vdovca. Žena mu je umrla pre-
letom. Ni mi javil. Pokopal jo je pravoslavni
duhovnik. Sedaj preveč pije žganje in kolno.
Prosim ga, naj si ne uničuje življenja. Ne
razume. Domovina, sveta vera, Cerkev — vse
to mu je tuje. Tudi Bog. Skozi vrata pokuka
dekletce sedmih let. Skušam jo prav ljubez-
nivo vprašati, če pozna Jezusa. Ne, še ni sa-
šala o njem, ga ne pozna. Kako rad bi jo
poučil o Jezusu — a mati Slovenka jo kliče:
ne pusti, da bi kaj slišala o Odrešeniku. . .

Tudi nekaj nemških družin je tu. Iz Ba-
nata so. Danes eni posvetim svoj obisk. Mladi,
a slepi oče na rokah nosi najmlajšega otroka.
Pozdravimo se. Rad bi mu pomagal, kakor
Jezus slepcu pri Jerihi. Povabi me v sobo. Že-
na bolna in pri njej drugi otrok. . . Kako je
hudo! Oče pripoveduje, da je delal v Boru,
težko delal. Tam je oslepel, sedaj ne vidi nič.
A ni nesrečen. Nekoč je bil velik komunist.
Bil je prepričan, da more samo komunizem
osrečiti vse narode. A spoznal je zmoto. Spo-
znal resnico, ki je samo v katoliški Cerkvi.
Ta resnica mu je luč v temi. Vesel je, pre-
pričan katoličan. Svojo vero povsod odločno
izpoveduje. Otroke uči moliti. Kupil jim je
katekizem. Sam je zelo zaželel svete zakra-
mente. Kako sem ga bil vesel! Kako pristržno
sva govorila o Cerkvi. Otroci so se razveselili
skromnih podobice, oče pa duhovnega prero-
jenja pri sveti spovedi. Zadel sem drugo ovčko
na rame in vesel sem se vrnil domov.

Tako hodim iz kraja v kraj. Kako rad bi
bil vsem dober pastir, da bi vse privabil v
Kristusov hlev. A večini ostanejo ušesa gluha.
srca mrzla, zakrknjena. Rad bi zelo pogosto
obiskoval te kraje trpljenja in bede. . .

V umobolnici

Neki deželni knez je prišel nekoč ne-
napovedano v neko umobolnico. Pozvo-
nil je in vratar, ki je prišel odpirat in
ga ni poznal, ga vpraša: „Kaj vendar
željete, ko tako silno zvonite?“ — „Od-
prite vendar, jaz sem deželni knez.“

Vratar ga sumljivo pogleda, nato pa
mirno odgovori: „Le pridite, le kar na-
prej, od te sorte imamo notri že štiri,
ki tudi pravijo, da so deželni knezi.“

Dobro delo

Mihcu je mama zabičala, da mora vsak
dan storiti kaj dobrega. Nekega jutra
pride ves vesel in ponosen k zajtrku in
se pohvali: „Danes sem že na vse zgodaj
naredil dobro delo.“

„Lepo. Kaj pa si naredil?“

„Stari penzionist in njegova gospa
sta šla na kolodvor, pa sta se bala, da
zamudita vlak. Spustil sem psa z veri-
ge, pa sta ujela vlak.“

Ob priliki zadnje pomilostitve je prišlo na svobodo 43 slovenskih duhovnikov. Toda, preden so zapustili svoje mračne celice, so morali podpisati posebno zahvalno pismo Titu s sledečo vsebino: „Mi pomiloščeni duhovniki, priznavamo, da smo se pregrešili zoper zakone ljudske oblasti in obžalujemo, kar je bilo napačnega.“ Tako so se morali duhovniki še enkrat ponižati, preden so prišli na svobodo, katera jim je bila pred leti krivično odvzeta.

P. Anton Prešeren S. J., glavni asistent za slovanske narode pri jezuitskem redu v Rimu, je 6. junija 1953 praznoval sedemdesetletnico svojega življenja. Po rodu je sorodnik pok. nadškofa Jegliča. Po vstopu v jezuitski red je najprej uspešno deloval na Hrvaškem, nato pa je bil poklican v Rim, kjer je njegovo ime v cerkvenih krogih radi njegove temeljitosti, vestnosti in dobrote splošno znano. Veliko dobrega je č. g. jubilarnt izkazal Slovencem v najhujših časih begunstva. Vsak, kdor se je k njemu zatekel, je prejel besede tolažbe in poguma, pa tudi materialno pomoč. Tudi danes je p. Prešeren v Rimu tista centralna osebnost, okoli katere se Slovenci radi zbirajo. Naj nam Vsemogočni plemenitega in dobrega g. patra ohrani še dolgo vrsto let in mu da dočakati videti osvoboditev domovine izpod komunističnega jarma!

PRIMORSKE VESTI

Delovanje dekliške Marijine družbe in Krožkov. Po smrti č. g. mons. Brumata se je zdelo, da bo goriška Marijina družba počasi izhijala. Pa hvala

Bogu ni tako. To lahko z veseljem ugotovimo sedaj, če pogledamo nazaj na zadnja leta njenega delovanja. Goriška Marijina družba je bila v letih pred vojno predvsem družba za dekleta iz dežele, ki so služila v mestu. Sedaj je dežela odrezana od Gorice in z veseljem ugotavljamo, da se vrste Marijine družbe kljub temu vedno bolj množijo in da pristopajo pod Marijino zastavo tudi mestna dekleta. Tudi sedaj čaka lepo število novink, da pristopi v Marijino družbo. Glavno zaslugu pri tem ima novi voditelj č. g. dr. Humar, ki posebej posebno pažnjo prav tem mladim novinkam. Pa tudi drugih poštvovalnih duš ne manjka med družbenicami, ki ves prosti čas žrtvujejo za Marijino večjo čast. Pa tudi kulturno se dekleta prav pridno udeležujejo. Igralska družina Marijine družbe se vedno bolj uvršča med najboljše igralske skupine na Goriškem. To so Marijine družbenice pokazale predvsem z zadnjima prireditvama na pustno nedeljo in torek. S šaloigro „Štiri neveste in en ženin“ so nam dekleta pokazala, da so kos tudi sodobnim, modernim igram. Tudi dekleta iz Krožkov, ki so največkrat družbenice, pridno pomagajo, najsi bo pri kulturnih večerjih, ali pa pri prireditvah. V Krožkih se življenje lepo razvija, zlasti še v dijaškem Krožku in v Krožku izobraženk. Sestanki se vršijo redno vsak teden.

V Podgori pri Gorici je dekliški Krožek priredil zelo uspešno pustno veselico. Pa ne da bi bil na programu sam smeh, tudi marsikaj resnega in lepega smo videli in spoznali veliko ljubezen

te idealne mladine do niene vzornice Marije. Kako potrebna je organizacija dobre mladine v tem predmetju, v katerem so največje goriške tvornice, ki požirajo in pokvarjajo mladino ne samo moralno marveč tudi narodno. To uvidijo vsi, ki imajo v teh težkih časih opravka z mladino.

Kulturne prireditve na Placuti in v goriški okolici. V mesecu marcu smo imeli na Placuti dve kulturni prireditvi, za katere je poskrbelo Slovensko katoliško prosvetno društvo. Pri prvi je škofijski kancler č. g. dr. Klinec predaval o spiritizmu in nam v zvezi s tem povedal marsikaj zanimivega in odkril vse spletke in sleparije spretnih medijev. Druga prireditev je bila posvečena slovenski materi. To proslavo so skupno s Kat. prosv. društvom priredili dekliski krožki. Proslava je bila res bogata in je lepo uspela. Na sporedu je bil govor, deklamacije, prizori s petjem in zborne deklamacije.

Tudi po deželi, kakor v Števerjanu in Sovodnjah so se spomnili na slovensko mater in ji pripravili lepe proslave. Če pomislimo, kako posebno po vseh fronta lovi mladino v svoje mreže, moramo res pohvaliti to idealno mladino, ki si upa kljubovati tudi takim nasprotnikom brez sredstev in tudi brez potrebnih prostorov, le z velikim idealizmom v srcu.

Nova odkritja v Landarski jami. To je jama v Slovenski Benečiji. Vhod je spremenjen v kapelico, kjer se vsako leto na velikonočni ponedeljek tudi mašuje. Jama ima zgodovinsko preteklost, zato so jo obiskale že velike množice. Vendar v notranjost jame si nihče ni še upal. Letos na veliki četrtek pa so se trije goriški fantje, člani Raziskovalnega društva odločili in dobro opremljeni začeli pot v globoko notranjost jame. Hodili so celih štirinajst ur in med potjo odkrili čudovite stvari. Našli so ročni mlin in krušno peč iz kamene dobe, odkrili so 14 jezer, izmed katerih nekatera že suha. 15. jezero pa je bilo tako obširno, da si ga niso upali preplavati z gumijastim čolnom in so

od tu začeli svojo povratno pot, trdno prepričani, da se v notranjost jame še povrnejo in odkrijejo še vse nadaljne njene skrivnosti.

Repentabor na Tržaškem. Zapustil nas je naš župni upravitelj preč. g. Avgust Žele. Odšel je v Ameriko, kakor že nešteti pred njim. Ohranili ga bomo v lepem spominu, saj se je veliko trudil za čast in lepoto hiše božje, tako da je svojemu nasledniku pustil kar lepo urejeno cerkev in tudi župnišče. V soboto pred belo nedeljo pa smo že dobili naslednika v osebi preč. g. prof. dr. Metoda Turnška. Sprejeli smo ga s prišrčnim veseljem in mu želimo, da bi mu bilo bivanje med nami prijetno in uspešno polno.

Slovenski frančiškani v Kopru. V začetku aprila so prišli na obisk iz Ljubljane v Koper trije patri frančiškani, med njimi pater Roman Tominc. Prišli so, da si ogledajo frančiškanski samostan in uredijo vse potrebno glede prihoda slovenskih frančiškanov v Koper. Civilna oblast v coni B, ki je pod Jugoslavijo, je že izdala za to potrebno dovoljenje. Pa tudi Vatikan je že odobrila. Tamkajšnji frančiškanski samostan je od leta 1945 dalje spremenjen v zapor in bo v kratkem izpraznjen. Naj omenimo še, da je bil koprski frančiškanski samostan za časa Avstrije last slovenskih patrov. V tamkajšnji bližini je tudi zelo znana in obiskovana božja pot Strumjan, ki pa ga opravlja neki italijanski frančiškan.

Komunistično časopisje napada lurško Mater božjo. V Ljubljani je pred kratkim izšla v prevodu povest Emila Zola o Lurdu, v kateri brezbožni pisatelj silovito napada in sramoti ves začetek Lurda in njegov prvi razvoj. Knjiga je na indeksu, a „Primorski dnevnik“ misli ravno obratno, ko je pred kratkim dan na dan prinašal odlomke te podle povesti in delal zanjo propagando. Primorski katoličani so vsled tega ogorčeni! Lurd je vsem katoličanom svet kraj in nikakor ne morejo dovoliti, da bi brezbožno časopisje blatilo in sramotilo to, kar je njim naj-

svetejši. Prav tako je pred kratkim isti časopis prinesel vest, da so v Zagrebu izdali dokumentarni film „Kardinal-zločinec“. V tem filmu, pravijo, je dokumentirano „zločinsko“ delovanje bivšega zagrebskega nadškofa Stepinca in razkrinkana vsa lažna propaganda Vatikana, ki skuša prikazati svetovni javnosti Stepinca kot mučenika in žrtev režima.

Da je kardinal Stepinač res mučenik in žrtev režima, to bo jasno pokazal prav ta film, kajti lažnikom in ubijalcem ne bo nihče več verjel.

SLOVENSKA KOROŠKA

„Spomini na škofa Rožmana“. Pod tem naslovom je začel mladostni prijatelj našega škofa č. g. Alojzij Vanti, danes župnik v Selah, objavljati v celovškem „Našem tedniku“ spomine na škofa dr. Rožmana. Škof dr. Rožman in župnik Vanti sta si namreč ožja rojaka in po Vantijevih besedah dobra znanca in prijatelja že od mladih let. Po starosti je g. škof štiri leta pred župnikom Vantijem. Iz tega dela spominov, ki je bil objavljen v 12. številki „Našega tednika“, 19. marca 1953 ponatiskujemo oni del, ki se nanaša na 50 letnico Akademije slovenskih bogoslovcev krške škofije, ker zadeva same velike moze iz naše slovenske kulturne zgodovine. Takole se spominja g. župnik Vanti:

„Ob 50 letnem jubileju Akademije slovenskih bogoslovcev v Celovcu maja 1908 so bogoslovci priredili sijajno akademijo, katere se je udeležila številna duhovščina in mnogi laiki, na kateri sta govorila šentjakobski župnik Matej Ražun in dr. Janez Ev. Krek, bogoslovni profesor v Ljubljani. Bogoslovec-četrtletnik Rožman je kot predsednik Akademije zborovanje zelo spretno vodil.“

Pisma koroški mladini iz Avstralije. Kot smo v letošnjem „Duhovnem življenju“ že omenili, je lani odšel v Avstralijo dr. Janko Mikula. Ta je sedaj začel v „Našem tedniku“ objavljati

med drugim tudi pisma koroški mladini, ki jih ta hlastno prebira, saj je v njih toliko zanimivega in poučnega. Radi pa jih bero tudi odrasli. Iz prvega pisma objavljamo izveček opisa avstralskega življenja:

„Leta 1951 sem Avstralijo gledal kaj drugače, kakor jo gledam danes. Spoznal sem jo in pustinja se mi prikazuje prijetnejša in živahnjejša. Vse skozi pa živim med mladino, katera je povsod najiskrenejša.“

„Da ne zaidemo predaleč, se ustavimo kar pri otrocih. Tem velik del življenja poteče v avtu. Med tednom mlada mati ne strpi sama doma. Mož dela na farmi ali v tovarni, ona pa košek z otrokom postavi v zadnji del avta in hiti k prijateljici. Ob sobotah in nedeljah ima otrok svoje mesto v avtu in se zabava z igračkami, katere nad njim vise. Oče in mati pa se zabavata po svoje. Ko je otrok nekoliko večji, ima družino v psu; brez tega je težko najti družino. Psi otroke še v šolo spremljajo in si je težko predstavljati avstralskega psa kot čuvaja, pač pa je pes „najmanjši otrok“ v družini. Poslušam pogovore 5—6 let starih otrok in se jim moram smejati, ker govorijo o pikniku, kinu, piščkih itd.“

Skrb vlade za koroško slovensko mladino je kaj klavrna. Davno, davno je že, kar je bila slovenska vadnica za 1. šolski razred razprodana. Tako učitelji kakor otroci jo odtedaj hudo pogrešajo. Vse prošnje in posredovanja so zastoj. Rokopis leži še vedno v miznici deželnega šolskega sveta ali na deželni vladi. Tako skrbi Avstrija za slovensko narodno manjšino! Vse obveznosti, ki jih je sprejela glede nje, so ji deseta briga.

Zanimivo izjavo je podal deželni glavar Wenedig na zborovanju v Velikovcu 28. februarja tega leta. Takole je dejal: „Najljubši so mi Slovenci, ki so volili avstrijsko socialistično stranko. Dragi so mi tudi Slovenci, ki so volili avstrijsko ljudsko stranko. Ne zaupam pa Slovincem, ki niso volili nobene od pravkar imenovanih strank.“ Torej je

deželni glavar pač mnenja, da so mu najbolj pri srcu tisti Slovenci, ki so se sami odpovedali slovenstvu. Ker so ofarsko usmerjeni Slovenci to pot volili avstrijske socialiste, so tudi oni postali ljubljenci Nemca Wenediga. Res

lahko si častitajo k takemu priznanju! Vsem Slovencem pa, ki so ostali zvesti svojemu krščanskemu in narodnemu programu in niso klonili pred grožnjami, spletkami in klevetami, naše občudovanje in naše čestitke!

IZJAVE KARDINALA STEPINCA AMERIŠKEMU NOVINARJU TRANDL LESSINGU

Tiste dni, ko se je Josip Broz-Tito vračal iz malo častnega obiska v Londonu, so jugoslovanske oblasti preselele svet z novim udarcem proti kardinalu Stepinču. Sklenjeno je bilo namreč, da v bodoče kardinal ne sme več sprejemati obiskov. Formalni povod za to odločitev so bile izjave, ki jih je kardinal podal ameriškemu novinarju Trandl Lessingu. Bile so nato objavljene v zelo razširjenem ameriškem magazinu (listu) „Catholic Digest“. Kratka vsebina teh izjav je sledeča:

1. Nisem mogel iti v Rim po kardinalski klobuk. Pa tudi nisem hotel. Saj vem, kaj bi se zgodilo z menoj. Leta 1945 je moj tajnik pospremil v Rim takratnega apostolskega vizitatorja mons. Marconeja. V Rim je lahko šel, za povratek pa mu niso dali dovoljenja. Z menoj bi se zgodilo isto.

2. Ostal bom tu (v Krasiću), če je potrebno, do smrti. Katoliška Cerkev v vzhodni Evropi in Rusiji potrebuje duhovnikov. Ničesar se mi ni treba bati. Že sem bil blizu smrti. Ljudi se ne bojim.

3. Ni mi znano, ali je hotel Vatikan z mojim imenovanjem napraviti „politično potezo“. Tudi mi ni znano, ali me je sv. oče pričakoval v Rimu. Imam namreč zelo malo stika z zunanjim svetom. Vem le eno, da moram narod podpreti v času stiske. S tem, da sem imenovan za kardinala, se v mojem življenju ne bo ničesar spremenilo. Moja edina pomoč je Bog.

4. Po dolgih letih borbe sem našel v tej vasi, ki je moja rojstna vas, relativen mir. Vas se od moje mladosti ni dosti spremenila. Za časa vojske je

mnogo pretrpela. Leta 1944 je nemška bomba poškodovala farno cerkev. Popraviti je ne moremo, ker je zbiranje v cerkvene namene prepovedano.

5. Ljudstvo je dobro in neizprosno v svoji zvestobi do vere. Nihče se še ni v naši vasi včlanil v poljedelsko združenje. Tu v Krasiću bi vlada ne mogla nastaviti svojih generalnih vikarjev, kot se je to zgodilo na Madžarskem. Ljudstvo bi jih preziralo in pljuvalo v obraz. Dobro ve, da samo papež lahko imenuje generalne vikarje. Zato se počutim mirnega in varnega sredi tega ljudstva.

6. Policija me nadzira podnevi in ponoči. Kdor pride k meni, je strogo preiskani in natančno legitimiran. Po prekinitvi diplomatskih stikov z Rimom skoro nimam več obiskov. Celo škofu Lachu, ki upravlja v moji odsotnosti zagrebško nadkofijo, so ta teden onemogočili obisk. Zdi se, da se oblastem zdijo vsi ti obiski, že preštevilni. Kajti k meni so prihajali duhovniki, politiki in novinarji iz vsega svobodnega sveta. Toda prepričan sem, da niso doumeli, kaj se to pravi, biti jugoslovanski podanik.

7. Trdim znova, in bom trdil vedno, da položaj katoliške Cerkve ni niti za las boljši od onega v boljševiški Rusiji in drugih satelitskih državah. Praviijo, da jugoslovanska demokracija priznava svobodo vere. Zakaj pa nadzirajo vse tiste, ki še gredo v cerkev? In zakaj podvzemajo disciplinske mere proti državnim uslužbencem, učiteljem, zdravnikom, častnikom, ki hodijo v cerkev? Ali je to svoboda?

8. Prepričan sem, da je ogromna ve-

čina duhovnikov, ki so člani duhovniških društev pod vodstvom države, štopila v ta društva pod silnim pritiskom. Dokaz za to je primer ljubljanskega škofa, ki so ga polili z bencinom in nato zažgali, tako da je dolgo časa visel med življenjem in smrtjo. To so metode ustrahovanja in nasilja.

9. Znano mi je, da se država hvali, koliko milijonov dinarjev je potrošila za popravila cerkva in umetniških spomenikov, ki so bili pokvarjeni za časa vojne. Če je kaj popravila, je ta denar že zdavnaj dobila nazaj, ker je nastavila nemogoče davke. Zaplenili so cerkvam vse premoženje, pri tem pa davke pustili nespremenjene. Duhovniki so morali prodati svoje osebne predmete, toda za nje se ni treba bati: kmetje ne bodo nikdar pustili, da njihovi dušni pastirji umrjejo od lakote. — Pa tudi če bi država popravila vse cerkve, naj ve, da mi ne potrebujemo toliko cerkvá; nam je potrebna svoboda verske vzgoje.

10. Jugoslovanske oblasti so ustano-vile neki Odbor za verska vprašanja, ki naj omogoči nekak kompromis med Cerkvijo in državo. Za nas katoličane tak odbor ne pomeni nič. Naši škofje so samostojni. Ne poznam niti enega škofa, ki bi bil voljan delati take kompromise v današnjih okoliščinah. Izjema bo samo mons. Ritig, ki je predsednik omenjenega Odbora. Ta Odbor bi mogel storiti kaj pametnega le tedaj, če bi bil poverjen od sv. očeta. Vztrajali bomo zato na dosedanjem stališču, dokler sv. oče drugače ne odloči.

11. Ni se spremenilo ničesar v tem, kar mi škofje stalno zahtevamo: svoboda vzgoje, katoliške šole, svoboda verskega pouka, svoboda katoliškega tiska in veljavnost katoliškega zakona.

12. Od ustanovitve Jugoslavije do danes nisem storil ničesar slabega proti tej državi; toda za pravice katoliške Cerkve se bom boril do smrti.

*

V zadnjem hipu se je rešil kardinal Stepinac. 19. decembra je nevarno zbolel na trombozi. Bila je potrebna takojšnja operacija. Župnik iz Krasića je

takoj obvestil zagrebškega pomožnega škofa Salis-Sevis. Ta je obvestil zagrebško kliniko, naj bodo zdravniki pripravljeni, a istočasno poslal bolniško ambulanco, ki naj bi visokega bolnika prepeljala v Zagreb. Toda policaji, ki straziyo na dohodu v Krasić, niso dovolili, da se kardinala odpelje, češ da to lahko dovoli le minister za notranje zadeve Ranković. Škof Salis-Sevis se je torej obrnil na notranjega ministra, ki se najprej ni pustil najti. Končno je le blagovolil govoriti s pomožnim škofom in mu obljubil, da bo poslal enega Ud-binih zdravnikov (od jugoslovanske tajne policije) h kardinalu Stepincu. Res se je pojavil kmalu nato v Krasiću glavni zdravnik UDBe, Črnogorec Vlado Komnenović, rodом iz Pive, drugače podpolkovnik UDBe. Predstavil se je kardinalu kot katoličan, ga površno pregledal in nato ugotovil, da za kardinala ni več rešitve in je vsaka operacija odveč. Ko je notranji minister zvedel za to „diagnozo“, je bil zelo zadovoljen. Odredil je, naj Stepincu ne pomagajo prav v nobeni stvari, da bo mož vsaj naravno umrl. Nato je vsake pol ure telefoniral policaju, ki straži Stepinca. Takole je spraševal:

Minister: „Še živi Stepinac?“

Policaj: „Da, tovariš! A ravnokar umira.“

Minister: „Toda, ali je že mrtev?“

Policaj: „Potrpi, tovariš! Prav gotovo bo umrl. Če ne v eni uri, pa v dveh.“

V Zagrebu so se ob teh „radosnih“ vesteh oblasti že začele pripravljati, da s pojedino proslave tako važno smrt.

Med tem se je stanje kardinala Stepinca poslabšalo. A ostal je miren. Ljudstvo pa je hitelo v cerkev in molilo za srečen uspeh operacije. Mnogi so klečali kar na cesti, dasi je padal voden sneg.

Ko je pomožni škof dr. Salis-Sevis videl, da Ranković kardinala noče rešiti, je stopil v zvezo z dr. Riznerjem in ga prosil naj gre v Krasić in tam Stepinca operira. Dr. Rizner je vzel s seboj zdravniško orodje in dve zaščitni sestri. Ko je prišel v Krasić, se je UDBa

In zdravnik Komnenović še mudil pri kardinalu. Komnenović je telefonski takoj vprašal Rankovića, ali sme Ríznér operirati. Ranković je dovolil, trdno prepričan, da operacija ne bo uspela. Toda Bog je močnejši kot človeška zloba. Vse je šlo po sreči in še isti dan je kardinalu Stepincu odleglo. In kar je še bolj zanimivo: do sedaj dr. Ríznér ni trpel sitnosti radi svojega junaškega dejanja.

Titova protiofenziva. Tito se ne počuti dobro. Preveč so ga že spregledali. A dobro pozna načelo: „Laži, nekaj bo že ostalo.“ Zato zlasti v angleščini širi knjige in brošure, ki naj Cerkev in duhovnike v Jugoslaviji spravijo v slabo luč. Tako izhaja v New Yorku „Yugoslav Review“, ki ga izdaja komunistična beogradska vlada. V njej je podano več izjav: 1. od Edvarda Kardelja, ki ve povedati, da v nobeni moderni državi Cerkev ni imela toliko pravic kot prav v Jugoslaviji. 2. citira Titovo izjavo, da je Stepinac politični kardinal, imenovan iz političnih razlogov in zato pomeni njegovo imenovanje žalitev za ves narod. 3. prinaša izjavo sv. očeta, ki je med zadnjo vojno dejal Lorkoviću, zastopniku ustaške države, da je zadovoljen, ker sliši, da je Pavelić „praktičen katoličan“ in da ga bo z veseljem sprejel, če ga obišče. 4. sledi nota, s katero je jugoslovanska vlada prekinila diplomatske stike z Vatikanom. 5. nato se omenja članek Save Kosanovića z naslovom: „Ne bori se Vatikan proti socializmu, ampak Jugoslaviji.“ 6. pride nato na vrsto izjava srbskega patriarha Vikentija Prodanova, ki trdi, da se versko življenje v Jugoslaviji v glavnem razvija „normalno“ in da se „odnosi srbske cerkve do države stalno popravljajo“. To je kar razumljivo, saj tudi ruski komunizem pravoslavja ne preganja, ampak zlorablja v svoje namene. 7. tudi se omenja neka izjava jugoslovanskih protestantov, češ da v Jugoslaviji preganjanja vere ni. 8. Sledi „važen“ dokaz: v Jugoslaviji je svoboda verskega tiska. V ta namen je narisanih v knjigi 10 števil različnih časopisov. Toda če se

pogleda bolj natančno, se ugotovi, da so v resnici le trije: eden srbski in dva slovenska. Komunisti smatrajo pač zapadnjake za tako neumne, da mislijo, da bodo ob pogledu na 10 številk že sklepali, da obstoja tudi deset listov. 9. nato pride trditev (ne dokaz!), da večina duhovnikov z veseljem sodeluje z vlado. 10. v knjigi se nahaja tudi odtis pisma, v katerem nekaj slovenskih duhovnikov zahteva izročitev Pavelića in Artukovića. Sledi še nekaj razmišljanj o katoliški Cerkvi, „dokazi“ za Stepinacovo krivdo in vrsta fotografij.

Tito misli, da se je s to publikacijo pred svetom javno opral. Mi pa vemo, da je svet bolje poučen kot on misli. Le nekaj koristnih budal, komunističnih sopotnikov in protirimsko razpoloženih protestantov ga posluša in brani. A to je bore malo.

Hrvatski zavod sv. Hieronima v Rimu je 21. aprila obhajal 500 letnico svoje ustanovitve. Razvil se je ta zavod iz hrvatske bratovščine sv. Hieronima, ki je obstojala v Rimu že leta 1441. 21. aprila 1453 pa je sv. oče Nikolaj V. dovolil, da omenjena bratovščina zgradi za hrvatske rojake bolnišnico in prenočišče. Pozneje je omenjeni zavod doživel več sprememb. Od leta 1901 služi za oblikovanje mladih hrvatskih duhovnikov.

Proslava petstoletnice zavoda je trajala tri dni: od 19. do 21. aprila. Sodelovalo je na svečanosti pet kardinalov, devet škofov in nadškofov, dva redovna generala, nad 30 visokih prelatov, med njimi mons. Montini, ki je med slavnostnim kosilom predal rektorju zavoda dr. Juraju Magjercu brzojav sv. očeta z njegovim osebnim podpisom. Župan mesta Rim ing. Salvatore Rebecchini je pri mizi čestital zavodu v hrvatskem jeziku. Ob priliki jubileja je bila izdana knjiga o pomenu in zgodovini zavoda sv. Hieronima. Vsa slovenska kolonija, na čelu s p. Prešernom D. J., je vse tri dni prisostvovala proslavi, kardinal Santiago Luis Copello iz Buenos Airesa pa je imel 21. aprila tiho mašo ob 8 zjutraj.

MED *izseljenca*

MLADINSKE ORGANIZACIJE V BUENOS AIRESU

V marčevi številki „Duhovnega življenja“ smo brali, da so fantje, člani Slovenske fantovske zveze, in dekleta Slovenske dekleške organizacije kupili poleg slovenske pristave v Moronu lastno zemljišče. Danes pa bi hoteli seznaniti naše rojake o ciljih in namenih teh dveh organizacij. Obe organizaciji stremita za tem, da si na kupljenem zemljišču uredita lastne prostore, kjer bi se mogli nemoteno razvijati in nuditi vsej slovenski mladini pošteno in zdravo razvedrilo. Zavedati se moramo, da živimo v povsem drugačnem okolju kakor nekoč doma. Večina naših rojakov biva v majhnih, tesnih stanovanjih, brez sončnih vrtov okoli hiš, kakor smo jih bili vajeni v domovini, kar gotovo kvarno vpliva na razvijajoče se mlade ljudi, da ne govorimo o drugih nevarnostih, ki jih je velemesto vse polno. Poleg tega večina preživi doberšen del dneva v zatohlih prostorih tovarn, delavnic, uradov ali šol, kjer si nekateri že sami služijo vsakdanji kruh, drugi pa se k temu šele uvajajo. Mlademu človeku pa je nujno potrebno, da vsaj par ur tedensko preživi na svežem zraku, v zdravem okolju, kjer se s svojimi sovrstniki razgiblje v zdravem športu. Na ta način se utrdi telesno, utrdi pa tudi svojo voljo v plemenitem medsebojnem tekmovanju, zadobi moči in veselja, da more vztrajati na svojem mestu.

Pravi šport tudi Cerkev pozdravlja in ga priporoča. Zakaj ga ne bi tudi mi gojili?

V deželi, kjer živimo, zelo gojijo

vse vrste športa. Brez dvoma zavzema tu nogomet prvo mesto med športnimi panogami. Saj ob važnejših, posebno mednarodnih tekmah vse govori samo o tem in tedaj vsi dnevni dogodki stopijo v ozadje. Slovenci na zelenem polju nismo imeli nikoli „zvezd“ in jih najbrže tudi v bodoče ne bomo imeli. Imeli pa smo izvrstne telovadce, ki so bili tudi zunaj meja naše domovine poznani, pa tudi lahkoatleti so dosegali dobra mesta. Doma smo gojili vse vrste športa, priljubljeni pa so bili zlasti tisti, ki so bili v zvezi s prosto naravo: n. pr. hribolastvo, drsanje, posebno pa smučanje, ki se je razvilo že v pravi narodni šport. Vsega tega tukaj ne moremo gojiti, ali pa je to dano samo nekaterim izmed nas. Gojimo pa tiste panoge športa, za katere imamo pogoje in možnosti. Ne stremimo za tem, da bi iz naših vrst izšli rekorderji, želimo pa izrabiti šport za razvedrilo našim mladim ljudem. Šport pa pomaga tudi napraviti iz mladega človeka moža. Pravih močnih mož pa slovenski begunci tako zelo potrebujemo. Za nas, ki smo bili zdesetkani, je vsak poedinec dragocen in se nihče po naši krivdi ne sme odtujiti naši slovenski skupnosti. Od nas je veliko odvisno, kakšna bo naša mladina, ali bo ohranila to, kar so naši dedje in pradedje skozi stoletja čuvali in izročali iz roda v rod, ali pa bo zavrgla vero, jezik in tradicijo kot nepotrebno šaro. Za tujce, ki so pred vojno obiskovali našo domovino, je bila nerazrešljiva uganka, kako je mogel mali slovenski narod skozi

stoletja ohraniti svojo bitnost obdan od morja tujcev. Ali naj mi, po nekaj letih, ki smo jih preživel med tujim svetom, na vse to pozabimo? Ali naj zavrzemo tudi ideale, za katere so dali naši najboljši svoja življenja? Če to storimo, potem se moramo vprašati: zakaj naša pot preko Ljubelja?

Mladina je bodočnost vsakega naroda. Za njo žrtvujejo vsi moderni narodi velikanske ysote, kajti to je najboljše naložena glavnic. Ali ne bi tudi mi zmogli po svojih močeh nekaj zažrtvovati, da jo ohranimo Bogu in narodu zvesto? Ali ne bi hoteli podpreti naših mladinskih organizacij SFZ in SDO pri njih prizadevanjih? Vse dobrine, ki smo jih prinesli s seboj, želita ohraniti in posredovati obe organizaciji našim mladim ljudem, ki sredi tujega sveta stopajo v življenje, zato smemo pričakovati, da bo akcija za lastne prostore, ki sta jo organizaciji začeli, naletela med rojaki na njih dobro voljo in razumevanje.

—ik—

KANADA

Slovenska cerkev v Torontu postaja resničnost. V nedeljo, 25. januarja, so slovenski rojaki v Torontu začeli opravljati devetdnevno v čast Mariji Pomagaj na Brezjah, da bi pomagala s svojo priprošnjo pri Bogu pri prizadevanju za postavitev slovenske cerkve. Po družinah in posamič se je v ta namen vsak dan molil sveti rožni venec. Ni še bila devetdnevna končana, ko se je cerkvenemu odboru posrečilo kupiti zemljišče, ki leži na zelo primeren kraj. Storjen je bil torej prvi korak do slovenske cerkve. Novi cerkveni odbor, ki je bil izvoljen v nedeljo 8. februarja, se je odločil, da pojde z dovoljenjem torontskega škofa takoj na delo. Ing. Viktor Škof in arhitekt Stojc sta naredila načrte za cerkev. Do sedaj se je nabralo 18.000 dolarjev. Za zemljišče se je plačalo 9.700 dolarjev. Potreben je torej denar; še bolj pa je potrebna molitev, ker vemo, da se za stonj trudijo zidarji, če Gospod ne zida hiše.

HOLANDSKA

Slovenci v Limburgu so se na lep način spomnili sedemdesetletnice ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Potom radia so mu poslali čestitke. Oddaja na kratke valove je bila v noči od ponedeljka na torek 9./10. marca. ob 49 minut po polnoči po holandskem času ali pa ob 18.40 (ponedeljek) po ameriškem času.

Pevci so najprej zapeli pesem „Zadoni nam“, nato so pa sledile častitke zastopnikov slov. kat. društev v Limburgu.

V imenu „Zveze slovenskih katoliških društev sv. Barbare v Limburgu“ je častital podpredsednik odbora g. Franc Jančič iz Hopela.

V imenu slovenske katoliške mladine v Limburgu je voščila predsednica slovenskega deklškega krožka, gđc. Marija Primožič iz Heerlerheide.

V imenu slovenskih katoliških pevcev v Limburgu je častital g. Franc Drenovec iz Brunssuma.

Sledil je nagovor g. Nandeta Babnik: „Prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman, ljubljeni oče!

Veseli smo, da nam je mogoče ob priliki Vaše sedemdesetletnice potom radia sporočiti pristrčne častitke katoliških Slovencev v Holandiji.

Častitkam slovenskih izseljencev v Holandiji se pridružujem z vsem srcem tudi jaz, Vaš tajnik v najtežjih dneh Vašega begunstva.

Velika razdalja nas loči, ne vemo ali se bomo še kdaj videli na tem svetu, a v duhu smo vedno združeni, posebno še sedaj ob Vašem jubileju.

V enem izmed najtežjih časov v zgodovini slovenskega naroda Vas je Bog izbral za nadpastirja ljubljanski škofiji.

Slutili ste težke čase, v pretoškem duhu ste gledali zlo, ki bo zadelo slovenski narod in njenega nadpastirja, zato ste si izbral za svoje škofovsko geslo pomemben izrek: „Križa teža in plačilo.“

Bili ste naš najboljši nadpastir v mirnih dneh, trpeli ste s svojimi verniki v njihovih najtežjih dneh. Vaše očetov-

sko srce je krvavelo. V živem spominu so mi Vaše besede:

„Ne morem najti besed, da bi izrazil, koliko sem trpel, ko sem videl, kako so zlorabljali fašisti in nacisti naše prizadevanje za osvoboditev v ta namen, da so se Slovenci medsebojno uničevali. Mnogo solz sem pretočil, ker nisem mogel tega preprečiti. Sam zase sem trdno prepričan, da bo že čas pokazal, kako pravilno smo ocenili položaj.“

Neizrečeno je bilo Vaše trpljenje, veliko mučeništvo slovenskih katoličanov. S svojim narodom ste pilj kelih trpljenja, ki ga je moral Jezus piti. Zavedali ste se, da je trpljenje najvišje in najboljše, kar more božja previdnost človeku v to življenje poslati. Pot križa in trpljenja je kraljevska pot. Prenašali ste breme križa, pri Bogu Vas čaka križa plačilo. Po zasluženju križanega Odrešenika upamo, da bodo dnevi sedanje preizkušnje Vam in Vašim skrajšani in da bomo že na tem svetu boljši Previdnosti za njegovo ljubeznivo vodstvo iz vsega srca hvalopeli, v večnosti pa se brez konca srečni z našo nebeško Materjo Marijo zahvaljevali za varno vodstvo skozi puščavo tega minljivega zemskega življenja.“

Ob koncu so pevci zapeli še pesem: „Krepko pesem dvigni se!“.

*

Obletnica smrti patra Teotima. V nedeljo, 2. marca, so Slovenci na Holandskem obhajali žalostno obletnico smrti nepozabnega p. Teotima. Zbrali so se pri Mariji Pomagaj, kjer je opravil sv. mašo za pokojnega p. Jože Vidmar. Med sv. mašo je imel lepo pridigo:

„Domotožje se polasti človeka v tujini. Tvoja govorica in tuje navade in enoličnost pokrajine narede človeka otožnega. Toda naša materina govorica in naša pesem ter naši občaji, prenešeni v družinsko in društveno življenje, nam bodo ustvarili tudi v tujini košček domovine. Z našo lepo pesmijo in versko izobrazbo smo si utrlj pot med široke mase tujih narodov, med katerimi živimo in si naklonili njihova srca.

Tako, nam naklonjeno srce je nehalo utripati pred enim letom. Pokojni p. Teotim je spoznal v nas Slovenceh globoko vero in s tem v zvezi plemenitost srca. Zato se ni ustrašil truda, naučil se je našega jezika, da bi lahko z nami živel in se za nas žrtvoval. Tudi ljudje se zanimajo za naš jezik in kulturo in se žrtvujejo za nas. Tudi moramo ostati Slovenci v pravem pomenu besede: verni, požrtvovalni, brez strankarstva. Ravno strankarstvo cepi našo enotnost v toliko za vero in narodnost škodljivih taborov. Tisočdesetletna naša zgodovina ne pozna takih grozodejstev kakor ravno najnovejša doba. Z benečim politiki in zažgani naš slovenski škof, desetine trpečih duhovnikov po ječah, krivica slavljenja, pravica potlačena. Brez luči vere je človek tako slep in le slepec more tako globoko pasti.

Če boš veren, brat, sestra, boš tudi ohranil svojo pravo narodno zavest. Ne sramuj se govoriti našega materinega jezika. Ta naj ti bo najbolj milodoneč pred vsem drugimi. Greši proti narodu tisti, ki podcenjuje in se sramuje govoriti očetov in materin jezik.

Naj nam pater Teotim, katerega se danes vsi spominjamo v naših molitvah, izprosi ljubezen do tistega naroda, ki ga je on tako ljubil. Sledimo tistim svetim idealom, ki jih on sejal in vcepil v naše duše.“

Po sv. maši so šli vsi navzoči v spredu na pokopališče na patrov grob. Našli smo tam lep nagrobni spomenik in lepo okrašen grob, na spomeniku pa pomenljiv napis:

Slovencev zvesti dušni pastir,
uživaj pri Bogu plačilo.

Pevci so zapeli pesem žalostinko: Vrgel se povrne, nato pa je spregovoril č. g. gvardjan frančiškanskega samostana. Obžaloval je prezgodnjo smrt p. Teotima, hvalll ga je kot dušnega pastirja Slovencev, pohvalil pa tudi hvaležnost Slovencev, ki so mu postavili lep spomenik.

Za tem je spregovoril ob grobu še zvezni predsednik g. F. Parfant, g. misijonar Vidmar pa je opravil molitve za pokoj duše p. Teotima.

ARGENTINA

Meseca april in maj sta v verskem pogledu zelo živahno potekla. Dvojne duhovne vaje in dve veliki marijanski romanji so slovenske rojake v velikem Buenos Airesu znatno razgibali in prinesli obilo duhovnih sadov.

Duhovne vaje za žene so se vršile 25. in 26. aprila. Udeležba je bila zelo dovoljna — 41 se jih je udeležilo. Vodil jih je v splošno zadovoljstvo pok. prelat dr. Alojzij Odar. Sedaj se pripravljata še dva tečaja, kar dokazuje, da so žene in matere duhovne vaje z veseljem sprejele. Nam se zdijo te vrste duhovnih vaj še posebno važne, saj ravno od žena in mater v veliki meri zavisi verska in narodna vzgoja v družini.

Slovenski izobraženci so imeli svoje duhovne vaje 16. in 17. maja. Udeležilo se jih je 19 moških fantov. Odkrito povedano, so slovenski dušni pastirji pričakovali obilnejše udeležbe, kajti slovenskih izobražencev ni tako malo. Želani se je na Katoliškem shodu v izseljenstvu sklenilo, da je treba našemu izobraženstvu nuditi sredstva, ki so dosegljiva, a še sploh ne ali ne dovolj uporabljena, kot so letne duhovne vaje in večkratne duhovne obnove. Tej želji se je hotelo torej v letošnjih duhovnih vajah zadostiti. Žal ni bilo pravega odmeva. Duhovne vaje je mojstrsko vodil pokojni prelat dr. Alojzij Odar. Tisti, ki so se jih udeležili, so dejali, da so bile nekaj edinstvenega, da je g. prelat — priznan govornik — prekosil samega sebe in da so bile polne duhovnih užitkov. Ne gospod govornik ne udeleženci pa niso slutili, da so bile g. prelatsu ure življenja štete. Tri dni nato je omahnil in odšel k Bogu po zasluženem plačilo.

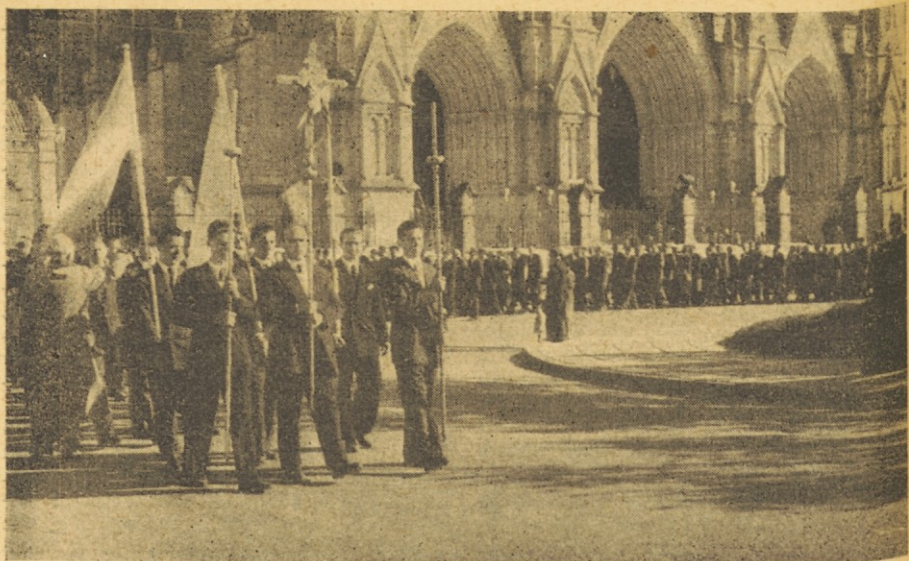
Romanje v Luján se je letos vršilo 10. maja. Vršilo se je pod geslom: Pravični živi iz vere, ne le tradicionalno. Nedvomno je bilo geslo zelo posrečeno izbrano. Na novih tleh namreč tradicija ne vpliva več tako močno kot nekdaj doma. Obstoja resna nevarnost, da s pozabo tradicije pozabimo tudi

vero, ki je bila doma tako tesno povezana s tradicijo.

Bog je naklonil silno lepo vreme, popolnoma pomladansko, dasi tu na južni polobli že tičimo v pozni jeseni. Zato pa je bila tudi udeležba nadvse velika. Najmanj 1800 jih je bilo. Velika večina je potovala z romarskim vlakom. Med romarji je bilo mnogo staronaseljenih Slovencev, ki so z vidnim ganotjem prepevali Marijine pesmi. Prav te vrste romanja bodo dokončno odstranila nezaupanje in mržnjo, ki jo je komunistična propaganda zasejala ob prihodu slovenskih beguncev v Argentino med že preje došlimi Slovenci.

Romanje se je razvijalo v najlepšem redu. Sv. mašo je daroval glavni dušni pastir med Slovenci g. Anton Orehar. Dopoldne je govoril v cerkvi rektor slovenskega semenišča v Adrogué g. dr. France Gnidovec, popoldne pa g. Ciril Demšar CM., ki že šesto leto uspešno deluje v Lujanu. Tudi letos so se vršila zborovanja v treh skupinah: možje in žene, fantje in dekleta, ter otroci. Pri prvi skupini so govorili: č. g. Boris Koman, ki ga bralci „Duhovnega življenja“ že dobro poznajo iz njegovih letošnjih zanimivih člankov, g. Mavrič Jože st. in ga. Kristina Prijatelj. Zborovanje je vodil g. glavar dr. Leopold Eiletz. V drugi skupini — fantje in dekleta — je vodil zborovanje g. Janez Langus, govorila pa sta č. g. dr. Filip Zakelj, semeniški spirital in gđč. Katica Kovač. Pri otrocih je govoril č. g. Janez Mernik, salezijanec, ostale točke pa so podali otroci sami pod vodstvom svojih učiteljev.

Popoldansko procesijo, ki se je izvršila v najlepšem redu in disciplini, je vodil sam lujanski župnik Janez Anton Guérault, ki Slovence radi njihove žive vere zelo ceni. Na koncu popoldanske pobožnosti je to tudi javno izrazil. Občudoval je zadržanje, zbranost, pobožnost in petje slovenskih romarjev ter povdaril, da je vse to gotovo zasluga slovenskih duhovnikov, ki so stali svojemu narodu ob strani v veselih in žalostnih dneh njegove zgodovine.

Začetek veličastne procesije ob priliki romanja v Lujanu (Argentina)

Nekaj čudovito lepega so bile pete litanije Matere božje po končani procesiji. Ljudje so peli polni ganotja in verskega navdušenja. Vse ljudsko petje, tako dopoldne kot popoldne, je izredno posrečeno in na splošno zadovoljstvo vodil č. g. dr. Filip Žakelj. Po blagoslovu je sledilo darovanje, pri katerem so se delile lične podobice s sliko višarske Matere božje. Razhod se je izvršil v najlepšem redu, prav tako povratek. Na koncu vožnje je dejal eden od sprevodnikov: „Take ljudi spremljati je užitek. Pri nas tega ne bi bilo mogoče.“

Komaj dva tedna po lujanskem romanju so verni slovenski izseljenci v Argentini spet poromali k Mariji. Na binkoštni praznik 24. maja so se zbrali kot vsako leto okrog lurške votline ob vznožju velike, še nedodelane bazilike v Lourdesu.

V zgodnjih popoldanskih urah so prenatrpani avtobusi dovažali v ta kraj slovenske romarje iz vseh strani velikega Buenos Airesa in okolice. Vsaj

800 jih je bilo. Ob pol štirih je začel s pobožnostjo č. g. Jože Jurak. Pred votlino s kipom Brezmadežne je zmolil sveti rožni venec in za vsako deseto so ljudje zapeli po eno Marijino pesem.

Razvila se je dolga procesija od romarske votline po zavitem stopnišču v zgornjo cerkev in šla nato navzdol po drugem stopnišču v kripto. Za križem so stopali možje in fantje, naša duhovščina, slovenske šolske sestre, zatem pa žene in dekleta. Vsi so pobožno molili rožni venec in prepevali. V procesiji so nosili kip lurške Marije in dve ban-deri.

Kripto so Slovenci napolnili vse do oltarja. G. svetnik Škulj je najprej v svojem govoru opravičil odsotnost č. g. Janeza Hladnika, kateri je skozi 15 let vodil romanja v Lourdes, nato pa je v klenih besedah prikazal Kristusovo ljubezen do svojega judovskega naroda in nam jo postavil za vzgled. Govoril je o dolžnostih in ljubezni do slovenskega naroda in do materinega jezika. Opominjal nas je, da moramo za

Prelat dr. Alojzij Odar na mrtvaškem odru

svoj narod prinašati žrtve in ga priporočati v prošnjah Srednici vseh milosti.

Sledile so pete litanije pred izpostavljenim Najsvetejšim. Ljudsko petje je udeležence bolj združilo in zdelo se je, kot da hiti ena sama prošnja k Mariji. Po končanem blagoslovu je vsa cerkev občuteno zapela: „Marija, skoz' življenje“.

Zal pa niso Slovenci v Argentini doživljali samo lepih in veselih dni. Kot strela z jasnega neba je vse rojake zadela vest o nenadni smrti g. prelata dr. Alojzija Odarja. Vedeli smo sicer, da je g. prelat bolehen, da trpi na sladkorni bolezni, da dela več, kot bi smel, toda da nas bo tako hitro zapustil, nismo mislili. Tri dni pred smrtjo je še govoril na duhovnih vajah slovenskim izobražencem. V ponedeljek 18. maja je šel zadnjič v Adrogué predavat bogoslovcem. Torek je preživel doma pri fari sv. Julije. Vendar so ga morale obhajati neke slutnje, saj je v torek zvečer še opravil sv. spoved, kar je na-

vadno delal drug dan v tednu in vedno zjutraj. Zjutraj je vstal kot navadno, malo pred peto. Pri oblačenju mu je odpovedalo srce; omahnil je v naslanjač in tam ga je dve uri nato našel č. g. Stanko Škrbč, kaplan pri sv. Juliji. Zdravnik je mogel ugotoviti le smrt. Prenesli so ga v prostore Društva Slovencev na Victor Martinez 50. Novica se je med Slovenci bliskovito hitro razširila. Nihče ni sprva mogel verjeti, da je to mogoče. Medtem je g. župnik Orehar potom radiograma že obvestil prevzvišenega škofa dr. Gregorija Rožmana v Clevelandu v Združenih državah in ljubljanskega pomožnega škofa Antona Vovka. Še isti dan je prevzvišeni gospod dr. Rožman po radiogramu odgovoril: „Pretresen v dno duše, žalujem z Vami in molim. Bog mu bodi usmiljen in dober plačnik. Gregorij Rožman, škof.“

Pretrsljivo je bilo gledati, kako so se v sredo 20. maja vse popoldne in pozno v večerne ure zgrinjali okrog krste velikega pokojnika neprekinjene

vrste rojakov, mož in žena, fantov, deklet in otrok. Gospod prelat je ležal zelo spokojno, snežno bel v obraz.

V četrtek, 21. maja, se je opravila zanj najprej pri sv. Juliji pogrebna maša, ki jo je daroval rektor slovenskega semenišča v Adrogué g. dr. Franc Gnidovec. Libero je opravil župnik sv. Julije, Pedro Gatti, ki gre tukajšnjim Slovincem kot njegov prednik župnik Roman Figallo zelo na roko. Nato se je razvil pogrebni spreved. Kljub delavniku je pokojnega dr. Odarja pospremilo na zadnji poti nad 200 rojakov. Ob odprtem grobu so se od njega poslovili č. g. Gregor Mali v imenu duhovskih sobratov, č. g. dr. Francé Gnidovec v imenu slovenskega semenišča v izseljenstvu, g. Francé Pernišek v imenu Društva Slovencev, g. prof. Lojze Gerzinič v imenu slovenske KA, g. glavar dr. Leopold Eiletz v imenu Slov. katoliškega akademskega starešinstva, g. Franc Kremžar v imenu Slov. katoliškega kulturnega sveta in bivših uslužbencev Kat. tiskovnega društva, in g. Miloš Stare v imenu „Svobodne Slovenije“.

Tako je našel svoj zadnji dom na pokopališču Chacarita v Buenos Airesu g. prelat dr. Odar, ki bi mogel še dolga leta voditi slovensko skupnost v tujini, če bi ostal pri življenju. Njegova izguba je za nas Slovence v zamejstvu, kakor tudi doma, neizmerno velika, saj je pok. prelat v razmerah, v katerih živimo, bil res nenadomestljiv. Zaupamo pa v božjo Previdnost, ki vse prav ukrepa, da bo poskrbela za nas Slovence tudi v bodoče in nam poslala mož, ki bodo dr. Odarjevo veliko delo uspešno nadaljevali in srečno zaključili. Naj počiva v miru!

Muhasta je letos smrt v Argentini. V petek 15. maja je pretrgala nit življenja nadarjenemu umetniku Marjanu Koritniku. 29. junija bi izpolnil 30 let. Pokojni Marjan je bil rojen slikar. Med nami Slovenci je postal znan po podobah brezjanske Matere božje, ki jih je napravil več. Prvo je imel doma in je namenjena za votivno cerkev v Zgornji Šiški pri Ljubljani, druga je v

salezijanski kapeli na Belgrano, kjer imajo Slovenci vsako nedeljo redno službo božjo, tretja je v Lujanu, četrta v slovenskem bogoslovju v Adrogué, ena je pa v Španiji. Zadnji deli, ki jih je delal, sta bili slika škofa dr. Rožmana za njegovo 70 letnico, ki je bila v dvarani med proslavo, sedaj pa visi v pisarni Društva Slovencev, drugo delo pa je begunska Mati božja.

Ves čas je bil vnet in agilen član slovenskega pevskega zbora „Gallus“ ter je za veliki petek vstal že iz bolniške postelje in je prišel na Belgrano pet Kristusa v pasijonu.

Radi svojega odkritega in čistega značaja je imel veliko prijateljev in je bil v vsaki družbi vedno dobrodošel in zaželen. Bil je fant zvestobe in zglečnosti. Česar se je lotil, je gotovo izvršil in povsod vzdržal do konca. Dano besedo je vedno držal.

Pred smrtjo je veliko trpel. Rak mu je počasi pil življenjske sile. Vdano je to trpljenje prenašal in lepo pripravljen izdihnil svojo blago dušo. Ob izredno lepi udeležbi Slovencev je bil 16. maja pokopan v Buenos Airesu, kjer bo počakal vstajenja v večno življenje, ki si ga je s svojo veliko ljubeznijo do Matere božje gotovo zaslužil. Naj mu bo lahka argentinska zemlja!

Mladinske športne dneve so od 1. do 3. maja pripravili naši mladinski organizaciji v Buenos Airesu Slovenska fantovska zveza in Slovenska dekliška organizacija. Žal vreme prirediteljem ni bilo preveč naklonjeno. Kljub temu so fantje in dekleta svoj program do zadnjega izvedli. Tudi akcija za odplačevanje kupljenega zemljišča poleg slovenske pristave v Moronu se ugodno razvija. Prvi delež je že plačan.

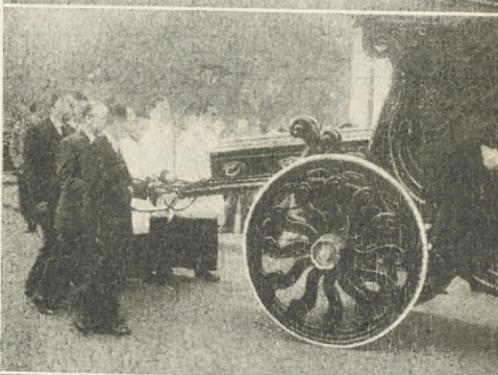
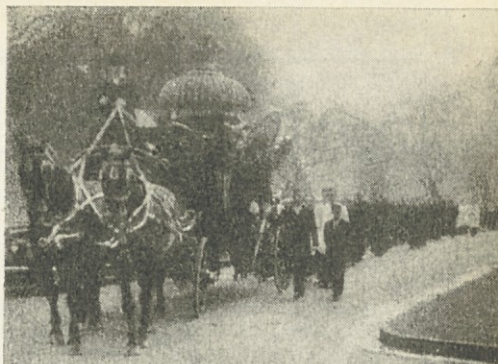
Družabna pravda je v tej zimski sezoni razvila živahno delovanje. Dne 20. aprila se je pričel drugi letnik socialno organizacijskega tečaja, na katerem predava o sociologiji (socialnih ustanovah) univ. prof. dr. Ivan Abčín, o organizacijski tehniki pa Jan Maks. — Dne 25. aprila pa se je vršil prvi diskusijski večer o gospodarskih vprašanjih. Uvodno predavanje o pogojih naše

gospodarske osamosvojitve je imel g. Mavrič Jože st. Ti večeri vzbujajo veliko zanimanje zlasti v gospodarskih krogih. — Dne 5. maja je pričel socialni tečaj za žene in dekleta, ki bo trajal tri mesece. Prvo predavanje o zgodovini socialnega vprašanja s posebnim ozirom na položaj žene je imel g. Rudolf Smersu.

Družabna pravda je postavila letos vprašanje naše gospodarske osamosvojitve na prvo mesto. O tem vprašanju bo razpravljaj letošnji drugi socialni dan, ki bo 28. junija v Ciudadeli. Temu vprašanju bo posvečena letošnja anketa revije Družabna pravda. Tudi se je pri Družabni pravdi ustanovil poseben gospodarski odsek, ki ima namen pospeševati in uskladiti vse delo za gospodarsko osamosvojitve Slovencev v Argentini.

V bolnišnico se je moral zateči na operacijo č. g. Janez Hladnik. V mladosti si je poškodoval nogo, ki mu je že večkrat v preteklosti delala težave. Zadnje čase pa ga je poškodba na peti resno ovirala v njegovem požrtvovalnem delu v fari sv. Jožefa v Lanusu. Zato je moral delo prekiniti. Operacija je uspela, vendarle pa bo moral g. Hladnik še nekaj časa počivati, da se rana mirno zaceli. Če bi bil zdrav, bi bil g. Hladnik že lahko 4. junija blagoslovil novo župnišče, ki ga je lani začel zidati in ga s samimi nabirkami in milodari v rekordnem času spravil pod streho. Naj Bog ohrani g. Hladnika še dolgo čilega in zdravega v naši sredi!

Hrvatski frančiškani v José Ingenieros (predmestje Buenos Airesa) so dobili dovoljenje, da začno z ljudsko šolo. Argentinske oblasti so imele pred očmi zlasti veliko vzgojno delo, ki ga ti frančiškani že dolgo vrsto let preko svoje fare vršijo v pretežno delavskem in versko zanemarjenem okolju. Nova šola se bo imenovala „Kolegij kardinal Stepinac“. Istočasno gradijo omenjeni patri novo cerkev, ki bo v kolonijalnem stilu. Prvi del, to je tisti nad presbiterijem je že gotov in pod streho, tako da se bo kmalu dalo v njem opravljati nedeljsko službo božjo.

Zadnja pot prelata dr. Odarja: 1. Pogrebni spreved na pokopališču Chacarita, 2. Častno spremstvo slovenskih bogoslovcev in članov KA; 3. Č. g. Anton Orehar pri odprtem grobu moli za rokoj duše velikega pokojnika

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“ MORETE NAROČITI IN PLAČATI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Victor Martinez 50, Buenos Aires
U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland, 3, Ohio.
Kanada: Turk France, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.
Trst: Stanko Janežič, Mačkoviče 7, Dolina, Trieste.
Italija: Zorka Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia.
Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten Austria.
Avstralija: Fr. Rudolf Pivko, 45 Victoria Street, Waverley, N. S. W.

Iz vsebine:

Una pérdida irreparable (Joe Juck)	466
Ob smrti prelata dr. Alojzija Odarja (Dr. Ignacij Lenček) ..	468
Prelatu — sošolcu v spomin (Gregor Mali)	470
Med nami se je odprla široka praznina... (B. Budnik)	472
Angeli in betlehemski pastirji v sveti noči († Dr. Alojzij Odar)	475
Pratika — julij 1953	481
Katoliška „revolucija“ (Škof dr. Gregorij Rožman)	483
Skrivnost krvi (Alojzij Košmerlj)	485
Želja (Stanko Janežič)	490
Odhod (Prispevali koroški bogo-slovci)	491
Dva svetilnika na nebu slovanstva (Anton Merkun)	493
Nagibi pri vzgoji (Dr. Rudolf Hanželič)	496

Papeški nauk o podjetju (Janez K. Montini)	500
Katolicizem v U. S. A. (Mons. Matija Škrbec)	503
Nezvesti vladar Salomon (Boris Koman)	508
Novice iz Nemčije	511
Nebo nad močvirjem (Vo. Fk.)	512
Zanimivosti iz diaspore v Srbiji	518
Oblaki se razgrinjajo... (Pierre L'Ermite-Vinko Lovšin)	518
Junak Stepinac	520
Šale	521
Od doma	522—527
Med izreljenci	528—535
Pesmi	470, 472, 490

CORREO
ARGENTINO
SUC. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Ore-har Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. Alojzij Odar). — Naslov: Victor Martinez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino znaša 50 pesov, za USA in Kanado pet dolarjev, za Italijo 2000 lir. — Tiska Imprenta

„Poliglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, T. E. 86 5120